

A large, stylized globe graphic, similar to the one in the logo, is positioned on the right side of the page. It is rendered in shades of blue and white, with a 3D effect. The globe is partially obscured by a light blue horizontal band that spans the width of the page.

GRUPA KAPITAŁOWA SELENA FM

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE
ZA ROK ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2017 ROKU
WRAZ Z OPINIĄ NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA

Wrocław, 20 kwietnia 2018 roku

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	3
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	3
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	4
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	5
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITAŁACH WŁASNYCH	6
POLITYKI RACHUNKOWOŚCI I NOTY OBJAŚNIAJĄCE	7
1. Informacje o Grupie Kapitałowej	7
2. Dane dotyczące sprawozdania finansowego	16
3. Polityki rachunkowości	17
4. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach	32
5. Segmenty operacyjne	34
6. Koszty działalności operacyjnej	36
7. Pozostałe przychody i koszty operacyjne	37
8. Przychody i koszty finansowe	38
9. Podatek dochodowy	39
10. Zysk przypadający na jedną akcję	41
11. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty	41
12. Działalność zaniechana	42
13. Rzeczowe aktywa trwałe	42
14. Wartości niematerialne	44
15. Pozostałe aktywa trwałe	46
16. Utrata wartości aktywów trwałych	46
17. Inwestycje w jednostki wyceniane metodą praw własności	48
18. Pozostałe aktywa finansowe	48
19. Zapasy	49
20. Należności handlowe	49
21. Pozostałe należności krótkoterminowe	50
22. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	50
23. Kapitał własny	51
24. Kredyty i pożyczki	53
25. Uzgodnienie stanu zadłużenia	55
26. Pozostałe zobowiązania finansowe	55
27. Pozostałe zobowiązania	56
28. Rezerwy	56
29. Zobowiązania warunkowe	57
30. Leasing	59
31. Przyczyny występowania różnic pomiędzy bilansowymi zmianami wybranych pozycji bilansowych oraz zmianami wynikającymi z rachunku przepływów pieniężnych	60
32. Informacje o podmiotach powiązanych	61
33. Wynagrodzenie kadry kierowniczej Spółki	62
34. Wynagrodzenie podmiotu uprawnionego do badania	63
35. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym	63
36. Instrumenty finansowe	67
37. Zarządzanie kapitałem i zadłużenie netto	69
38. Struktura zatrudnienia	69
39. Zdarzenia po dniu bilansowym	70

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

	Dane w tys. zł	Nota	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Działalność kontynuowana				
Przychody ze sprzedaży produktów			1 100 478	943 616
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów			76 985	69 144
Przychody ze sprzedaży usług i wynajmu			1 243	1 059
Przychody ze sprzedaży		5	1 178 706	1 013 819
Koszt własny sprzedaży		6	836 011	680 849
Zysk (strata) brutto ze sprzedaży			342 695	332 970
Pozostałe przychody operacyjne		7.1	8 277	6 577
Koszty sprzedaży		6	192 823	180 386
Koszty ogólnego zarządu		6	98 156	81 976
Pozostałe koszty operacyjne		7.2	16 559	41 554
Zysk (strata) z działalności operacyjnej			43 434	35 631
Przychody finansowe		8.1	15 479	25 632
Koszty finansowe		8.2	43 195	16 988
Udział w wynikach jednostki stowarzyszonej			485	481
Zysk (strata) brutto			16 203	44 756
Podatek dochodowy		9	9 364	12 507
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej			6 839	32 249
Działalność zaniechana				
Strata z działalności zaniechanej			-	-
Zysk (strata) netto za rok obrotowy, w tym:			6 839	32 249
Zysk (strata) netto przypisane:				
		10		
- akcjonariuszom jednostki dominującej			6 820	32 030
- udziałom niedającym kontroli			19	219
Zysk (strata) na jedną akcję z działalności kontynuowanej przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej (zł/szt.)				
- podstawowy			0,30	1,40
- rozwodniony			0,30	1,40

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	Dane w tys. zł	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Wynik netto		6 839	32 249
Pozostałe całkowite dochody nie podlegające przeklasyfikowaniu w wynik finansowy		0	0
Pozostałe całkowite dochody podlegające przeklasyfikowaniu w wynik finansowy:		-11 369	4 962
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej		10 963	-105
Różnice kursowe z wyceny inwestycji w aktywa netto jednostki działającej za granicą		-25 789	6 159
Podatek dochodowy		3 457	-1 092
Pozostałe całkowite dochody za okres, po uwzględnieniu podatku		-11 369	4 962
Całkowite dochody razem		-4 530	37 211
Przypisane:			
- akcjonariuszom jednostki dominującej		-4 491	36 990
- udziałom niedającym kontroli		-39	221

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

	Dane w tys. zł	Nota	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
AKTYWA				
Rzeczowe aktywa trwałe		13	220 825	231 803
Wartości niematerialne		14	55 475	54 110
Pozostałe aktywa trwałe		15	7 558	8 707
Inwestycje w jednostki wyceniane metodą praw własności		17	5 820	6 233
Pozostałe długoterminowe należności			367	372
Długoterminowa część pożyczek udzielonych			45	71
Pozostałe długoterminowe aktywa finansowe		18	1 471	1 627
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		9.4	21 970	24 191
Aktywa trwałe			313 531	327 114
Zapasy		19	193 040	144 844
Należności handlowe		20	206 435	181 630
Należności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych			10 041	4 191
Pozostałe krótkoterminowe należności		21	40 637	25 375
Krótkoterminowa część pożyczek udzielonych			498	554
Pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe		18	5 073	64 651
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty		22	52 921	54 704
Aktywa obrotowe			508 645	475 949
SUMA AKTYWÓW			822 176	803 063
PASYWA				
Kapitał podstawowy		23.1	1 142	1 142
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej		23.4	-28 485	-17 174
Kapitał zapasowy			551 402	525 681
Pozostałe kapitały rezerwowe		23.2	9 633	9 633
Zyski zatrzymane/ Niepokryte straty			-111 457	-85 706
- zysk (strata) z lat ubiegłych			-118 277	-117 736
- zysk (strata) netto			6 820	32 030
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej			422 235	433 576
Kapitał własny przypadający udziałom niedającym kontroli		23.3	490	553
Kapitał własny razem			422 725	434 129
Długoterminowa część kredytów bankowych i pożyczek		24	12 714	158 730
Pozostałe zobowiązania finansowe		26	14 170	7 590
Pozostałe zobowiązania długoterminowe		27	4 747	4 590
Rezerwa na odroczonego podatku dochodowy		9.4	3 817	6 812
Pozostałe rezerwy długoterminowe		28	2 897	493
Zobowiązania długoterminowe			38 345	178 215
Zobowiązania handlowe			152 015	109 570
Bieżąca część kredytów bankowych i pożyczek		24	139 415	19 360
Pozostałe zobowiązania finansowe		26	14 529	13 715
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych			770	2 188
Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe		27	42 881	30 528
Rezerwy krótkoterminowe		28	11 496	15 358
Zobowiązania krótkoterminowe			361 106	190 719
Zobowiązania razem			399 451	368 934
SUMA PASYWÓW			822 176	803 063

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPLÝWÓW PIENIĘŻNYCH

	Dane w tys. zł	Nota	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej				
Zysk (strata) brutto			16 203	44 756
Korekty o pozycje:				
Udział w wyniku jednostek wycenianych metodą praw własności			-485	-481
Amortyzacja			25 746	23 589
Zyski/ straty z tytułu różnic kursowych			21 572	-18 504
Odsetki i dywidendy			3 967	2 714
Zysk/strata na działalności inwestycyjnej			-2 633	4 689
Zmiana stanu należności		31	-48 182	6 464
Zmiana stanu zapasów		31	-57 195	-19 414
Zmiana stanu zobowiązań		31	48 498	19 080
Zmiana stanu rezerw			-5 360	11 594
Zapłacony podatek dochodowy			-14 429	-5 020
Pozostałe		31	4 836	458
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej			-7 462	69 925
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej				
Wpływy ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych			3 105	712
Płatności z tytułu nabycia rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych			-15 422	-26 922
Nabycie jednostki zależnej, po potrąceniu przejętych środków pieniężnych (Uniflex, Oligo)			-3 716	0
Nabycie pozostałych aktywów finansowych			0	-24
Wpływy z tytułu spłaty obligacji			60 350	350
Sprzedaż pozostałych aktywów finansowych			0	50
Dywidendy i odsetki otrzymane			4 138	4 587
Otrzymane spłaty udzielonych pożyczek			295	350
Wypływ w związku z udzieleniem pożyczek			-210	-70
Pozostałe		31	255	-44
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej			48 795	-21 011
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej				
Spłata zobowiązań z tytułu leasingu finansowego			-5 106	-5 214
Wpływy z tytułu zaciągnięcia pożyczek/kredytów			91 138	21 452
Spłata pożyczek/kredytów			-115 234	-38 794
Dywidendy wypłacone na rzecz właścicieli			-6 850	-6 850
Odsetki zapłacone			-7 415	-6 813
Pozostałe		31	330	188
Środki pieniężne netto z działalności finansowej			-43 137	-36 031
Zmniejszenie netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów			-1 804	12 883
Bilansowa zmiana środków pieniężnych, w tym:			-1 783	12 805
różnice kursowe netto			17	-78
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu*			54 704	41 899
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu*			52 917	54 704

*w tym środki o ograniczonej możliwości dysponowania:

na dzień 31 grudnia 2017 kwota 0,1 mln zł

na dzień 31 grudnia 2016 kwota 0,1 mln zł

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITAŁACH WŁASNYCH

ZA ROK ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2017 ROKU

zł	Dane w tys.	Przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej						Kapitał własny	Kapitał przypadający udziałom niedającym kontroli	Kapitał własny ogółem
		Kapitał podstawowy	Kapitał zapasowy	Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	Pozostałe kapitały rezerwowe	Zyski zatrzymane/ (niepokryte straty):				
						z lat ubiegłych	z bieżącego okresu			
Na dzień 1 stycznia 2017 roku		1 142	525 681	-17 174	9 633	-85 706	0	433 576	553	434 129
Zysk (strata) za rok obrotowy		0	0	0	0	0	6 820	6 820	19	6 839
Inne całkowite dochody netto za okres		0	0	-11 311	0	0	0	-11 311	-58	-11 369
Całkowite dochody ogółem za okres		0	0	-11 311	0	0	6 820	-4 491	-39	-4 530
Przeniesienie zysku na kapitał zapasowy		0	25 721	0	0	-25 721	0	0	0	0
Dywidenda (Seleno FM S.A.)		0	0	0	0	-6 850	0	-6 850	0	-6 850
Umorzenie udziałów przez jednostkę zależną (Orion PU Sp. z o.o.)		0	0	0	0	0	0	0	-24	-24
Na dzień 31 grudnia 2017 roku		1 142	551 402	-28 485	9 633	-118 277	6 820	422 235	490	422 725

ZA ROK ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2016 ROKU

tys. zł	Dane w	Przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej						Kapitał własny	Kapitał przypadający udziałom niedającym kontroli	Kapitał własny ogółem
		Kapitał podstawowy	Kapitał zapasowy	Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	Pozostałe kapitały rezerwowe	Zyski zatrzymane/ (niepokryte straty):				
						z lat ubiegłych	z bieżącego okresu			
Na dzień 1 stycznia 2016 roku		1 142	463 447	-22 134	9 633	-48 652	0	403 436	332	403 768
Zysk (strata) za rok obrotowy		0	0	0	0	0	32 030	32 030	219	32 249
Inne całkowite dochody netto za okres		0	0	4 960	0	0	0	4 960	2	4 962
Całkowite dochody ogółem za okres		0	0	4 960	0	0	32 030	36 990	221	37 211
Przeniesienie zysku na kapitał zapasowy		0	65 056	0	0	-65 056	0	0	0	0
Pokrycie straty z lat ubiegłych		0	-2 822	0	0	2 822	0	0	0	0
Wyplata dywidendy (Seleno FM S.A.)		0	0	0	0	-6 850	0	-6 850	0	-6 850
Na dzień 31 grudnia 2016 roku		1 142	525 681	-17 174	9 633	-117 736	32 030	433 576	553	434 129

POLITYKI RACHUNKOWOŚCI I NOTY OBJAŚNIAJĄCE

1. Informacje o Grupie Kapitałowej

1.1. Działalność Grupy Kapitałowej

Selena prowadzi działalność od 1992 roku. Przedmiotem działalności Grupy jest produkcja, dystrybucja i sprzedaż artykułów chemii budowlanej, materiałów budowlanych do drzwi i okien oraz akcesoriów ogólnobudowlanych. Grupa posiada zakłady produkcyjne, głównie w Polsce natomiast organizacje handlowe w różnych krajach Europy, Azji i obu Ameryk.

1.2. Jednostka Dominująca

Jednostką dominującą Grupy jest Seleno FM S.A. Spółka została utworzona i zarejestrowana w 1993 roku jako spółka z ograniczoną odpowiedzialnością pod nazwą Przedsiębiorstwo Budownictwa Mieszkaniowego. W 2006 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Wspólników Spółki zaaprobowało zmianę nazwy Spółki na Seleno FM, a następnie w 2007 roku Spółka została przekształcona w spółkę akcyjną. Po debiucie w dniu 18 kwietnia 2008 roku na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie akcje Seleno FM S.A. znajdują się w publicznym obrocie.

Czas trwania Spółki jest nieoznaczony.

Siedziba Spółki mieści się pod adresem ul. Strzegomska 2-4, 53-611 Wrocław, Polska. Miejszem prowadzenia działalności jest Polska.

Spółka jest wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Fabrycznej, VI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, po przekształceniu pod numerem KRS 0000292032 (poprzedni numer KRS0000129819). Spółce nadano numer statystyczny REGON 890226440.

Podstawowa działalność Spółki jako jednostki dominującej obejmuje:

- dystrybucję produktów Grupy na rynki zagraniczne,
- świadczenie na rzecz jednostek zależnych usług doradczych w zakresie zarządzania strategicznego, zarządzania finansami, IT, strategii sprzedaży oraz usługowe prowadzenie ksiąg rachunkowych.

Spółka Seleno FM S.A. oraz Grupa Kapitałowa Seleno FM znajdują się pod kontrolą Pana Krzysztofa Domareckiego.

1.3. Zarząd Jednostki Dominującej

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Zarząd jednostki dominującej funkcjonował w składzie:

- Jean-Noël Fourel – Prezes Zarządu,
- Hubert Rozpędek – Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych,
- Marcin Macewicz – Członek Zarządu.

Zmiany w składzie Zarządu w trakcie 2017 roku:

- w dniu 30 stycznia 2017 roku Rada Nadzorcza Seleny FM S.A. powołała Pana Marcina Macewicza na stanowisko Wiceprezesa ds. Sprzedaży i Marketingu,
- z dniem 1 marca 2017 roku Rada Nadzorcza Seleny FM S.A. powołała Panią Agatę Gładysz-Stańczyk na stanowisko Członka Zarządu,
- w dniu 22 września 2017 roku Rada Nadzorcza Seleny FM S.A. podjęła uchwałę o powołaniu Pani Agaty Gładysz-Stańczyk na stanowisko Wiceprezesa Zarządu Spółki,
- w dniu 22 września 2017 roku Rada Nadzorcza Seleny FM S.A. podjęła uchwałę o powołaniu Pana Artura Ryglowskiego na stanowisko Członka Zarządu.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku Zarząd Jednostki Dominującej funkcjonował w składzie:

- Jean-Noël Fourel – Prezes Zarządu,
- Marcin Macewicz – Wiceprezes Zarządu ds. Sprzedaży i Marketingu,
- Hubert Rozpędek – Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych,
- Agata Gładysz-Stańczyk – Wiceprezes Zarządu, Dyrektor ds. Innowacji i Rozwoju,
- Artur Ryglowski – Członek Zarządu, Dyrektor ds. Operacji Produkcyjnych i Logistycznych.

W dniu 5 stycznia 2018 roku Pan Jean-Noël Fourel złożył rezygnację z funkcji Prezesa Zarządu.

W dniu 12 stycznia 2018 roku Rada Nadzorcza Spółki podjęła Uchwałę, na podstawie której powierzyła Panu Marcinowi Macewiczowi pełnienie obowiązków Prezesa Zarządu, do czasu powołania Prezesa Zarządu.

Do dnia publikacji niniejszego sprawozdania nie nastąpiły inne zmiany w składzie Zarządu.

1.4. Rada Nadzorcza Jednostki Dominującej

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Rada Nadzorcza Jednostki Dominującej funkcjonowała w składzie:

- Krzysztof Domarecki – Przewodniczący Rady Nadzorczej,
- Borysław Czyżak – Członek Rady Nadzorczej,
- Stanisław Knaflewski – Członek Rady Nadzorczej,
- Andrzej Krämer – Członek Rady Nadzorczej,
- Sylwia Sysko-Romańczuk – Członek Rady Nadzorczej,
- Hans Kongsted – Członek Rady Nadzorczej,
- Francisco Azcona – Członek Rady Nadzorczej.

Zmiany w składzie Rady Nadzorczej w trakcie 2017 roku:

- w dniu 26 maja 2017 roku Pan Francisco Azcona złożył rezygnację z pełnienia funkcji Członka Rady Nadzorczej z dniem 26 maja 2017 roku,
- w dniu 20 czerwca 2017 roku Pan Hans Kongsted złożył rezygnację z pełnienia funkcji Członka Rady Nadzorczej ze skutkiem na dzień 23 czerwca 2017 roku,
- w dniu 16 października 2017 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy podjęło uchwałę w sprawie rozszerzenia składu Rady Nadzorczej poprzez powołanie nowych Członków Rady Nadzorczej – Pani Marleny Łubieszko-Siewruk, Pana Jacka Olszańskiego oraz Pana Mariusza Warycha.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku Rada Nadzorcza funkcjonowała w składzie:

- Krzysztof Domarecki – Przewodniczący Rady Nadzorczej,
- Borysław Czyżak – Członek Rady Nadzorczej,
- Stanisław Knaflewski – Członek Rady Nadzorczej,
- Andrzej Krämer – Członek Rady Nadzorczej,
- Sylwia Sysko-Romańczuk – Członek Rady Nadzorczej,
- Marlena Łubieszko-Siewruk - Członek Rady Nadzorczej,
- Jacek Olszański – Członek Rady Nadzorczej,
- Mariusz Warych – Członek Rady Nadzorczej.

1.5. Komitet Audytu oraz Komitet Strategii i Innowacji

W dniu 20 października 2017 roku Rada Nadzorcza Seleny FM S.A. postanowiła o powołaniu Komitetu Audytu w następującym składzie:

- Mariusz Warych – Przewodniczący Komitetu Audytu,

- Stanisław Knaflewski – Członek Komitetu Audytu,
- Jacek Olszański – Członek Komitetu Audytu.

W ocenie Rady Nadzorczej Komitet Audytu we wskazanym powyżej składzie spełnia kryteria niezależności oraz pozostałe wymagania określone w art. 128 ust 1 i art. 129 ust 1, 3, 5 i 6 Ustawy o biegłych rewidentach. Emitent informuje, że dotychczas zadania Komitetu Audytu były powierzone całemu składowi Rady Nadzorczej.

W dniu 20 października 2017 roku Rada Nadzorcza postanowiła również o powołaniu Komitetu Strategii i Innowacji w składzie:

- Andrzej Krämer - Przewodniczący Komitetu Strategii i Innowacji,
- Borysław Czyżak – Członek Komitetu Strategii i Innowacji,
- Sylwia Sysko-Romańczuk – Członek Komitetu Strategii i Innowacji.

1.6. Skład Grupy Kapitałowej

Strukturę właścicielską i organizacyjną Grupy Kapitałowej oraz podział na segmenty operacyjne przedstawia poniższa tabela. Przedstawione dane obejmują stan na 31 grudnia 2017 roku oraz na 31 grudnia 2016 roku.

Wszystkie jednostki wykazane w tabeli są konsolidowane metodą pełną, za wyjątkiem jednostki stowarzyszonej Hamil - Selena Co. Ltd. oraz spółki House Selena Company Ltd., które są konsolidowane metodą praw własności.

W kolumnie "właściciel" podano właściciela na dzień 31 grudnia 2017 roku.

Region	Kraj	Jednostka	Siedziba	Działalność	Udział Grupy		Właściciel	
					31 grudnia 2017	31 grudnia 2016		
Unia Europejska	Polska	Selena FM S.A.	Wrocław	Centrala Grupy			-	
		Selena S.A.	Wrocław	Dystrybutor	100,00%	100,00%	FM	
		Orion PU Sp. z o.o.	Dzierżonów	Producent pian i klejów, dystrybutor	99,95%	99,95%	SIT 1	
		Carina Silicones Sp. z o.o.	Siechnice	Producent uszczelniaczy, dystrybutor	100,00%	100,00%	SIT	
		Libra Sp. z o.o.	Dzierżonów	Producent uszczelniaczy i klejów, dystrybutor	100,00%	100,00%	SIT	
		Izolacja Matizol Sp. z o.o. **	Gorlice	Producent pokryć dachowych i hydroizolacji, dystrybutor	100,00%	100,00%	SIT	
		Tytan EOS Sp. z o.o.	Wrocław	Producent materiałów sypkich	100,00%	100,00%	SIT	
		Selena Labs Sp. z o.o.	Siechnice	Badania i rozwój	99,65%	99,65%	FM 1	
		Selena Marketing International Sp. z o.o.	Wrocław	Zarządzanie własnością intelektualną	100,00%	100,00%	SA	
		Taurus Sp. z o.o. *	Dzierżonów	Administracja prawna	100,00%	100,00%	SIT	
	Carina Sealants Sp. z o.o.	Siechnice	Administracja prawna	100,00%	100,00%	FM		
	Selena Industrial Technologies Sp. z o.o.	Warszawa	Zarządzanie produkcją	100,00%	100,00%	FM		
	Oligo Sp. z o.o.	Katowice	Badania i rozwój	100,00%	24,00%	SL		
	Europa Zachodnia	Hiszpania	Selena Iberia sls	Madryt	Producent uszczelniaczy i klejów, dystrybutor	100,00%	100,00%	FM
		Włochy	Selena Italia srl	Limena	Dystrybutor	100,00%	100,00%	FM
	Europa Środkowo-Wschodnia	Niemcy	Uniflex S.p.A.	Mezzocorona	Producent uszczelniaczy, dystrybutor	64,00%	-	FM 4
		Czechy	Selena Deutschland GmbH	Hagen	Dystrybutor	100,00%	100,00%	FM
		Rumunia	Selena Bohemia s.r.o.	Praga	Dystrybutor	100,00%	100,00%	FM
			Selena Romania SRL	Iłfov	Dystrybutor	100,00%	100,00%	FM
			EURO MGA Product SRL	Iłfov	Producent klejów i tynków cementowych	100,00%	100,00%	ROM
		Selena Hungária Kft.	Pécs	Dystrybutor	100,00%	100,00%	FM	
Europa Wschodnia i Azja	Rosja	Selena Vostok Moskwa	Moskwa	Dystrybutor	100,00%	100,00%	FM 2	
		Selena Sever Moskwa	Moskwa	Dystrybutor	-	100,00%	SA	
	Kazachstan	Selena CA L.L.P.	Almaty	Dystrybutor	100,00%	100,00%	FM	
		TOO Selena Insulations	Astana	Producent systemów ociepleń	100,00%	100,00%	FM	
		TOO Big Elit	Astana	Producent zapraw suchych	100,00%	100,00%	CA	
	Ukraina	Selena Ukraine Ltd.	Kijów	Dystrybutor	100,00%	100,00%	FM 2	
	Chiny	Weize (Shanghai) Trading Co., Ltd.	Shanghai	Dystrybutor	100,00%	100,00%	FM	
		Selena Nantong Building Materials Co., Ltd.	Nantong	Producent, dystrybutor	100,00%	100,00%	FM	
		Foshan Chinuri-Selena Chemical Co.	Foshan	Producent uszczelniaczy, dystrybutor	84,57%	84,57%	SA 1	
		House Selena Trading Company Ltd.	Shanghai	Dystrybutor	40,00%	-	NAN	
Korea Pd.	Hamil - Selena Co. Ltd	Kimhae	Producent pian	30,00%	30,00%	SA 3		
Bliski Wschód	Turcja	Selena Malzemeleri Yapi Sanayi Tic. Ltd.	Istambul	Producent pian i uszczelniaczy, dystrybutor	100,00%	100,00%	FM	
		POLYFOAM Yalitim Sanayi ve Tic Ltd.	Istambul	Dystrybutor	100,00%	100,00%	SA 2	
Ameryka Pn. i Pd.	Ameryka Pn. i Pd.	Brazylia	Selena Sulamericana Ltda	Curitiba	Producent, dystrybutor	100,00%	100,00%	FM 3
		USA	Selena USA, Inc.	Holland	Dystrybutor	100,00%	100,00%	FM
			USA	Selena USA Specialty Inc.	Holland	Zarząd nieruchomością	100,00%	100,00%

* zmiana właściciela udziałów na Selena Industrial Technologies Sp. z o.o. w dn. 20 stycznia 2017 i uchwała o zmianie nazwy spółki (poprzednio Orion Polyurethanes Sp. z o.o.)

** zmiana formy prawnej spółki w dniu 29 grudnia 2017r. oraz zmiana nazwy (poprzednio PMI "IZOLACJA - MATIZOL" S.A.)

Grupa Kapitałowa Selena FM S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe
za rok zakończony 31 grudnia 2017

Objaśnienia do kolumny "Właściciel"

FM - właścicielem 100% udziałów jest Selena FM (SFM)

FM 1 - właścicielem udziałów jest SFM, pozostałe udziały należą do Krzysztofa Domareckiego (Przewodniczący RN Selena FM)

FM 2 - właścicielem udziałów jest Selena FM (99%) oraz Selena SA (1%)

FM 3 - właścicielem udziałów jest Selena FM (95%) oraz Selena SA (5%)

FM 4 - właścicielem udziałów jest Selena FM, pozostałe udziały poza Grupą Selena

SIT - właścicielem 100% udziałów jest Selena Industrial Technologies Sp. z o.o.

SIT 1 - właścicielem udziałów jest Selena Industrial Technologies Sp. z o.o. (99,95%), pozostałe udziały poza Grupą

NAN - jednostka stowarzyszona - właścicielem udziałów jest Selena Nantong Building Materials Co., Ltd.

SL - właścicielem udziałów jest Selena Labs Sp. z o.o. (100%)

SA - właścicielem 100% udziałów jest Selena SA

SA 1 - właścicielem udziałów jest Selena SA, pozostałe udziały poza Grupą

SA 2 - właścicielem udziałów jest Selena SA (85%) i Carina Silicones Sp. z o.o. (15%)

SA 3 - jednostka stowarzyszona - właścicielem udziałów jest Selena SA

ROM - właścicielem 99,87% udziałów jest Selena Romania, pozostałe udziały w posiadaniu Selena FM

CA - właścicielem 100% udziałów jest Selena CA L.L.P.

1.7. Zmiany w strukturze Grupy**1.7.1. Likwidacja spółki Selena Sever Moskwa**

Dnia 22 października 2015 roku została wykreślona z rejestru spółek Selena Sever Moskwa. Informacja o wykreśleniu podmiotu ze względu na zaprzestanie działalności została otrzymana przez udziałowca spółki dnia 12 kwietnia 2017 roku. Spółka nie prowadziła działalności operacyjnej. Strata na utracie kontroli w kwocie 33 tys. zł została zaprezentowana w pozycji pozostałe koszty operacyjne.

1.7.2. Sprzedaż udziałów w spółce Taurus Sp. z o.o.

W dniu 20 stycznia 2017 roku Selena FM S.A. zawarła z jednostką powiązaną (Selena Industrial Technologies Sp. z o.o.) umowę sprzedaży 100% udziałów w spółce Orion Polyurethanes Sp. z o.o. Cena sprzedaży wyniosła 5 tys. zł. Transakcja zbycia udziałów spółki nie miała wpływu na strukturę organizacyjną Grupy Selena. Jednocześnie dnia 20 stycznia 2017 roku zgromadzenie wspólników spółki Orion Polyurethanes Sp. z o.o. podjęło uchwałę o zmianie nazwy spółki na Taurus Sp. z o.o. Zmiana nazwy Spółki została zarejestrowana w dniu 25 kwietnia 2017 roku.

1.7.3. Zawarcie umowy spółki Joint Venture

Dnia 21 grudnia 2016 roku Selena Nantong Building Materials Co. Ltd. zawarła umowę ramową z firmą Shanghai Haozheng Construction Engineering Co. Ltd. – chińskim podmiotem działającym na rynku pian poliuretanowych oraz innych produktów chemii budowlanej, dotyczącą strategicznej współpracy pomiędzy tymi spółkami. Umowa ramowa określa kluczowe biznesowe warunki współpracy oraz definiuje dalsze kroki jakie powinny być podjęte przez strony w celu finalizacji poszczególnych umów, o których mowa w umowie ramowej. W ramach podpisanej umowy strony zobowiązały się do utworzenia spółki joint venture, w której Selena Nantong Building Materials Co. Ltd. zobowiązała się objąć 40% udziałów, a partner firma Haozheng Construction Engineering Co. Ltd. 60% udziałów.

W dniu 28 marca 2017 roku Selena Nantong Building Materials Co. Ltd. podpisała kolejne umowy z firmą Shanghai Haozheng Construction Engineering Co. Ltd. (partner), będące następstwem i uszczegółowieniem umowy ramowej. Strony zawarły umowę spółki House Selena Company Ltd. (Articles of Association of JV). Umowa ta oraz pozostałe umowy zawarte z partnerem określają m.in. strategiczne zasady współpracy na rynku, zasady i zakres operacyjnego działania nowopowstałego podmiotu (w tym udział w zarządzaniu i w nadzorze nad nową spółką), warunki współpracy handlowej pomiędzy podmiotami oraz zasady używania znaków towarowych Seleny przez nowoutworzony podmiot. Celem nowoutworzonej spółki będzie dystrybucja i sprzedaż na terenie Chin: pian, silikonów oraz klejów montażowych pod markami należącymi do Grupy Selena oraz do partnera, na podstawie umów licencyjnych. W dalszej kolejności, celem nowoutworzonej spółki będzie wprowadzanie na rynek chiński innowacyjnych produktów chemii budowlanej bazujących na portfolio produktowym Grupy Selena. Powodem zawarcia umowy ramowej jest zdynamizowanie rozwoju działalności Grupy Selena na rynku chińskim.

Proces rejestracji spółki House Selena Trading Company Ltd. został zakończony dnia 12 czerwca 2017 roku. Selena Nantong Building Materials Co. Ltd. objęła 40% udziałów o wartości 200 tys. CNY. Selena Nantong Building Materials Co. Ltd. uprawniona jest do udziału w zysku netto w wysokości 30% w latach 2017 – 2019, a od roku 2020 w wysokości 40%. Spółka House Selena Company Ltd. podlega konsolidacji metodą praw własności.

1.7.4. Objęcie kontroli nad spółką Uniflex S.p.A. – rozliczenie końcowe

W dniu 29 marca 2017 roku, na mocy zawartej umowy przez Selena FM S.A. z osobami fizycznymi, Selena FM S.A. nabyła 64% akcji w kapitale zakładowym spółki Uniflex S.p.A. z siedzibą w Mezzocorona we Włoszech, stając się akcjonariuszem większościowym spółki Uniflex S.p.A.

Selena FM S.A. objęła 192.000 akcji spółki Uniflex S.p.A. o wartości nominalnej 1 euro za akcję, stanowiących 64% udziału w kapitale zakładowym spółki, za kwotę 1.664 tys. euro. Akcje spółki przejmowanej zostały w całości objęte i opłacone gotówką.

Objęcie większościowych udziałów przez Seleno FM S.A. ma na celu wzmocnienie pozycji Grupy Seleno na rynku włoskim jak i w Europie Zachodniej. Dzięki efektom synergii i współpracy z Grupa Seleno, Uniflex S.p.A. będzie w stanie istotnie uzupełnić swoją ofertę produktową dla klientów we Włoszech i w Europie Zachodniej. Jednocześnie Grupa Seleno istotnie wzmocni swoją pozycję na rynku produktów akrylowych w Europie. Efektem przeprowadzonej transakcji będzie wzajemne uzupełnienie technologii, rozwój geograficzny rynków dystrybucji oraz efekt synergii w zakresie redukcji kosztów wytwarzania, w tym cen zakupu surowców.

Dodatkowo, w dniu 29 marca 2017 roku obaj akcjonariusze mniejszościowi spółki Uniflex S.p.A. zawarli umowę, w której Seleno FM S.A. złożyła nieodwołalną ofertę nabycia pozostałych akcji (opcja call), natomiast akcjonariusze mniejszościowi zagwarantowali Selenie FM S.A. wykonanie opcji zakupu pozostałych akcji (opcja put). Opcje put oraz call mogą zostać zrealizowane w okresie od 1 kwietnia do 30 czerwca 2019 roku, lub w okresie od 1 kwietnia do 30 czerwca 2020 roku.

Wartość jednostkowa akcji będąca ceną realizacji opcji put i call zostanie ustalona na podstawie wyceny spółki Uniflex S.p.A. na dzień realizacji opcji. Zgodnie z umową, wycena spółki Uniflex S.p.A. nastąpi na podstawie mnożnika EBITDA spółki (skorygowanego zgodnie z umową). Podstawą do kalkulacji wskaźnika będą wyniki finansowe z dwóch ostatnich zatwierdzonych sprawozdań finansowych spółki poprzedzających rok realizacji opcji.

Po zrealizowaniu się wyżej opisanych opcji, Seleno FM S.A. obejmie 100% akcji spółki Uniflex S.p.A. Zgodnie z założeniami przedstawionymi poniżej, poniższe skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu, że w momencie transakcji nabycia Seleno FM S.A. objęła 100% akcji.

Przesłanki zastosowania rozliczenia prowizorycznego na dzień nabycia

Korzystając z zapisów MSSF 3 „Połączenia jednostek” par. 61, do rozliczenia nabycia spółki zastosowano tzw. rozliczenie prowizoryczne w zakresie ustalenia wartości godziwej przejętych aktywów, ze szczególnym uwzględnieniem przejętych aktywów trwałych i obrotowych zobowiązań oraz zobowiązań warunkowych. Przesłanką do zastosowania rozliczenia prowizorycznego na dzień 31 marca 2017 roku była szacunkowa wycena zobowiązania z tytułu wystawienia opcji call. Zgodnie z MSR 32 „Instrumenty finansowe: ujawnianie i prezentacja”, w sytuacji, gdy jednostka dominująca ma obowiązek odkupienia akcji spółki zależnej od akcjonariuszy mniejszościowych, powstaje obowiązek rozpoznania zobowiązania finansowego w momencie wystawienia opcji call bez względu na prawdopodobieństwo realizacji tej opcji. Zobowiązanie finansowe powinno zostać rozpoznane w wysokości bieżącej wartości przyszłej płatności za akcje w związku z realizacją wystawionej opcji. Ze względu na bezpośredni związek pomiędzy wystawieniem opcji call a nabyciem 64% akcji, uzasadnione jest ujęcie tych transakcji połączonych, będących elementem nabycia jednostki zależnej i zastosowaniem MSSF 3 „Połączenia jednostek gospodarczych” do jego rozliczenia. Zgodnie z powyższym podejściem, niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu, że Seleno FM S.A. nabyła 100% akcji spółki Uniflex S.p.A. W związku z powyższym, w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym rozpoznano wartość zobowiązania wynikającego z wystawieniem opcji call, zwiększając jednocześnie o tą samą kwotę koszt nabycia.

Rozliczenie nabycia zostało zakończone na dzień 31 grudnia 2017 roku. Przedstawione poniżej dane dotyczą rozliczenia końcowego nabycia. W porównaniu do rozliczenia prowizorycznego, nie nastąpiła zmiana wartości godziwej aktywów netto ani wartości firmy.

Poniżej przedstawiono kalkulację wartości firmy, powstałej w wyniku nabycia (w wartości historycznej):

Dane w tys. zł	29 marca 2017
Cena nabycia	13 398
Wartość godziwa przejętych aktywów netto przypadających na udział Grupy (100%)	7 998
Wartość firmy z nabycia	5 400

Na dzień objęcia kontroli, w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej Grupy, została rozpoznana wartość firmy w wysokości 5.400 tys. zł. Grupa Seleno realizuje strategię rozwoju na kluczowych dla siebie rynkach, za który uważany jest obszar Europy Zachodniej. Przeprowadzona akwizycja w ocenie Zarządu Jednostki Dominującej charakteryzuje się wysokim potencjałem wzrostu dzięki możliwości rozwoju produktów akrylowych i rynków dystrybucji tych produktów.

Składniki ceny nabycia przedstawia tabela:

Dane w tys. zł	29 marca 2017
Cena zakupu udziałów zgodnie z umową, opłacona gotówką	7 077
Wycena opcji wykupu mniejszości	5 320
Wycena odroczonej płatności dla dotychczasowych akcjonariuszy	969
Pozostałe	32
Razem	13 398

Wycena opcji wykupu mniejszości rozpoznana została w jednostkowym sprawozdaniu z sytuacji finansowej Selena FM S.A. w pozycji „Pozostałe zobowiązania finansowe”.

Wyniki nabywanej spółki

Wynik Grupy skorygowany tak, jakby nabycie nastąpiło 1 stycznia 2017 roku, przedstawia tabela.

dane w tys. zł	Grupa bez spółki	Grupa ze spółką
Przychody ze sprzedaży	1 178 706	1 192 554
Zysk / (strata) netto	6 839	7 186

Cena nabycia i aktywa netto

Główne pozycje aktywów i zobowiązań spółki Uniflex S.p.A. na dzień objęcia kontroli przedstawia tabela.

Dane w tys. zł	29 marca 2017
Aktywa trwałe	2 033
Zapasy	4 738
Należności handlowe	14 936
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2 989
Pozostałe aktywa obrotowe	986
Aktywa razem	25 682
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	1 509
Zobowiązania handlowe	10 000
Pozostałe zobowiązania	6 175
Zobowiązania razem	17 684
Aktywa netto	7 998

Koszty związane z akwizycją ujęte w skonsolidowanym rachunku wyników wyniosły 323 tys. zł i zostały ujęte w kosztach usług obcych.

Wybrane elementy przejętych aktywów netto

Na dzień objęcia kontroli, w ramach procesu ujmowania możliwych do zidentyfikowania aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych jednostki przejmowanej, które istniały na dzień objęcia kontroli, zidentyfikowano zobowiązania warunkowe w kwocie 425 tys. euro dotyczące potencjalnych kosztów wynikających ze zdarzeń z lat 2003-2015. Wycena zobowiązania warunkowego została ujęta w aktywach netto spółki Uniflex.

1.7.5. Objęcie kontroli nad spółką *Oligo Sp. z o.o.*

W dniu 1 sierpnia 2016 roku jednostka zależna Selena Labs Sp. z o.o. zawarła umowę zakupu 24% udziałów w spółce Pretorian Sp. z o.o. Cena nabycia udziałów wyniosła 6,7 tys. zł. W dniu 19 sierpnia 2016 roku została zarejestrowana zmiana nazwy spółki z Pretorian Sp. z o.o. na Oligo Sp. z o.o.

W dniu 30 maja 2017 roku Selena Labs Sp. z o.o. zawarła umowę zakupu pozostałych 76% udziałów w spółce Oligo Sp. z o.o. stając się jedynym udziałowcem spółki. Cena nabycia udziałów wyniosła 10 tys. zł. Do dnia nabycia spółka Oligo Sp. z o.o. nie prowadziła istotnej działalności. Transakcja nie miała istotnego wpływu na niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

1.7.6. Umorzenie udziałów spółki *Orion PU Sp. z o.o.*

W dniu 19 października 2017 roku, uchwałą Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników spółki Orion PU Sp. z o.o. zostało umorzonych 5.335 udziałów w kapitale zakładowym spółki, o łącznej wartości nominalnej 533,5 tys. zł, (5.333 udziałów posiadanych przez Selena Industrial Technologies Sp. z o.o. oraz 2 udziały posiadane przez akcjonariusza mniejszościowego). Udziały zostały umorzone dobrowolnie, za zgodą wspólników, w drodze nabycia udziałów przez spółkę. Łączna wartość wynagrodzenia za umorzone udziały wyniosła 63,945 tys. zł (w tym: spółka Selena Industrial Technologies Sp. z o.o. otrzymała 63.921 tys. zł a udziałowiec mniejszościowy otrzymał 24 tys. zł). Wynagrodzenie zostało wypłacone do 25 października 2017 roku. Środki przeznaczone na wypłatę wspólnikom wynagrodzenia należnego za umorzone udziały zostały wypłacone z czystego zysku osiągniętego przez spółkę. Umorzenie udziałów nie wymagało obniżenia kapitału zakładowego. Umorzenie nie miało wpływu na strukturę organizacyjną Grupy.

1.7.7. Umorzenie udziałów spółki zależnej *Selena Industrial Technologies. z o.o.*

W dniu 24 października 2017 roku, w związku ze ziszczeniem się warunku określonego w umowie Selena Industrial Technologies Sp. z o.o., przewidzianego dla automatycznego umorzenia udziałów, zostało umorzonych 1.081.248 udziałów w kapitale zakładowym spółki o łącznej wartości nominalnej 54.062 tys. zł. W związku z tym faktem, zgodnie z zapisami Aktu Założycielskiego Selena Industrial Technologies Sp. z o.o., spółce dominującej Selena FM S.A. przysługuje wynagrodzenie za umorzone udziały w wysokości 63.912 tys. zł. Wynagrodzenie zostało wypłacone do dnia 26 października 2017 roku.

1.7.8. Podwyższenie kapitału zakładowego *Selena Bohemia s.r.o.*

Dnia 7 listopada 2017 roku Zgromadzenie Wspólników spółki Selena Bohemia s.r.o. podjęło uchwałę o podniesieniu kapitału zakładowego o kwotę 60 mln koron czeskich poprzez wniesienie wkładu pieniężnego. Rejestracja podniesienia kapitału zakładowego spółki zależnej nastąpiła dnia 3 stycznia 2018 roku.

1.7.9. Podwyższenie kapitału zakładowego *Selena Malzemeleri Yapi Sanayi Tic. Ltd.*

Dnia 25 grudnia 2017 roku nastąpiło podwyższenie kapitału zakładowego spółki Selena Malzemeleri Yapi Sanayi Tic. Ltd. o kwotę 11.825 tys. lir tureckich, poprzez emisję 11.825 udziałów o wartości 1.000 lir tureckich każdy. Rejestracja podniesienia kapitału zakładowego spółki nastąpiła dnia 27 grudnia 2017 roku.

1.7.10. Zmiana formy prawnej spółki *Izolacja Matizol Sp. z o.o.*

W dniu 29 grudnia 2017 roku w Sądzie Rejonowym w Krakowie zarejestrowana została zmiana formy prawnej spółki Przedsiębiorstwo Materiałów Izolacyjnych „Izolacja-Matizol” S.A. Spółka została przekształcona w spółkę z ograniczoną działalnością Izolacja Matizol Sp. z o.o.

2. Dane dotyczące sprawozdania finansowego

2.1. Dane objęte sprawozdaniem finansowym

Niniejsze sprawozdanie jest skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupy Kapitałowej Selena FM. Obejmuje okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017 roku oraz dane na ten dzień.

Rachunek zysków i strat, sprawozdanie z całkowitych dochodów, sprawozdanie z przepływów pieniężnych oraz sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym obejmują dane za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017 roku oraz dane porównawcze za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2016 roku.

Sprawozdanie z sytuacji finansowej obejmuje dane na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz dane porównawcze na dzień 31 grudnia 2016 roku.

2.2. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji w dniu 20 kwietnia 2018 roku.

2.3. Podstawa sporządzenia

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego, za wyjątkiem tych instrumentów finansowych, które są wyceniane w wartości godziwej.

2.4. Waluta pomiaru i waluta sprawozdania finansowego

Walutą pomiaru i prezentacji niniejszego sprawozdania finansowego jest polski złoty, a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach złotych.

Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania wyrażone w walutach obcych wycenione są przy zastosowaniu obowiązującego na koniec roku okresu sprawozdawczego średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski (NBP) - 31 grudnia 2017 oraz 31 grudnia 2016. Pozycje skonsolidowanego rachunku zysków i strat, skonsolidowanego sprawozdania z całkowitych dochodów, skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych wyceniane są po kursie stanowiącym średnią arytmetyczną kursów średnich ogłaszanych dla danej waluty przez NBP na ostatni dzień każdego miesiąca danego okresu sprawozdawczego (rok zakończony 31 grudnia 2017 i za rok zakończony 31 grudnia 2016).

Waluta	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
1 USD	3,4813	4,1793	3,7439	3,9680
1 EUR	4,1709	4,4240	4,2447	4,3757
100 HUF	1,3449	1,4224	1,3723	1,4034
1 UAH	0,1236	0,1542	0,1402	0,1542
1 CZK	0,1632	0,1637	0,1614	0,1618
1 RUB	0,0604	0,0680	0,0644	0,0598
1 BRL	1,0510	1,2838	1,1697	1,1498
1 BGN	2,1326	2,2619	2,1703	2,2372
1 CNY	0,5349	0,6015	0,5552	0,5960
100 KRW	0,3269	0,3476	0,3333	0,3421
1 RON	0,8953	0,9749	0,9282	0,9739
1 TRY	0,9235	1,1867	1,0295	1,3109
100 KZT	1,0633	1,2659	1,1550	1,1620

2.5. Kontynuacja działalności

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności przez spółki Grupy w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie stwierdzono istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez spółki Grupy.

2.6. Oświadczenie o zgodności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) zatwierdzonymi przez UE. Biorąc pod uwagę toczący się w UE proces wprowadzania standardów MSSF oraz prowadzoną przez Grupę działalność, w zakresie stosowanych przez Grupę zasad rachunkowości nie ma różnicy między standardami MSSF, które weszły w życie, a standardami MSSF zatwierdzonymi przez UE za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku.

MSR i MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMSF”).

Niektóre jednostki Grupy prowadzą swoje księgi rachunkowe zgodnie z lokalnymi zasadami rachunkowości kraju, w którym mają siedzibę. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zawiera korekty niezawarte w księgach rachunkowych jednostek Grupy wprowadzone w celu doprowadzenia sprawozdań finansowych tych jednostek do zgodności z MSSF.

3. Polityki rachunkowości

3.1. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości

Zasady (polityki) rachunkowości zastosowane do sporządzenia sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzaniu sprawozdania finansowego Grupy za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku, poza opisanymi poniżej zmianami wynikającymi z wprowadzenia nowych standardów.

Informacje na temat wpływu zastosowania nowych standardów (MSSF 9 „Instrumenty finansowe” oraz MSF 15 „Przychody z umów z klientami”) na sprawozdanie finansowe za okres, w którym zostaną one zastosowane po raz pierwszy przedstawiono w nocie 3.3.1 oraz 3.3.2.

3.2. Nowe standardy i interpretacje

Poniższe zestawienie przedstawia nowe standardy, zmiany do istniejących standardów oraz interpretacje wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) oraz zatwierdzone do stosowania w UE, które wchodziły w życie po raz pierwszy w sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej za 2017 rok:

Zmiany do MSR 7 „Sprawozdanie z przepływów pieniężnych” – Ujawnienia uzgodnienia zmian w zobowiązaniach wynikających z działalności finansowej zatwierdzone w UE w dniu 6 listopada 2017 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub po tej dacie). Uzgodnienie zmian w zobowiązaniach wynikających z działalności finansowej zostały zaprezentowane w nocie 25 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Pozostałe, niżej wymienione zmiany do istniejących standardów nie mają istotnego wpływu na dane prezentowane w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym:

Zmiany do MSR 12 „Podatek dochodowy” – Ujmowanie aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego od niezrealizowanych strat – zatwierdzone w UE w dniu 6 listopada 2017 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub po tej dacie).

Zmiany do MSSF 12 w wyniku „Poprawki do MSSF (cykl 2014-2016)” – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 1, MSSF 12 oraz MSR 28) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa – zatwierdzone w UE w dniu 7 lutego 2018 roku (zmiany do MSSF 12 obowiązują w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub po tej dacie).

3.3. Standardy i interpretacje, jakie zostały już opublikowane przez RMSR i zatwierdzone przez UE, ale jeszcze nie weszły w życie

Zatwierdzając niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe Spółka nie zastosowała następujących standardów, zmian do istniejących standardów i interpretacji, które zostały opublikowane przez RMSR i zatwierdzone do stosowania w UE, ale które nie weszły jeszcze w życie:

MSSF 9 „Instrumenty finansowe” - zatwierdzony w UE w dniu 22 listopada 2016 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie). MSSF 9 określa wymogi w zakresie ujmowania i wyceny, utraty wartości, zaprzestania ujmowania oraz rachunkowości zabezpieczeń.

MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” oraz zmiany do MSSF 15 „Data wejścia w życie MSSF 15” - zatwierdzony w UE w dniu 22 września 2016 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie). Standard ten określa, w jaki sposób i kiedy ujmuje się przychody jak i wymaga dostarczenia bardziej szczegółowych ujawnień. Standard zastępuje MSR 18 „Przychody”, MSR 11 „Umowy o usługę budowlaną” oraz wiele interpretacji związanych z ujmowaniem przychodów.

MSSF 16 „Leasing” (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie). Zgodnie z MSSF 16 leasingobiorca ujmuje prawo do użytkowania składnika aktywów oraz zobowiązanie z tytułu leasingu. Prawo do użytkowania składnika aktywów jest traktowane podobnie jak inne aktywa niefinansowe i odpowiednio amortyzowane. Zobowiązania z tytułu leasingu wycenia się początkowo w wartości bieżącej opłat leasingowych płatnych w okresie leasingu, zdyskontowanej o stopę zawartą w leasingu, jeżeli jej ustalenie nie jest trudne. Jeżeli nie można łatwo określić tej stopy, leasingobiorca stosuje krańcową stopę procentową. W odniesieniu do klasyfikacji leasingu u leasingodawców, przeprowadza się ją tak samo jak zgodnie z MSR 17 – tj. jako leasing operacyjny lub finansowy. U leasingodawcy leasing jest klasyfikowany jako leasing finansowy, jeżeli następuje przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i pożytków z tytułu posiadania odnośnych aktywów. W przeciwnym przypadku leasing jest klasyfikowany jako leasing operacyjny. W leasingu finansowym leasingodawca rozpoznaje przychody finansowe przez okres leasingu, w oparciu o stałą okresową stopę zwrotu na inwestycji netto. Leasingodawca ujmuje płatności leasingu operacyjnego w przychody liniowo lub w inny systematyczny sposób, jeśli lepiej odzwierciedla wzór otrzymywania korzyści z wykorzystania odnośnych aktywów.

Zmiany do MSSF 2 „Płatności na bazie akcji” – Klasyfikacja oraz wycena płatności na bazie akcji - zatwierdzone w UE w dniu 27 lutego 2018 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),

Zmiany do MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe” – Zastosowanie MSSF 9 „Instrumenty finansowe” wraz z MSSF 4 „Instrumenty ubezpieczeniowe” – zatwierdzone w UE w dniu 3 listopada 2017 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie lub w momencie zastosowania MSSF 9 „Instrumenty finansowe” po raz pierwszy),

Zmiany do MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” – Wyjaśnienia do MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” – zatwierdzone w UE w dniu 31 października 2017 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),

Zmiany do MSSF 1 i MSR 28 w wyniku „Poprawki do MSSF (cykl 2014-2016)” – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 1, MSSF 12 oraz MSR 28) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa – zatwierdzone w UE w dniu 7 lutego 2018 roku (zmiany do MSSF 1 i MSR 28 obowiązują w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie).

Grupa Seleno postanowiła nie skorzystać z możliwości wcześniejszego zastosowania powyższych nowych standardów oraz zmian do istniejących standardów.

Według szacunków Grupy Kapitałowej Selena, wyżej wymienione nowe standardy, interpretacje oraz zmiany do istniejących standardów, oprócz przedstawionych poniżej oraz zmiany do istniejących standardów, nie miałyby istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby zastosowane przez Selena FM S.A. na dzień bilansowy.

Zarząd Jednostki Dominującej przewiduje, że zastosowanie MSSF 16 „Leasing” może wywrzeć w przyszłości znaczący wpływ na kwoty prezentowane w pozycji aktywów trwałych oraz zobowiązań finansowych skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Grupa Kapitałowa jest w trakcie analizy wpływu nowego standardu na sprawozdanie finansowe. Szczegółowa analiza zostanie zakończona w 2018 roku.

3.3.1. Wdrożenie MSSF 9 „Instrumenty finansowe”

Na dzień publikacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Jednostka Dominująca oraz pozostałe spółki z Grupy zakończyły prace nad analizą wpływu standardu na bilans otwarcia tj. na dzień 1 stycznia 2018 roku. Spółka będzie stosowała MSSF 9 od dnia wejścia w życie standardu, bez przekształcania danych porównawczych, co oznacza, że dane za rok 2017 oraz 2018 nie będą ze sobą porównywalne, natomiast korekty związane z dostosowaniem do MSSF zostaną wprowadzone na dzień 1 stycznia 2018 z odniesieniem wpływu na kapitał własny.

Grupa Kapitałowa sporządziła opis zasad klasyfikacji aktywów finansowych. Na ich podstawie spółki przeprowadziły testy modelu biznesowego oraz testy przepływów pieniężnych, które pochodzą wyłącznie z płatności kapitału i odsetek (ang. solely payments of principal and interest – SPPI) dla wszystkich istotnych na dzień 31 grudnia 2017 roku pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej.

Grupa przeprowadziła szczegółową ocenę wpływu wprowadzenia MSSF 9 na stosowane przez Grupę Selena zasady (politykę) rachunkowości. Niniejsza ocena jest oparta na aktualnie dostępnych informacjach i może podlegać zmianom wynikającym z pozyskania racjonalnych i możliwych do udokumentowania dodatkowych informacji w okresie, kiedy Spółka zastosuje MSSF 9 po raz pierwszy. W ocenie Grupy wprowadzenie MSSF 9 nie będzie miało istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji bilansowej oraz skonsolidowany kapitał własny Grupy Kapitałowej, za wyjątkiem skutków zastosowania MSSF 9 w obszarze utraty wartości. Na dzień 1 stycznia 2018 roku odpisy z tytułu utraty wartości związane z wdrożeniem standardu wynoszą 0,2 mln zł.

W oparciu o przeprowadzone analizy oczekuje się, że wszystkie aktywa finansowe wyceniane dotychczas w wartości godziwej, dalej pozostaną wyceniane w wartości godziwej, zaś aktywa wyceniane według kosztu zamortyzowanego nadal spełniać będą kryteria dotychczasowej wyceny.

Należności handlowe od jednostek pozostałych są utrzymywane dla uzyskania przepływów pieniężnych wynikających z umowy, a Grupa nie sprzedaje należności handlowych w ramach faktoringu – będą one nadal wyceniane w zamortyzowanym koszcie przez wynik finansowy. Dla potrzeb wdrożenia MSSF 9 przeprowadzono analizę portfelową ekspozycji (za wyjątkiem tych, które są analizowane indywidualnie jako nieobsługiwane). Zastosowano uproszczoną matrycę odpisów w poszczególnych przedziałach wiekowych na podstawie oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia należności (w oparciu o wskaźniki niewypłacalności zobowiązania ustalone na podstawie danych historycznych).

Środki pieniężne – Grupa przeprowadziła szacunek odpisów w oparciu o prawdopodobieństwo niewypłacalności ustalone na podstawie zewnętrznych ratingów banków. Odstąpiono od tworzenia odpisu ze względu na istotność.

Zobowiązania – Grupa nie przewiduje, aby wdrożenie MSSF 9 miało wpływ na wycenę i prezentację posiadanych przez Spółkę zobowiązań. Wdrożenie nowego Standardu będzie się wiązało z rozszerzeniem zakresu ujawnień prezentowanych w sprawozdaniach finansowych.

Ponieważ Grupa aktualnie nie stosuje zasad rachunkowości zabezpieczeń, zastosowanie MSSF 9 nie będzie miało istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy w tym zakresie.

3.3.2. Wdrożenie MSSF 15

Grupa Seleno zastosuje MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” z datą jego wejścia w życie, przy zastosowaniu zmodyfikowanego podejścia retrospektywnego tj. z łącznym efektem pierwszego zastosowania MSSF 15 w dniu pierwszego zastosowania (co mogłoby skutkować korektą kapitału własnego na dzień 1 stycznia 2018), bez korygowania danych porównawczych.

Grupa dokonała analizy wpływu MSSF 15 na stosowane zasady. Ocena wpływu jest oparta na aktualnie dostępnych informacjach oraz interpretacjach dotyczących MSSF 15 i może podlegać zmianom wynikającym z pozyskania dodatkowych informacji w okresie, kiedy Grupa zastosuje MSSF 15 po raz pierwszy oraz na skutek zmian interpretacji standardu. Grupa będzie monitorować wszelkie przyszłe zmiany w tym zakresie. Grupa dokonała analizy umów z klientami, zgodnie z tzw. Modelem Pięciu Kroków, które są niezbędne z punktu widzenia prawidłowego ustalenia przychodów zgodnie z MSSF 15 – od identyfikacji umowy (lub ich grup), przez wskazanie pojedynczych zobowiązań i ustalenie cen, przyporządkowanie ich do poszczególnych zobowiązań i rozpoznanie przychodu.

Grupa dokonała szczegółowej analizy wpływu zastosowania MSSF 15 na dotychczasowy sposób ujmowania przychodów z umów realizowanych przez Grupę, w tym w szczególności pod kątem momentu oraz wysokości ujmowanego przychodu, jak również zweryfikowała prawidłowość prezentacji poszczególnych kategorii przychodów.

Na podstawie dokonanej analizy stwierdzono, że zastosowanie MSSF 15 nie będzie miało istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Spółki w momencie pierwszego zastosowania standardu, tj. w okresie rozpoczynającym się od 1 stycznia 2018 roku (brak wpływu na kapitał własny). W związku z zastosowaniem nowego standardu wystąpią zmiany w prezentacji:

- rezerw na rabaty udzielane klientom – ujednoczenie prezentacji w pozycji: zobowiązania z tytułu umowy zamiast na pomniejszeniu należności handlowych (na dzień 1 stycznia 2018 roku kwota 7,4 mln zł),
- kosztów transportu, w przypadku gdy Spółka nie osiąga z tego tytułu wydzielonego przychodu – w kosztach sprzedaży zamiast w koszcie własnym sprzedaży (na dzień 1 stycznia 2018 roku kwota 0,5 mln zł).

Na podstawie przeprowadzonej analizy umów z klientami Grupa ocenia, iż wdrożenie standardu MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” nie wpływa na kapitały własne Grupy na dzień 1 stycznia 2018 roku, zmianie ulegnie prezentacja w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji bilansowej oraz rachunku zysków i strat. Zwiększeniu ulegają wymogi dotyczące ujawnień (wprowadzane przez MSSF 15 są bardziej szczegółowe niż obowiązujące w dotychczasowych zapisach MSR 18 i MSR 11 oraz powiązanych interpretacjach).

3.4. Standardy i Interpretacje wydane przez RMSR, ale jeszcze niezatwierdzone do stosowania w UE

MSSF w kształcie zatwierdzonym przez UE nie różnią się obecnie w znaczący sposób od regulacji wydanych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR), z wyjątkiem poniższych nowych standardów, zmian do standardów oraz nowej interpretacji, które według stanu na dzień 20 kwietnia 2018 roku nie zostały jeszcze zatwierdzone do stosowania w UE (poniższe daty wejścia w życie odnoszą się do standardów w wersji pełnej):

MSSF 14 „Odroczone salda z regulowanej działalności” (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie) – Komisja Europejska postanowiła nie rozpoczynać procesu zatwierdzania tego tymczasowego standardu do stosowania na terenie UE do czasu wydania ostatecznej wersji MSSF 14,

MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe” (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2021 roku lub po tej dacie),

Zmiany do MSSF 9 „Instrumenty finansowe” - Charakterystyka opcji przedpłaty z ujemną kompensatą (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie),

Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe” oraz MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach” – Sprzedaż lub wniesienie aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem oraz późniejsze zmiany (data wejścia w życie zmian została odroczone do momentu zakończenia prac badawczych nad metodą praw własności),

Zmiany do MSR 19 „Świadczenia pracownicze” – Zmiana, ograniczenie lub rozliczenie planu (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie),

Zmiany do MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach” - Długoterminowe udziały w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie),

Zmiany do MSR 40 „Nieruchomości inwestycyjne” – Przeniesienia nieruchomości inwestycyjnych (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),

Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2015-2017)” – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 3, MSSF 11, MSR 12 oraz MSR 23) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa (obowiązują w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie),

Interpretacja KIMSF 22 „Transakcje w walutach obcych i płatności zaliczkowe” (obowiązująca w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),

Interpretacja KIMSF 23 „Niepewność w zakresie rozliczania podatku dochodowego” (obowiązująca w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie),

Nadal poza regulacjami zatwierdzonymi przez UE pozostaje rachunkowość zabezpieczeń portfela aktywów i zobowiązań finansowych, których zasady nie zostały zatwierdzone do stosowania w UE.

3.5. Istotne zasady rachunkowości

3.5.1. Zasady konsolidacji

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje sprawozdanie finansowe spółki Seleno FM S.A. oraz sprawozdania finansowe jej jednostek zależnych. Sprawozdania finansowe jednostek zależnych po uwzględnieniu korekt doprowadzających je do zgodności z MSSF sporządzane są za ten sam okres sprawozdawczy co sprawozdanie jednostki dominującej, w oparciu o jednolite zasady rachunkowości stosowane dla transakcji i zdarzeń gospodarczych o podobnym charakterze. W celu eliminacji rozbieżności w stosowanych zasadach rachunkowości wprowadza się również korekty na poziomie konsolidacji.

Wszystkie znaczące salda i transakcje pomiędzy jednostkami Grupy, w tym niezrealizowane zyski wynikające z transakcji w ramach Grupy, są eliminowane. Niezrealizowane straty również są eliminowane, chyba że dowodzą wystąpienia utraty wartości.

Jednostki zależne podlegają konsolidacji w okresie od dnia objęcia nad nimi kontroli przez Grupę, a przestają być konsolidowane w dniu ustania kontroli. Sprawowanie kontroli przez jednostkę dominującą ma miejsce wtedy, gdy z tytułu swojego zaangażowania podlega ekspozycji na zmienne wyniki finansowe, lub gdy ma prawa do zmiennych wyników finansowych oraz ma możliwość wywierania wpływu na wysokość tych wyników finansowych poprzez sprawowanie władzy nad jednostką zależną.

Zasady rozpoznania opcji sprzedaży udziałów niekontrolujących

W przypadku nabycia udziału kontrolującego w jednostce zależnej, w sytuacji, gdy Grupa nie jest właścicielem wszystkich akcji/udziałów jednostki i jednocześnie wystawia opcję sprzedaży na pozostałe udziały, jednostka bierze pod uwagę, czy zostały spełnione wszystkie przesłanki nabycia własności całości akcji/udziałów zgodnie z MSR 32. Jeżeli większość warunków przeniesienia prawa własności do wszystkich udziałów/akcji zostanie spełniona, rozliczenie nabycia jednostki zależnej następuje przy założeniu nabycia 100% udziałów/akcji. Grupa rozpoznaje wówczas zobowiązanie finansowe z tytułu instrumentu finansowego z opcją sprzedaży udziałów/akcji na podstawie zapisów MSR 32 i zgodnie z MSSF 3

uwzględnia je w koszcie połączenia jednostek; późniejsze zmiany wartości tego zobowiązania są ujmowane w wyniku finansowym bieżącego okresu. W konsekwencji przy takiej transakcji nie powstaje udział niekontrolujący.

3.5.2. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych są ujmowane metodą praw własności.

Jednostki stowarzyszone są to jednostki, na które jednostka dominująca bezpośrednio lub poprzez spółki zależne wywiera znaczący wpływ i które nie są ani jej jednostkami zależnymi ani wspólnymi przedsięwzięciami. Podstawą wyceny posiadanych przez jednostkę dominującą udziałów metodą praw własności są sprawozdania finansowe jednostek stowarzyszonych. Rok obrotowy jednostek stowarzyszonych i jednostki dominującej jest taki sam. Spółki stowarzyszone stosują zasady rachunkowości zgodne z przepisami prawa odpowiednimi dla ich siedziby. Przed obliczeniem udziału w aktywach netto jednostek stowarzyszonych dokonuje się niezbędnych korekt w celu doprowadzenia danych finansowych tych jednostek do zgodności z MSSF stosowanymi przez Grupę.

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych są wykazywane w bilansie według ceny nabycia powiększonej o późniejsze zmiany wartości udziału jednostki dominującej w aktywach netto tych jednostek, pomniejszonej o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Udział w zyskach lub stratach jednostek stowarzyszonych odzwierciedlany jest w skonsolidowanym zysku lub stracie Grupy.

Ocena inwestycji w jednostki stowarzyszone pod kątem utraty wartości ma miejsce, kiedy istnieją przesłanki wskazujące na to, że nastąpiła utrata wartości lub odpis z tytułu utraty wartości dokonany w latach poprzednich już nie jest wymagany.

3.5.3. Udział we wspólnym przedsięwzięciu

Udziały we wspólnych przedsięwzięciach, gdzie Grupa sprawuje współkontrolę są ujmowane metodą praw własności. Przed obliczeniem udziału w aktywach netto wspólnego przedsięwzięcia dokonuje się odpowiednich korekt w celu doprowadzenia danych finansowych tych jednostek do zgodności z MSSF stosowanymi przez Grupę.

Ocena inwestycji w spółki współzależne pod kątem utraty wartości ma miejsce, kiedy istnieją przesłanki wskazujące na to, że nastąpiła utrata wartości lub odpis z tytułu utraty wartości dokonany w latach poprzednich już nie jest wymagany.

3.5.4. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej

Transakcje wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji.

Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski. Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w pozycji przychodów (kosztów) finansowych lub, w przypadkach określonych zasadami (polityką) rachunkowości, kapitalizowane w wartości aktywów. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej są wykazywane po kursie historycznym z dnia transakcji. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej są przeliczane po kursie z dnia dokonania wyceny do wartości godziwej.

Walutami funkcjonalnymi zagranicznych jednostek zależnych są ich waluty lokalne. Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania tych jednostek są przeliczane na walutę prezentacji Grupy po kursie obowiązującym na dzień bilansowy, a ich rachunki zysków i strat oraz sprawozdania z całkowitych dochodów są przeliczane po średnim ważonym kursie wymiany za dany okres obrotowy. Różnice kursowe powstałe w wyniku takiego przeliczenia są ujmowane w innych całkowitych dochodach i wykazywane w oddzielnej pozycji kapitału własnego. W momencie zbycia podmiotu zagranicznego, różnice kursowe zakumulowane w kapitale własnym, dotyczące danego podmiotu zagranicznego, są ujmowane w rachunku zysków i strat.

Jednostka dominująca ujmuje w swoim sprawozdaniu jednostkowym należności oraz pożyczki udzielone swoim jednostkom zależnym. Jeżeli w ocenie Zarządu instrumenty tego typu mają charakter inwestycji w aktywa netto (tj. są elementem finansowania jednostki zależnej, a ich odzyskanie w najbliższej przyszłości nie jest planowane), to różnice kursowe z wyceny

takich aktywów powstające w sprawozdaniach jednostkowych tych jednostek prezentowane są w sprawozdaniu skonsolidowanym Grupy jako element sprawozdania z całkowitych dochodów. Ujęcie takie nie ma wpływu na wynik wykazywany w sprawozdaniach jednostkowych poszczególnych jednostek.

3.5.5. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wykazywane są według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość początkowa środków trwałych obejmuje ich cenę nabycia powiększoną o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania. Koszty poniesione po dacie oddania środka trwałego do używania, takie jak koszty konserwacji i napraw, obciążają rachunek zysków i strat w momencie ich poniesienia.

W przypadku środków trwałych, które składają się z komponentów o istotnej wartości, dla których można przyporządkować odrębne okresy użytkowania, komponenty te są wyodrębniane. Częścią składową są również koszty generalnych remontów.

Amortyzacja rozpoczyna się, gdy składnik aktywów jest gotowy do użycia i trwa do momentu jego likwidacji lub przeznaczenia do sprzedaży. Wartość podlegająca amortyzacji jest odpisywana w sposób systematyczny w okresie ekonomicznej użyteczności składnika aktywów.

Amortyzacja jest naliczana metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika aktywów, zgodnie z poniższą tabelą.

Kategoria rzeczowych aktywów trwałych	Okres amortyzacji (w latach)
Budynki i budowle	od 10 do 40
Maszyny i urządzenia techniczne	od 3 do 22
Urządzenia biurowe	od 3 do 5
Środki transportu	od 3 do 8
Inne środki trwałe	od 3 do 10

Stosowana metoda amortyzacji odzwierciedla sposób konsumpcji korzyści ekonomicznych z aktywa.

Odpisy amortyzacyjne rzeczowych aktywów trwałych ujmują się w rachunku zysków i strat w ciężar tej kategorii, która odpowiada funkcji danego składnika.

Jeżeli przy sporządzaniu sprawozdania finansowego zaistniały okoliczności, które wskazują na to, że wartość bilansowa rzeczowych aktywów trwałych może nie być możliwa do odzyskania, dokonywany jest przegląd tych aktywów pod kątem ewentualnej utraty wartości. Jeżeli istnieją przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości, a wartość bilansowa przekracza szacowaną wartość odzyskiwalną, wówczas wartość tych aktywów bądź ośrodków wypracowujących środki pieniężne, do których te aktywa należą jest obniżana do poziomu wartości odzyskiwalnej. Wartość odzyskiwalna odpowiada wyższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży lub wartości użytkowej. Przy ustalaniu wartości użytkowej, szacowane przyszłe przepływy pieniężne są dyskontowane do wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej przed uwzględnieniem skutków opodatkowania odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ryzyka związanego z danym składnikiem aktywów. W przypadku składnika aktywów, który nie generuje wpływów pieniężnych w sposób znacząco samodzielny, wartość odzyskiwalna jest ustalana dla ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego ten składnik należy. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości są ujmowane w rachunku zysków i strat w pozycji pozostałych kosztów operacyjnych.

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta z bilansu po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia danego składnika aktywów z bilansu (obliczone jako różnica pomiędzy ewentualnymi wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danej pozycji) są ujmowane w rachunku zysków i strat w okresie, w którym dokonano takiego usunięcia.

Środki trwałe w budowie obejmują środki trwałe będące w toku budowy lub montażu i są wykazywane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszonych o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Środki trwałe w budowie nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy i przekazania środka trwałego do używania.

Wartość końcową, okres użytkowania oraz metodę amortyzacji składników aktywów weryfikuje się corocznie, i w razie konieczności – koryguje z efektem od początku bieżącego okresu sprawozdawczego.

3.5.6. Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego są kapitalizowane jako część kosztu wytworzenia środków trwałych. Na koszty finansowania zewnętrznego składają się odsetki wyliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej, obciążenia finansowe z tytułu umów leasingu finansowego oraz różnice kursowe powstające w związku z finansowaniem zewnętrznym do wysokości odpowiadającej korekcie kosztu odsetek.

3.5.7. Leasing

Umowy leasingu finansowego, które przenoszą na Grupę zasadniczo całe ryzyko i korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, są ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień rozpoczęcia leasingu według niższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego stanowiącego przedmiot leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych. Opłaty leasingowe są rozdzielane pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenie salda zobowiązania z tytułu leasingu, w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek od pozostałego do spłaty zobowiązania. Koszty finansowe są ujmowane w zysku lub stracie, chyba że spełnione są wymogi kapitalizacji.

Środki trwale użytkowane na mocy umów leasingu finansowego są amortyzowane przez szacowany okres użytkowania środka trwałego.

Leasing operacyjny

Umowy leasingowe, zgodnie, z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie pożytki wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego oraz późniejsze raty leasingowe ujmowane są jako koszty w rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres trwania leasingu.

3.5.8. Wartości niematerialne

Wartości niematerialne nabyte w oddzielnej transakcji na dzień ujęcia wycenia się w cenie nabycia. Cena nabycia wartości niematerialnych nabytych w transakcji połączenia jednostek jest równa ich wartości godziwej na dzień połączenia. Po ujęciu początkowym, wartości niematerialne są wykazywane w cenie nabycia pomniejszonej o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Nakłady poniesione na wartości niematerialne wytworzone we własnym zakresie, z wyjątkiem nakładów poniesionych na prace rozwojowe, nie są aktywowane i są ujmowane w kosztach okresu, w którym zostały poniesione.

Jednostka ustala, czy okres użytkowania wartości niematerialnych jest ograniczony czy nieokreślony. Wartości niematerialne o ograniczonym okresie użytkowania są amortyzowane przez okres użytkowania oraz poddawane testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości.

Przewidywany okres ekonomicznej użyteczności dla licencji na oprogramowanie komputerowe został ustalony na okres 2-5 lat, a dla znaków towarowych: 10-40 lat.

Zmiany w oczekiwany okresie użytkowania lub oczekiwany sposobie konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są ujmowane poprzez zmianę odpowiednio okresu lub metody amortyzacji, i traktowane jak zmiany wartości szacunkowych. Odpis amortyzacyjny składników wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania ujmuje się w rachunku zysków i strat w ciężar tej kategorii, która odpowiada funkcji danego składnika wartości niematerialnych.

Okresy użytkowania wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania są poddawane corocznej weryfikacji, a w razie potrzeby, korygowane z efektem od początku bieżącego okresu sprawozdawczego.

Zyski lub straty wynikające z usunięcia wartości niematerialnych z bilansu są wyceniane według różnicy pomiędzy wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danego składnika aktywów i są ujmowane w rachunku zysków i strat w momencie usunięcia składnika z bilansu.

3.5.9. Wartość firmy

Wartość firmy z tytułu przejęcia jednostki jest początkowo ujmowana według ceny nabycia stanowiącej kwotę nadwyżki:

- sumy: (i) przekazanej zapłaty, (ii) kwoty wszelkich niekontrolujących udziałów w jednostce przejmowanej oraz (iii) w przypadku połączenia jednostek realizowanego etapami wartości godziwej na dzień przejęcia udziału w kapitale jednostki przejmowanej, należącego poprzednio do jednostki przejmującej.
- nad kwotą netto ustaloną na dzień przejęcia wartości możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów i przejętych zobowiązań.

Po początkowym ujęciu, wartość firmy jest wykazywana według ceny nabycia pomniejszonej o wszelkie skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Test na utratę wartości przeprowadza się raz na rok lub częściej, jeśli wystąpią ku temu przesłanki. Wartość firmy nie podlega amortyzacji.

Na dzień przejęcia nabyta wartość firmy jest alokowana do każdego z ośrodków wypracowujących środki pieniężne, które mogą skorzystać z synergii połączenia. Każdy ośrodek, lub zespół ośrodków, do którego została przypisana wartość firmy:

- odpowiada najniższemu poziomowi w Grupie, na którym wartość firmy jest monitorowana na wewnętrzne potrzeby zarządcze oraz
- jest nie większy niż jeden segment operacyjny określony zgodnie z MSSF 8 Segmenty operacyjne.

Odpis z tytułu utraty wartości ustalany jest poprzez oszacowanie odzyskiwalnej wartości ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego została alokowana dana wartość firmy. W przypadku, gdy odzyskiwalna wartość ośrodka wypracowującego środki pieniężne jest niższa niż wartość bilansowa, ujęty zostaje odpis z tytułu utraty wartości. W przypadku, gdy wartość firmy stanowi część ośrodka wypracowującego środki pieniężne i dokonana zostanie sprzedaż części działalności w ramach tego ośrodka, przy ustalaniu zysków lub strat ze sprzedaży takiej działalności wartość firmy związana ze sprzedaną działalnością zostaje włączona do jej wartości bilansowej. W takich okolicznościach sprzedana wartość firmy jest ustalana na podstawie względnej wartości sprzedanej działalności i wartości zachowanej części ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

3.5.10. Instrumenty finansowe

Instrumenty finansowe dzielone są na następujące kategorie:

- Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności,
- Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- Pożyczki udzielone i należności,
- Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży,
- Zobowiązania wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- Pozostałe zobowiązania wyceniane według zamortyzowanego kosztu.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności są to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, o określonych lub możliwych do określenia płatnościach oraz ustalonym terminie wymagalności, które jednostka zamierza i ma możliwość utrzymać do tego czasu, inne niż:

- wyznaczone przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- wyznaczone jako dostępne do sprzedaży,
- spełniające definicję pożyczek i należności.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności wyceniane są według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej. Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności kwalifikowane są jako aktywa długoterminowe, jeżeli termin ich zapadalności przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są to instrumenty finansowe nabyte w celu generowania zysku dzięki krótkoterminowym wahaniom cen. Instrument finansowy jest klasyfikowany do tej kategorii jeżeli spełnia jeden z poniższych warunków:

- a) jest klasyfikowany jako przeznaczony do obrotu, tzn. jest:
 - nabyty głównie w celu sprzedaży w krótkim terminie lub
 - częścią portfela określonych instrumentów finansowych zarządzanych łącznie i co do których istnieje prawdopodobieństwo uzyskania zysku w krótkim terminie lub
 - instrumentem pochodnym, z wyłączeniem instrumentów pochodnych będących elementem rachunkowości zabezpieczeń oraz umów gwarancji finansowych,
- b) został zgodnie z MSR 39 zakwalifikowany do tej kategorii w momencie początkowego ujęcia.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są wyceniane w wartości godziwej uwzględniając ich wartość rynkową na dzień bilansowy bez uwzględnienia kosztów transakcji sprzedaży. Zmiany wartości tych instrumentów finansowych ujmowane są w rachunku zysków i strat jako przychody lub koszty finansowe.

Jeżeli kontrakt zawiera jeden lub więcej wbudowanych instrumentów pochodnych, cały kontrakt może zostać zakwalifikowany do kategorii aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. Nie dotyczy to przypadków, gdy wbudowany instrument pochodny nie wpływa istotnie na przepływy pieniężne z kontraktu lub wydzielenie wbudowanych instrumentów pochodnych jest wyraźnie zakazane.

Pożyczki udzielone i należności to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nienotowane na aktywnym rynku. Zalicza się je do aktywów obrotowych, o ile termin ich wymagalności nie przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego. Pożyczki udzielone i należności o terminie wymagalności przekraczającym 12 miesięcy od dnia bilansowego zalicza się do aktywów trwałych. Pożyczki udzielone i należności wyceniane są według zamortyzowanego kosztu.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, które:

- zostały zaklasyfikowane jako dostępne do sprzedaży lub
- nienależące do żadnej z wcześniej wymienionych trzech kategorii aktywów.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są ujmowane według wartości godziwej powiększonej o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika aktywów finansowych. W przypadku braku notowań giełdowych na aktywnym rynku i braku możliwości wiarygodnego określenia ich wartości godziwej metodami alternatywnymi, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wyceniane są w cenie nabycia pomniejszonej o odpis z tytułu utraty wartości. Różnicę pomiędzy wartością godziwą a ceną nabycia aktywów dostępnych do sprzedaży (jeśli istnieje cena rynkowa ustalona na aktywnym rynku regulowanym albo których wartość godziwa może być ustalona w inny wiarygodny sposób), po pomniejszeniu o podatek odroczone, ujmuje się w innych całkowitych dochodach. Spadek wartości aktywów dostępnych do sprzedaży spowodowany utratą wartości odnosi się do rachunku zysków i strat jako koszt finansowy.

Nabycie i sprzedaż aktywów finansowych rozpoznawane są na dzień dokonania transakcji.

W momencie początkowego ujęcia składnik aktywów finansowych wycenia się w wartości godziwej, powiększonej, w przypadku składnika aktywów niekwalifikowanego jako wyceniony w wartości godziwej przez wynik finansowy, o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia.

Instrument finansowy zostaje usunięty z bilansu, gdy jednostka traci kontrolę nad prawami umownymi składającymi się na dany instrument finansowy; zazwyczaj ma to miejsce w przypadku sprzedaży instrumentu lub gdy wszystkie przepływy środków pieniężnych przypisane danemu instrumentowi przechodzą na niezależną stronę trzecią.

Umowa gwarancji finansowej jest umowa zobowiązująca jej wystawcę do dokonania określonych płatności rekompensujących posiadaczowi stratę, jaką poniesie z powodu nie dokonania przez określonego dłużnika płatności w przypadającym terminie zgodnie z warunkami instrumentu dłużnego. W momencie początkowego ujęcia zobowiązanie finansowe z tytułu umowy gwarancji/poręczeń wycenia się według wartości godziwej. Po początkowym ujęciu, jednostka wycenia zobowiązanie finansowe z tytułu umowy gwarancji/poręczeń według większej z dwóch kwot:

- wartości rozpoznanej początkowo pomniejszonej o kwoty rozpoznane w rachunku wyniku wskutek rozliczania pierwotnie ujętej kwoty w okresie ważności poręczenia oraz
- oszacowanej kwoty prawdopodobnej zapłaty.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są wyceniane z uwzględnieniem ich wartości rynkowej na dzień bilansowy bez uwzględnienia kosztów transakcji sprzedaży. Zmiany w wartości godziwej tych instrumentów są ujmowane w rachunku zysków i strat jako koszty lub przychody finansowe.

Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu są to zobowiązania niebędące instrumentami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez wynik finansowy. Są wyceniane według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej

3.5.11. Utrata wartości aktywów finansowych

Na każdy dzień bilansowy jednostka ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych.

Aktywa ujmowane według zamortyzowanego kosztu

Jeżeli istnieją obiektywne przesłanki na to, że nastąpiła utrata wartości, kwota odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości równa się różnicy pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (z wyłączeniem przyszłych strat z tytułu nieściągnięcia należności, które nie zostały jeszcze poniesione), zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej (tj. ustalonej przy początkowym ujęciu) efektywnej stopy procentowej. Wartość bilansową składnika aktywów obniża się poprzez odpis aktualizujący. Kwotę straty ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Grupa ocenia najpierw, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości poszczególnych składników aktywów finansowych, które indywidualnie są znaczące, a także przesłanki utraty wartości aktywów finansowych, które indywidualnie nie są znaczące. Jeżeli z przeprowadzonej analizy wynika, że nie istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości indywidualnie ocenianego składnika aktywów finansowych, niezależnie od tego, czy jest on znaczący, czy też nie, to jednostka łączy ten składnik do grupy aktywów finansowych o podobnej charakterystyce ryzyka kredytowego i łącznie ocenia pod kątem utraty wartości. Aktywa, które indywidualnie są oceniane pod kątem utraty wartości i dla których ujęto odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości lub uznano, że dotychczasowy odpis nie ulegnie zmianie, nie są brane pod uwagę przy łącznej ocenie grupy aktywów pod kątem utraty wartości.

Jeżeli w następnym okresie odpis z tytułu utraty wartości zmniejszył się, a zmniejszenie to można w obiektywny sposób powiązać ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu, to uprzednio ujęty odpis odwraca się. Późniejsze odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości ujmuje się w rachunku zysków i strat w zakresie, w jakim na dzień odwrócenia wartość bilansowa składnika aktywów nie przewyższa jego zamortyzowanego kosztu.

Aktywa finansowe wykazywane według kosztu

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości nienotowanego instrumentu kapitałowego, który nie jest wykazywany według wartości godziwej, gdyż jego wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić, albo instrumentu pochodnego, który jest powiązany i musi zostać rozliczony poprzez dostawę takiego nienotowanego instrumentu kapitałowego, to kwotę odpisu z tytułu utraty wartości ustala się jako różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy zastosowaniu bieżącej rynkowej stopy zwrotu dla podobnych aktywów finansowych.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości składnika aktywów finansowych dostępnego do sprzedaży, to kwota stanowiąca różnicę pomiędzy ceną nabycia tego składnika aktywów (pomniejszona o wszelkie spłaty kapitału i odsetki) i jego bieżącą wartością godziwą, pomniejszoną o wszelkie odpisy z tytułu utraty wartości tego składnika uprzednio ujęte w rachunku zysków i strat, zostaje wyksięgowana z kapitału własnego i przeniesiona do rachunku zysków i strat. Nie ujmuje się w rachunku zysków i strat odwrócenia odpisu z tytułu utraty wartości instrumentów kapitałowych kwalifikowanych jako dostępne do sprzedaży. Jeżeli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego dostępnego do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten może być obiektywnie łączony ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu z tytułu utraty wartości w rachunku zysków i strat, to kwotę odwracanego odpisu ujmuje się w rachunku zysków i strat.

3.5.12. Zapasy

Zapasy są wyceniane według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia lub kosztu wytworzenia i ceny sprzedaży netto. Koszt wytworzenia produktów gotowych i produktów w toku składa się z kosztu bezpośrednich materiałów i robocizny oraz odpowiedniego narzutu pośrednich kosztów produkcji ustalonego przy założeniu normalnego wykorzystania mocy produkcyjnych.

Ceną sprzedaży netto możliwą do uzyskania jest szacowana cena sprzedaży dokonywanej w toku zwykłej działalności gospodarczej, pomniejszona o koszty wykończenia i szacowane koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku. Wartość stanu końcowego zapasów wyceniana jest poprzez ustalenie wartości jego rozchodu metodą „pierwsze weszło-pierwsze wyszło”.

3.5.13. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności są ujmowane i wykazywane według kwot pierwotnie zafakturowanych bądź określonych w umowie, z uwzględnieniem odpisu na wątpliwe należności. Odpis na należności jest szacowany, gdy ściągnięcie pełnej kwoty należności przestało być prawdopodobne.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość należności jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie należności w związku z upływem czasu jest ujmowane jako przychody finansowe.

Należności budżetowe prezentowane są w ramach pozostałych należności, z wyjątkiem należności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych, które stanowią w bilansie odrębną pozycję.

Zaliczki są prezentowane zgodnie z charakterem aktywów, do jakich się odnoszą – odpowiednio jako aktywa trwale lub obrotowe. Jako aktywa niepieniężne zaliczki nie podlegają dyskontowaniu.

3.5.14. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe w sprawozdaniu z sytuacji finansowej obejmują środki pieniężne w banku i w kasie oraz lokaty krótkoterminowe o pierwotnym okresie zapadalności nie przekraczającym 3 miesięcy.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych składa się z określonych powyżej pozycji. Kredyt w rachunku bieżącym jest prezentowany w bilansie jako składnik krótkoterminowych kredytów i pożyczek w ramach zobowiązań krótkoterminowych.

3.5.15. Oprocentowane kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne

W momencie początkowego ujęcia, kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne są ujmowane według wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki.

Po początkowym ujęciu oprocentowane kredyty, pożyczki i papiery dłużne są wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej.

Przy ustalaniu zamortyzowanego kosztu uwzględnia się koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki oraz dyskonta lub premie uzyskane w związku ze zobowiązaniem.

Przychody i koszty są ujmowane w rachunku zysków i strat z chwilą usunięcia zobowiązania z bilansu, a także w wyniku rozliczenia metodą efektywnej stopy procentowej.

3.5.16. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu dostaw i usług wykazywane są w kwocie wymagającej zapłaty.

Zobowiązania finansowe są wyceniane według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej, za wyjątkiem zobowiązań zaklasyfikowanych jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Jednostka wyłącza ze swojego bilansu zobowiązanie finansowe, gdy zobowiązanie wygasło – to znaczy, kiedy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygasł. Zastąpienie dotychczasowego instrumentu dłużnego przez instrument o zasadniczo różnych warunkach dokonywane pomiędzy tymi samymi podmiotami jednostka ujmuje jako wygaśnięcie pierwotnego zobowiązania finansowego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego. Podobnie znaczące modyfikacje warunków umowy dotyczącej istniejącego zobowiązania finansowego jednostka ujmuje jako wygaśnięcie pierwotnego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego. Powstającą z tytułu zamiany różnicę odnośnych wartości bilansowych wykazuje się w rachunku zysków i strat.

Pozostałe zobowiązania niefinansowe obejmują w szczególności zobowiązania wobec urzędu skarbowego z tytułu podatku od towarów i usług oraz zobowiązania z tytułu otrzymanych zaliczek, które będą rozliczone poprzez dostawę towarów, usług lub środków trwałych. Pozostałe zobowiązania niefinansowe ujmowane są w kwocie wymagającej zapłaty.

3.5.17. Rezerwy

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na jednostce ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu korzyści ekonomicznych oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. Jeżeli jednostka spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną zwrócone, na przykład na mocy umowy ubezpieczenia, wówczas zwrot ten jest ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wtedy, gdy jest rzeczą praktycznie pewną, że zwrot ten rzeczywiście nastąpi. Koszty dotyczące danej rezerwy są wykazane w rachunku zysków i strat po pomniejszeniu o wszelkie zwroty.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowe.

Rezerwy są prezentowane jako osobne pozycje zobowiązań długoterminowych lub krótkoterminowych, w zależności od charakteru danej rezerwy.

3.5.18. Odprawy emerytalne

W przypadku spółek z siedzibą w Polsce, zgodnie z Kodeksem Pracy, pracownicy mają prawo do odpraw emerytalnych. Odprawy emerytalne są wypłacane jednorazowo, w momencie przejścia na emeryturę. Wysokość odpraw emerytalnych zależy od stażu pracy oraz średniego wynagrodzenia pracownika. W przypadku spółek zagranicznych, zasady przyznawania odpraw są regulowane przez przepisy danego kraju.

W przypadku, gdy lokalne przepisy prawa lub regulacje wewnętrzne danej spółki nakładają obowiązek wypłaty świadczeń emerytalnych, jednostka tworzy rezerwę na przyszłe zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą. Według MSR 19 odprawy emerytalne są programami określonych świadczeń po okresie zatrudnienia. Na każdy dzień bilansowy kalkulowana jest wartość bieżąca tych zobowiązań. Zobowiązanie jest równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i które dotyczą okresu do dnia bilansowego. Informacje demograficzne oraz informacje o rotacji zatrudnienia oparte są na danych historycznych.

3.5.19. Przychody

Przychody są ujmowane w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne uzyskanie korzyści ekonomicznych związanych z daną transakcją oraz gdy kwotę przychodów można określić w wiarygodny sposób. Przychody są rozpoznawane w wartości godziwej zapłaty otrzymanej lub należnej, po pomniejszeniu o podatki pośrednie nie należne sprzedającemu oraz rabaty. Przy ujmowaniu przychodów obowiązują również kryteria przedstawione poniżej.

Sprzedaż wyrobów gotowych, towarów i materiałów

Przychody są ujmowane, jeżeli znaczące ryzyko i korzyści wynikające z prawa własności do towarów i produktów zostały przekazane nabywcy oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób.

Świadczenie usług

Przychody z tytułu świadczenia usług są ujmowane w momencie wykonania usługi, w kwocie netto wynikającej z umowy lub faktury.

Odsetki

Przychody z tytułu odsetek są ujmowane sukcesywnie w miarę ich naliczania (z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, stanowiącej stopę dyskontującą przyszłe wpływy pieniężne przez szacowany okres życia instrumentów finansowych) w stosunku do wartości bilansowej netto danego składnika aktywów finansowych.

Dywidendy

Dywidendy są ujmowane w momencie ustalenia praw akcjonariuszy lub udziałowców do ich otrzymania.

Przychody z tytułu wynajmu (leasingu operacyjnego)

Przychody z tytułu wynajmu pomieszczeń biurowych ujmowane są metodą liniową przez okres wynajmu w stosunku do obowiązujących umów.

3.5.20. Podatki

Podatek bieżący

Zobowiązania i należności z tytułu bieżącego podatku za okres bieżący i okresy poprzednie wycenia się w wysokości kwot przewidywanej zapłaty na rzecz organów podatkowych (podlegających zwrotowi od organów podatkowych) z zastosowaniem stawek podatkowych i przepisów podatkowych, które prawnie lub faktycznie już obowiązywały na dzień bilansowy.

Podatek odroczony

Podatek odroczony jest obliczany metodą zobowiązań bilansowych w stosunku do różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym.

Rezerwa na podatek odroczony ujmowana jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych,

- z wyjątkiem sytuacji, gdy rezerwa na podatek odroczony powstaje w wyniku początkowego ujęcia wartości firmy lub początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek i w chwili jej zawierania nie mającej wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach – z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli inwestora i gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, jak również niewykorzystanych ulg podatkowych i niewykorzystanych strat podatkowych przeniesionych na następne lata, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać ww. różnice, aktywa i straty,

- z wyjątkiem sytuacji, gdy aktywa z tytułu odroczonego podatku dotyczące ujemnych różnic przejściowych powstają w wyniku początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia

jednostek i w chwili jej zawierania nie mają wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz

- w przypadku ujemnych różnic przejściowych z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych oraz udziałów we wspólnych przedsięwzięciach, składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku jest ujmowany w bilansie jedynie w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, iż w dającej się przewidzieć przyszłości ww. różnice przejściowe ulegną odwróceniu i osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Nieujęty składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlega ponownej ocenie na każdy dzień bilansowy i jest ujmowany do wysokości odzwierciedlającej prawdopodobieństwo osiągnięcia w przyszłości dochodów do opodatkowania, które pozwolą na odzyskanie tego składnika aktywów.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na podatek odroczone wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe) obowiązujące na dzień bilansowy lub takie, których obowiązywanie w przyszłości jest pewne na dzień bilansowy.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych poza zyskiem lub stratą jest ujmowany poza zyskiem lub stratą; w innych całkowitych dochodach dotyczący pozycji ujętych w innych całkowitych dochodach lub bezpośrednio w kapitale własnym dotyczący pozycji ujętych bezpośrednio w kapitale własnym.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego są kompensowane z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego tylko w przypadkach, kiedy istnieje tytuł prawny do przeprowadzenia kompensat należności ze zobowiązaniami z tytułu bieżącego podatku i odroczonego podatku dochodowego ma związek z tym samym podatnikiem i tym samym organem podatkowym.

Podatek od towarów i usług

Przychody, koszty, aktywa i zobowiązania są ujmowane po pomniejszeniu o wartość podatku od towarów i usług, z wyjątkiem sytuacji, gdy:

- gdy podatek od towarów i usług zapłacony przy zakupie aktywów lub usług nie jest możliwy do odzyskania od organów podatkowych; wtedy jest on ujmowany odpowiednio jako część ceny nabycia składnika aktywów lub jako część pozycji kosztowej oraz
- należności i zobowiązań, które są wykazywane z uwzględnieniem kwoty podatku od towarów i usług.

Kwota netto podatku od towarów i usług możliwa do odzyskania lub należna do zapłaty na rzecz organów podatkowych jest ujęta w bilansie jako część należności lub zobowiązań.

3.5.21. Zysk netto na akcję

Zysk netto na akcję dla każdego okresu jest obliczony poprzez podzielenie zysku netto za dany okres przez średnią ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym.

Zysk rozdzielony na akcję oblicza się przez podzielenie zysku netto przypadającego na akcjonariuszy zwykłych jednostki dominującej przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu roku powiększoną o średnią ważoną liczbę akcji zwykłych, które byłyby wyemitowane przy zamianie potencjalnych instrumentów dających prawa do akcji zwykłych.

3.5.22. Transakcje rozliczane w instrumentach kapitałowych

Koszt transakcji rozliczanych z pracownikami w instrumentach kapitałowych jest wyceniany przez odniesienie do wartości godziwej na dzień przyznania praw. Wartość godziwa ustalana jest przez niezależnego rzeczoznawcę. Przy wycenie

transakcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych uwzględniane są rynkowe warunki nabycia uprawnień (związane z ceną akcji jednostki dominującej) oraz warunki inne niż warunki nabycia uprawnień.

Koszt transakcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych jest ujmowany wraz z odpowiadającym mu wzrostem wartości kapitału własnego w okresie, w którym spełnione zostały warunki dotyczące wyników lub/ i świadczenia pracy bądź usług, kończącym się w dniu, w którym określone pracownicy zdobędą pełne uprawnienia do świadczeń („dzień nabycia praw”). Skumulowany koszt ujęty z tytułu transakcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych na każdy dzień bilansowy do dnia nabycia praw odzwierciedla stopień upływu okresu nabywania praw oraz liczbę nagród, do których prawa – w opinii Zarządu jednostki dominującej na ten dzień, opartej na możliwie najlepszych szacunkach liczby instrumentów kapitałowych – zostaną ostatecznie nabyte.

Żadne koszty nie są ujmowane z tytułu nagród, do których prawa nie zostaną ostatecznie nabyte, z wyjątkiem nagród, w przypadku których nabycie praw zależy od warunków rynkowych lub warunków innych niż warunki nabycia uprawnień, które są traktowane jako nabyte bez względu na fakt spełnienia warunków rynkowych lub warunków innych niż warunki nabycia uprawnień, pod warunkiem spełnienia wszystkich innych warunków dotyczących efektywności/wyników lub/i świadczenia pracy bądź usług. W przypadku modyfikacji warunków przyznawania nagród rozliczanych w instrumentach kapitałowych, w ramach spełnienia wymogu minimum ujmowane są koszty, jak w przypadku gdyby warunki te nie uległy zmianie. Ponadto, ujmowane są koszty z tytułu każdego wzrostu wartości transakcji w wyniku modyfikacji, wycenione na dzień zmiany.

W przypadku anulowania nagrody rozliczanej w instrumentach kapitałowych, jest ona traktowana w taki sposób, jakby prawa do niej zostały nabyte w dniu anulowania, a wszelkie jeszcze nieujęte koszty z tytułu nagrody są niezwłocznie ujmowane. Dotyczy to również nagród, w przypadku których warunki inne niż warunki nabycia uprawnień będące pod kontrolą jednostki dominującej lub pracownika nie są spełnione. Jednakże w przypadku zastąpienia anulowanej nagrody nową nagrodą – określoną jako nagroda zastępcza w dniu jej przyznania, nagroda anulowana i nowa nagroda są traktowane tak, jakby stanowiły modyfikację pierwotnej nagrody, tj. w sposób opisany powyżej.

3.5.23. Dotacje

Jeżeli istnieje uzasadniona pewność, że dotacja zostanie uzyskana oraz spełnione zostaną wszystkie związane z nią warunki, wówczas dotacje rządowe są ujmowane według ich wartości godziwej.

Jeżeli dotacja dotyczy danej pozycji kosztowej, wówczas jest ona ujmowana jako pomniejszenie kosztów, które dotacja ta ma w zamierzeniu kompensować. Jeżeli dotacja dotyczy składnika aktywów, wówczas dotacje zalicza się do przychodów na przestrzeni jednego lub większej ilości okresów. Celem jest zapewnienie współmierności przychodów z tytułu dotacji z odnośnymi kosztami.

4. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

4.1. Profesjonalny osąd

W procesie stosowania zasad (polityki) rachunkowości wobec zagadnień podanych poniżej, największe znaczenie, oprócz szacunków księgowych, miał profesjonalny osąd kierownictwa.

Klasyfikacja umów leasingowych

Grupa dokonuje klasyfikacji leasingu jako operacyjnego lub finansowego w oparciu o ocenę, w jakim zakresie ryzyko i korzyści z tytułu posiadania przedmiotu leasingu przypadają w udziale leasingodawcy, a w jakim leasingobiorcy. Ocena ta opiera się na treści ekonomicznej indywidualnych transakcji. Dodatkowe informacje przedstawiono w nocie 30.

4.2. Niepewność szacunków

Poniżej omówiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na dzień bilansowy, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w następnym roku finansowym.

Utrata wartości firmy i innych wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych

Grupa przeprowadza testy na utratę wartości firmy przynajmniej raz do roku. Wymaga to oszacowania wartości użytkowej ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego alokowana jest wartość firmy. Oszacowanie wartości użytkowej polega na ustaleniu przyszłych przepływów pieniężnych generowanych przez ośrodek wypracowujący środki pieniężne na podstawie planów finansowych oraz ustalenia stopy dyskontowej do zastosowania w celu obliczenia bieżącej wartości tych przepływów.

Według tego samego podejścia Grupa przeprowadza również testy na utratę wartości niematerialnych o określonym okresie użytkowania oraz środków trwałych, przy czym testy są przeprowadzane tylko w przypadku wystąpienia przesłanek wskazujących na możliwą utratę wartości. Przesłankami takimi mogą być np. długotrwałe niekorzystne zmiany o charakterze rynkowym oraz straty ponoszone przez daną jednostkę. W przypadku jednostki dominującej przesłanką może być występujący w dłuższym okresie poziom kapitalizacji giełdowej nie pokrywający wartości bilansowej aktywów netto spółki.

W przypadku testów na utratę wartości aktywów trwałych, może być stosowana metoda dyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych danego ośrodka generującego przepływy pieniężne. W przypadku stosowania tej metody wymagane jest stosowanie założeń biznesowych oraz zmiennych takich jak koszt kapitału oraz rezydualna stopa wzrostu, których wielkość oraz zmienność w przyszłości jest określana na podstawie subiektywnej oceny Zarządu. Ocena ta oparta jest zarówno na wewnętrznych źródłach wiedzy (budżety jednostek, prognozy rentowności), jak i na źródłach zewnętrznych (ogólnodostępne dane makro- i mikroekonomiczne). Wybrane założenia przyjmowane do testów na utratę wartości zawiera nota 16.4 niniejszego sprawozdania.

Odpisy aktualizujące wartość należności

Odpisy na należności ujmowane są, gdy istnieją obiektywne przesłanki utraty ich wartości. Odpis jest szacowany na podstawie możliwych do uzyskania przyszłych przepływów pieniężnych. Zarówno kwota, jak i rozkład czasowy tych przepływów jest określana na podstawie profesjonalnego osądu Zarządu Grupy.

Odpisy aktualizujące wartość zapasów

Zapasy wyceniane są według ceny nabycia (kosztu wytworzenia) lub możliwej do uzyskania ceny sprzedaży netto, w zależności od tego, która z nich jest niższa. Przedmiotem oceny Zarządu jest stwierdzenie możliwości zbycia zapasów oraz określenie możliwej do uzyskania ceny sprzedaży.

Stawki amortyzacyjne

Wysokość stawek amortyzacyjnych ustalana jest na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności składników rzeczowego majątku trwałego oraz wartości niematerialnych. Jednostki Grupy corocznie dokonują weryfikacji przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności na podstawie bieżących szacunków.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Aktywa z tytułu podatku odroczonego są rozpoznawane, jeżeli prognozowane wyniki podatkowe potwierdzają możliwość ich wykorzystania. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione.

5. Segmenty operacyjne

Struktura organizacyjna w Grupie Kapitałowej Seleno FM jest zarządzana poprzez dane otrzymywane z poszczególnych obszarów geograficznych zwanych dalej segmentami geograficznymi. W zakresie dopuszczonym przez MSSF 8 są one grupowane na podstawie podobieństwa lokalizacji, charakterystyki działalności i środowiska gospodarczego i agregowane w następujące segmenty sprawozdawcze:

- Unia Europejska,
- Europa Wschodnia i Azja,
- Ameryka Północna i Ameryka Południowa.

Podstawą oceny wyników działalności segmentu jest wskaźnik EBITDA (zdefiniowany jako wynik na działalności operacyjnej powiększony o amortyzację), który wynika bezpośrednio z raportów będących podstawą sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Zasady rachunkowości stosowane do przygotowania danych finansowych dla segmentów sprawozdawczych są zgodne z polityką rachunkowości Grupy opisaną w niniejszym sprawozdaniu.

Organem dokonującym regularnych przeglądów raportów finansowych całej Grupy dla celów podejmowania decyzji inwestycyjnych jest Zarząd jednostki dominującej, który odpowiada za alokację zasobów w Grupie.

Zysk segmentów to zysk wygenerowany przez poszczególne segmenty bez alokacji kosztów administracji, wynagrodzenia Zarządu, przychodów i kosztów finansowych oraz obciążeń z tytułu podatku dochodowego. Aktywa niealokowane obejmują rozrachunki z tytułu bieżącego i odroczonego podatku dochodowego. Przychody przyporządkowane są do segmentu na podstawie siedziby sprzedawcy.

Organizacja źródeł finansowania Grupy, zarządzanie przychodami i kosztami finansowymi oraz polityka podatkowa prowadzone są na poziomie Grupy i nie ma miejsca ich alokacja do segmentów operacyjnych.

Ceny transakcyjne stosowane przy transakcjach między segmentami operacyjnymi ustalane są na zasadach rynkowych podobnie jak przy transakcjach ze stronami niepowiązanymi.

Poniższe tabele przedstawiają dane dotyczące przychodów i zysków poszczególnych segmentów geograficznych.

Rok zakończony 31 grudnia 2017	UE	Europa Wsch. i Azja	Ameryka Pn. i Pd.	Suma segmentów	Korekty konsolidacyjne i wyniki niealokowane	Razem
Dane w tys. zł						
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	726 093	382 940	69 673	1 178 706	0	1 178 706
Sprzedaż w ramach segmentu	755 891	13 162	0	769 053	-769 053	0
Sprzedaż między segmentami	277 387	6 628	357	284 372	-284 372	0
EBITDA	181 274	28 734	2 551	212 559	-143 379	69 180
Amortyzacja	-15 021	-3 054	-161	-18 236	-7 510	-25 746
Zysk (strata) operacyjny	166 253	25 680	2 390	194 323	-150 889	43 434
Przychody (koszty) finansowe netto	0	0	0	0	-27 716	-27 716
Udział w zyskach jednostki stowarzyszonej	0	485	0	485	0	485
Podatek dochodowy	0	0	0	0	-9 364	-9 364
Zysk (strata) netto za okres	166 253	26 165	2 390	194 808	-187 969	6 839
Nakłady inwestycyjne	15 181	4 387	46	19 614	-	19 614

Rok zakończony 31 grudnia 2016	UE	Europa Wsch. i Azja	Ameryka Pn. i Pd.	Suma segmentów	Korekty konsolidacyjne i wyniki niealokowane	Razem
Dane w tys. zł						
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	634 375	309 694	69 750	1 013 819	0	1 013 819
Sprzedaż w ramach segmentu	645 905	3 166	0	649 071	-649 071	0
Sprzedaż między segmentami	233 860	6 809	0	240 669	-240 669	0
EBITDA	145 024	7 468	2 269	154 761	-95 541	59 220
Amortyzacja	-15 283	-2 488	-168	-17 939	-5 650	-23 589
Zysk (strata) operacyjny	129 741	4 980	2 101	136 822	-101 191	35 631
Przychody (koszty) finansowe netto	0	0	0	0	8 644	8 644
Udział w zyskach jednostki stowarzyszonej	0	481	0	481	0	481
Podatek dochodowy	0	0	0	0	-12 507	-12 507
Zysk (strata) netto za okres	129 741	5 461	2 101	137 303	-105 054	32 249

Nakłady inwestycyjne	14 186	15 453	275	29 914	-	29 914
----------------------	--------	--------	-----	--------	---	--------

W poniższych tabelach przedstawione zostały dane dotyczące wybranych aktywów poszczególnych segmentów geograficznych na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz 31 grudnia 2016 roku.

31 grudnia 2017	UE	Europa Wsch. i Azja	Ameryka Pn. i Pd.	Suma segmentów	Korekty konsolidacyjne	Razem
Dane w tys. zł						
Aktywa segmentu	941 298	193 610	26 582	1 161 490	-377 145	784 345
Inwestycja w jednostce stowarzyszonej	0	5 820	0	5 820	0	5 820
Aktywa niealokowane	0	0	0	0	0	32 011
Aktywa ogółem	941 298	199 430	26 582	1 167 310	-377 145	822 176

31 grudnia 2016	UE	Europa Wsch. i Azja	Ameryka Pn. i Pd.	Suma segmentów	Korekty konsolidacyjne	Razem
Dane w tys. zł						
Aktywa segmentu	1 007 237	190 911	36 658	1 234 806	-466 358	768 448
Inwestycja w jednostce stowarzyszonej	0	6 233	0	6 233	0	6 233
Aktywa niealokowane	0	0	0	0	0	28 382
Aktywa ogółem	1 007 237	197 144	36 658	1 241 039	-466 358	803 063

Uzgodnienie zysku operacyjnego segmentów sprawozdawczych do danych prezentowanych w rachunku zysków i strat przedstawia poniższa tabela.

	Dane w tys. zł	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Zysk operacyjny segmentów sprawozdawczych		194 292	136 822
Przychody (koszty) finansowe netto		-27 716	8 644
Inne niealokowane przychody/(koszty)*		-150 858	-101 191
Udział w zyskach jednostki stowarzyszonej		485	481
Podatek dochodowy		-9 364	-12 507
Zysk (strata) netto za okres		6 839	32 249

* koszty ogólnego zarządu oraz korekty konsolidacyjne

6. Koszty działalności operacyjnej

6.1. Koszty według rodzajów

	Dane w tys. zł	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Zużycie materiałów i energii		695 194	555 554
Koszty świadczeń pracowniczych		172 795	150 002
Amortyzacja		24 856	21 869
Usługi obce, w tym:		138 072	127 597
<i>transport i logistyka</i>		51 951	49 402
<i>doradztwo</i>		22 155	19 770
<i>najem, dzierżawa, ochrona mienia</i>		17 222	15 895
<i>usługi remontowe</i>		2 122	2 028
<i>usługi telekomunikacyjne</i>		1 715	1 681
<i>pozostałe</i>		42 907	38 821
Koszty reprezentacji i reklamy		11 080	12 463
Koszty podróży służbowych		8 949	6 286
Podatki i opłaty		4 511	4 103
Pozostałe koszty rodzajowe		6 432	8 301
Koszt sprzedanych towarów i materiałów		64 573	60 897
Koszt własny sprzedanych usług (refakturowane)		1 079	668
Koszty działalności operacyjnej		1 127 541	947 740
zmiana stanu wyrobów gotowych		-551	-4 529
Razem		1 126 990	943 211
w tym:			
Koszt własny sprzedaży		836 011	680 849
Koszty sprzedaży		192 823	180 386
Koszty ogólnego zarządu		98 156	81 976

6.2. Koszty świadczeń pracowniczych

	Dane w tys. zł	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Wynagrodzenia		140 820	122 738
Koszty ubezpieczeń społecznych		27 805	23 739
Pozostałe koszty świadczeń pracowniczych		4 835	4 649
Koszty świadczeń pracowniczych ogółem		173 460	151 126
w tym:			
Koszt własny sprzedaży		44 459	39 830
Koszty sprzedaży		81 917	72 293
Koszty ogólnego zarządu		46 419	37 879
Pozostałe koszty operacyjne - niewykorzystane moce produkcyjne		665	1 124

6.3. Amortyzacja

	Dane w tys. zł	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Amortyzacja środków trwałych		20 578	19 755
Amortyzacja wartości niematerialnych		4 977	3 629
Amortyzacja pozostałych aktywów trwałych		191	205
Amortyzacja ogółem		25 746	23 589

w tym:

Koszt własny sprzedaży	13 527	12 229
Koszty sprzedaży	4 368	3 990
Koszty ogólnego zarządu	6 961	5 650
Niewykorzystane moce produkcyjne	890	1 720

7. Pozostałe przychody i koszty operacyjne

7.1. Pozostałe przychody operacyjne

Dane w tys. zł	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	410	457
Dotacje	2 132	1 260
Rozwiązanie odpisu aktualizującego należności	658	102
Rozwiązanie odpisu aktualizującego zapasy	646	368
Nadwyżki inwentaryzacyjne zapasów	85	387
Odszkodowania	1 215	975
Rozwiązanie rezerw	818	545
Pozostałe	2 313	2 483
Pozostałe przychody operacyjne ogółem	8 277	6 577

Przychody z tytułu dotacji dotyczą przede wszystkim projektów zrealizowanych przez spółki Seleno Labs Sp. z o.o. (1.404 tys. zł) oraz Seleno Iberia sls (400 tys. zł) - działalność badawczo-rozwojowa.

Inne formy pomocy publicznej uzyskiwanej przez spółki Grupy dotyczą zwolnień podatkowych opisywanych w nocie 9.5 niniejszego sprawozdania.

7.2. Pozostałe koszty operacyjne

Dane w tys. zł	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Strata ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	40	213
Utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych	612	4 259
Odpis aktualizujący należności	2 943	10 925
Umorzone nieściągalne należności	287	1 009
Odpis aktualizujący zapasy	1 777	2 034
Likwidacja zapasów	3 010	2 923
Niedobory inwentaryzacyjne zapasów	644	954
Utrata kontroli w jednostce zależnej	33	20
Odszkodowania, kary, grzywny	2 148	1 057
Utworzenie rezerw	1 020	10 390
Pozostałe	4 045	7 770
Pozostałe koszty operacyjne ogółem	16 559	41 554

Istotną pozycję pozostałych kosztów operacyjnych stanowią koszty niewykorzystanych mocy produkcyjnych w spółkach produkcyjnych w wysokości 2.487 tys. zł za rok 2017 roku (6.225 tys. zł za rok 2016). Spadek kosztów niewykorzystanych mocy produkcyjnych wynika przede wszystkim z zaprzestania rozpoznawania kosztów niewykorzystanych mocy produkcyjnych w Seleno Iberia sls w związku ze zwiększonym poziomem produkcji w roku 2017.

8. Przychody i koszty finansowe

8.1. Przychody finansowe

Dane w tys. zł	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Dodatnie różnice kursowe	10 110	21 285
Odsetki od rachunków bankowych i lokat	125	131
Odsetki od obligacji	3 413	4 045
Pozostałe odsetki	117	68
Dywidendy i udziały w zyskach	189	52
Pochodne instrumenty finansowe	1 258	0
Zysk ze zbycia inwestycji długoterminowych	0	5
Pozostałe przychody finansowe	267	46
Przychody finansowe ogółem	15 479	25 632

8.2. Koszty finansowe

Dane w tys. zł	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Odsetki od kredytów bankowych i pożyczek	7 221	6 529
Odsetki z tytułu umów leasingu finansowego	372	329
Pozostałe odsetki	53	119
Rezerwa na koszty odsetek	0	1 155
Pochodne instrumenty finansowe	0	1 297
Ujemne różnice kursowe	34 828	5 062
Pozostałe koszty finansowe	721	2 497
Koszty finansowe ogółem	43 195	16 988

Istotny wpływ na kształtowanie się wyniku Grupy ma wynik na działalności finansowej, w tym wycena otwartych pozycji wyrażonych w walutach obcych (rozrachunki handlowe oraz otrzymane i udzielone kredyty i pożyczki). W roku 2017 ujemne saldo z tytułu różnic kursowych wyniosło 24,7 mln zł. Dla porównania, w okresie 12 miesięcy 2016 roku Grupa odnotowała przychód na różnicach kursowych w wysokości 16,2 mln zł. W roku 2017 mieliśmy do czynienia z niekorzystnym trendem kluczowych par walut tj. EUR/RUB i EUR/PLN w momencie rozpoczęcia okresu sprawozdawczego i jego zakończenia. Grupa Seleno zabezpiecza tzw. aktywną część ekspozycji walutowej, dotyczącą należności i zobowiązań handlowych tj. takich które w perspektywie 12 miesięcy mogą faktycznie zostać zrealizowane. Grupa Seleno poprzez wypracowaną w 2017 roku Politykę Zarządzania Ryzykiem Walutowym, dokonuje zabezpieczenia ekspozycji walutowej poprzez wykorzystywanie wielowalutowych linii kredytowych oraz stosowanie wdrożonej Polityki Zarządzania Ryzykiem Walutowym, w szczególności poprzez zawieranie transakcji typu forward, przede wszystkim na parach walut EUR/RUB oraz EUR/PLN. W roku 2017 Grupa zapewniła finansowanie działalności spółki Seleno Vostok z kredytów lokalnych o łącznej wartości 700 mln RUB oraz dodatkowo spółki z Brazylii, Włoch, Turcji i Rumunii dokonały konwersji części krótkoterminowej ekspozycji walutowej, co w kolejnych latach przełoży się na istotne ograniczenie ekspozycji walutowej i zneutralizuje negatywny wpływ na wynik finansowy Grupy.

W roku 2017 Seleno FM S.A. dokonywała zabezpieczenia planowanych przepływów pieniężnych, zawierając terminowe kontrakty walutowe oraz inne instrumenty finansowe. Spółka regularnie zawiera kontrakty terminowe na parach walutowych EUR/RUB, EUR/PLN oraz HUF/PLN i CZK/PLN. Średnio w okresie Spółka posiadała otwarte kontrakty terminowe zabezpieczające kursy do wysokości 5 mln euro na każdą z tych par walutowych. Spółka stosuje powyższe instrumenty finansowe wyłącznie w celu ograniczenia ryzyka związanego ze zmianami kursów walut i nie używa ich w celach spekulacyjnych. Spółka nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń w rozumieniu MSR 39. Na dzień 31 grudnia 2017 roku spółka posiadała otwarte kontrakty terminowe na kurs EUR/RUB (sprzedaż RUB), EUR/PLN (sprzedaż EUR), CZK/PLN (sprzedaż CZK) oraz HUF/PLN (sprzedaż HUF) zysk z wyceny niezrealizowanych instrumentów wyniósł 309 tys. zł. (wynik na transakcjach ujęty w przychodach finansowych w pozycji „Pochodne instrumenty finansowe”). Po dniu bilansowym Seleno FM S.A. posiadała zawarte instrumenty finansowe na kurs RON/PLN (4,5 mln RON), CZK/PLN (14,0 mln CZK),

HUF/PLN (99,0 mln HUF) oraz EUR/RUB (1,25 mln EUR) i EUR/PLN (1,75 mln EUR) z datami rozliczenia przypadającymi w okresie do 22 stycznia 2019 roku.

9. Podatek dochodowy

9.1. Obciążenie podatkowe

	Dane w tys. zł	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Bieżący podatek dochodowy:			
Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego		7 054	8 052
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych		-53	-32
Odroczony podatek dochodowy:			
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych		2 363	4 487
Podatek wykazany w skonsolidowanym rachunku zysków i strat		9 364	12 507

9.2. Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej

	Dane w tys. zł	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Zysk (strata) brutto przed opodatkowaniem		16 203	44 756
Podatek według stawki podatkowej obowiązującej w Polsce (19%)		3 079	8 504
Koszty (przychody) nie wchodzące do podstawy opodatkowania		1 921	-947
Efekt podatkowy strat nieujętych w podstawie opodatkowania		3 929	4 878
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych		-53	-32
Wykorzystanie strat podatkowych z lat poprzednich		-540	-1 649
Ulga podatkowa na działalność badawczo-rozwojową		-1 053	0
Wykorzystanie aktywa odroczonego dotyczącego znaków towarowych		2 093	1 723
Efekt innych stawek podatkowych w jednostkach zagranicznych		-12	30
Podatek według efektywnej stawki podatkowej		9 364	12 507
Efektywna stawka podatkowa		58%	28%

9.3. Straty nieujęte w podatku odroczonym

	Dane w tys. zł	okres odliczania strat od momentu zaistnienia	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Selena Romania SRL		7 lat	1 866	3 818
Selena Bohemia s.r.o.		5 lat	0	547
Selena CA L.L.P.		10 lat	818	0
Selena Ukraine Ltd.		bezterminowo	981	0
Selena Italia srl		bezterminowo	42	494
Selena Bułgaria Ltd.		5 lat	12	26
Weize (Shanghai) Trading Co., Ltd.		5 lat	537	0
Selena Nantong Building Materials Co., Ltd.		5 lat	4 270	8 596
POLYFOAM Yalitim Sanayi ve Tic Ltd.		5 lat	2 214	2 797
Selena Iberia sl		bezterminowo	0	790
Selena Malzemeleri Yapi Sanayi Tic. Ltd.		5 lat	1 651	2 401
Selena Sulamericana Ltda		bezterminowo	1 878	2 460
Too Big Elit		10 lat	1 180	523
Selena Slovakia s.r.o.		7 lat	0	80

Selena USA Specialty Inc.	20 lat	0	28
EURO MGA Product SRL	7 lat	573	171
Taurus Sp. z o.o.	5 lat	13	9
Carina Sealants sp. z o.o.	5 lat	12	9
Oligo sp. z o.o.	5 lat	19	0
TOO Seleno Insulations	10 lat	4 611	2 926
Razem		20 677	25 675
<hr/>			
Efekt podatkowy nieuwjętych strat		3 929	4 878

9.4. Odroczonego podatek dochodowy

	31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2017	31 grudnia 2016	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Rezerwa na podatek odroczonego od dodatnich różnic przejściowych				
Wartość netto środków trwałych w leasingu finansowym	668	-21	689	-29
Różnica między wartością netto bilansową a podatkową niefinansowych aktywów trwałych	6 595	-116	6 711	-79
Nieotrzymane odsetki	1 788	709	1 079	1 079
Wycena znaków towarowych	2 132	-464	2 596	-240
Dodatnie niezrealizowane różnice kursowe	0	-1 229	1 229	344
Pozostałe	958	-106	1 373	594
Rezerwa na podatek odroczonego	12 142	-1 227	13 677	1 668
Aktywa z tytułu podatku odroczonego od ujemnych różnic przejściowych				
Straty podatkowe do odliczenia	7 429	-941	6 488	4 929
Odpisy aktualizujące wartość należności	1 324	-42	1 282	-619
Rezerwa na koszty na badanie sprawozdania finansowego	49	1	50	-19
Rezerwa na koszty niewykorzystanych urlopów	567	47	614	-57
Rezerwa emerytalna	144	-49	95	-13
Rozliczenia międzyokresowe bierne i rezerwy	2 243	687	2 930	-2 028
Niezapłacone odsetki	33	52	85	-81
Zobowiązania z tytułu niewypłaconych wynagrodzeń	329	-27	302	-77
Odpis aktualizujący wartość zapasów	624	-191	433	117
Wykorzystanie podatku odroczonego od znaków towarowych	12 722	2 092	14 814	1 723
Podatek odroczonego dotyczący eliminacji marży	2 854	255	3 109	-721
Ujemne niezrealizowane różnice kursowe	1 232	-1 232	0	0
Pozostałe	744	-518	853	756
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	30 295	134	31 055	3 911
<hr/>				
Zmiana odroczonego podatku dochodowego odniesiona na kapitał własny	-	-3 456	-	1 092
<hr/>				
Zmiana odroczonego podatku dochodowego odniesiona na wynik netto	-	2 363	-	4 487

Uzgodnienie zmian bilansowych aktywa i rezerwy z tytułu podatku odroczonego do uznania/obciążenia z tego tytułu wynikającego z rachunku zysków i strat oraz pozostałych całkowitych dochodów przedstawia poniższa tabela.

Dane w tys. zł	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Uznanie/obciążenie rachunku zysków i strat w związku z aktywem z tytułu podatku odroczonego	134	3 911
Kompensata aktywa i rezerwy	1 459	403
Różnice kursowe z wyceny bilansowej w jednostkach zagranicznych	628	-832
Bilansowa zmiana aktywa z tytułu podatku odroczonego	2 221	3 482
Uznanie/obciążenie rachunku zysków i strat w związku z rezerwą na odroczonego podatek dochodowy	2 229	576
Podatek odroczonego ujęty w pozostałych całkowitych dochodach	-3 456	1 092
Kompensata aktywa i rezerwy	-1 459	-403
Różnice kursowe z wyceny bilansowej w jednostkach zagranicznych	-309	207
Bilansowa zmiana rezerwy na odroczonego podatek dochodowy	-2 995	1 472

9.5. Działalność w specjalnych strefach ekonomicznych

Orion PU Sp. z o.o. działa w Wałbrzyskiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej na podstawie zezwolenia z dnia 27 maja 1998 roku. Na podstawie art. 6 u.1 Ustawy z dnia 6 października 2003 roku o zmianie ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych i niektórych ustaw, Spółka dokonała konwersji zezwolenia na prowadzenie działalności w SSE polegającej na zastosowaniu przepisów dotyczących zwolnień podatkowych określonych w art. 5 w/w ustawy w miejsce przepisów art. 12 ustawy z dnia 20 października 1994 roku o specjalnych strefach ekonomicznych w brzmieniu z dnia 31 grudnia 2000 roku. Na mocy wyżej wymienionej ustawy, Spółka korzysta z Funduszu Strefowego, który ma za zadanie wsparcie nowych inwestycji realizowanych na terenie Polski do końca 2023 roku. Do końca 2017 roku spółka wpłaciła łącznie 11.172,3 tys. zł na Fundusz Strefowy. Spółka otrzymała dofinansowanie do inwestycji technologicznych dotyczących wprowadzenia zmian w technologii wytwarzania pian poliuretanowych w łącznej wysokości 2.806,6 tys. zł.

Libra Sp. z o.o. działa w Wałbrzyskiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej na podstawie zezwolenia z dnia 21 listopada 2000 roku. W dniu 29 maja 2014 roku Libra Sp. z o.o. uzyskała dodatkowe zezwolenie na działalność w WSSE obowiązujące do dnia 31 grudnia 2025 roku. Przewiduje ono, że po spełnieniu warunków w postaci zainwestowania do końca 31 grudnia 2021 roku kwoty minimum 15 mln zł oraz zwiększenia zatrudnienia o 10 nowych pracowników, uzyskana zostanie ulga w podatku dochodowym liczona jako 40% poniesionych wydatków, jednak nie więcej niż 9 mln zł. Możliwość korzystania z ulgi istnieje do końca 31 grudnia 2025 roku. Do końca 2017 roku warunki nowego zezwolenia nie zostały jeszcze spełnione.

10. Zysk przypadający na jedną akcję

Zysk podstawowy przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu.

Kalkulację zysku (straty) przypadającej na akcję w raportowanym okresie przedstawia poniższa tabela.

		Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Zysk/(strata) netto przypadający udziałowcom kontrolującym	zł	6 819 649	32 030 366
Średnia liczba akcji zwykłych	szt.	22 834 000	22 834 000
Zysk/(strata) przypadający na akcję zwykłą	zł/szt.	0,30	1,40
Liczba akcji uwzględniająca rozwodnienie	szt.	22 834 000	22 834 000
Rozwodniony zysk na akcję	zł/szt.	0,30	1,40

Na dzień 31 grudnia 2017 Seleno FM S.A. nie ma potencjalnie rozwadniających akcji zwykłych.

11. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty

Dnia 23 czerwca 2017 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Seleno FM S.A. podjęło uchwałę w sprawie wypłaty dywidendy z części zysku Jednostki Dominującej za rok 2016, w łącznej kwocie 6.850.200,00 zł, tj. 0,30 zł na akcję. Dzień dywidendy, według którego określa się listę akcjonariuszy uprawnionych do dywidendy, został ustalony na dzień

1 sierpnia 2017 roku. Akcje wszystkich serii są jednakowo uprzywilejowane co do dywidendy. Wypłata dywidendy nastąpiła w dniu 16 sierpnia 2017 roku.

12. Działalność zaniechana

W roku zakończonym 31 grudnia 2017 roku ani w roku zakończonym 31 grudnia 2016 roku Grupa nie zaniechała i w kolejnym roku nie planuje zaniechania żadnego rodzaju działalności.

13. Rzeczowe aktywa trwałe

13.1. Zmiany wartości rzeczowych aktywów trwałych

Zmiany wartości w poszczególnych grupach rzeczowych aktywów trwałych przedstawiają tabele.

Dane w tys. zł	Grunty	Budynki i budowle	Urządzenia i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
Wartość początkowa							
1 stycznia 2017	23 058	166 903	177 265	15 706	17 977	6 002	406 911
Zwiększenia, w tym:	87	2 682	16 528	1 531	1 673	10 322	32 823
<i>Nabycie</i>	87	1 572	7 607	1 037	1 052	9 975	21 330
<i>Nabycie udziałów w jednostce zależnej</i>	0	1 110	8 686	345	546	0	10 687
<i>Inne</i>	0	0	235	149	75	347	806
Transfery z inwestycji	0	958	5 884	722	160	-7 724	0
Zmniejszenia, w tym	0	0	2 854	559	158	46	3 617
<i>Sprzedaż, Likwidacja</i>	0	0	2 789	410	137	39	3 375
<i>Inne</i>	0	0	65	149	21	7	242
Różnice kursowe z przeliczenia j. zagranicznej	-1 215	-7 673	-8 208	-686	-816	-73	-18 671
31 grudnia 2017	21 930	162 870	188 615	16 714	18 836	8 481	417 446
Umorzenie							
1 stycznia 2017	0	41 647	100 457	10 028	12 750	0	164 882
Zwiększenia, w tym:	0	6 862	18 103	2 525	2 209	0	29 699
<i>Amortyzacja okresu</i>	0	5 815	10 988	2 158	1 617	0	20 578
<i>Nabycie udziałów w jednostce zależnej</i>	0	1 047	7 110	262	509	0	8 928
<i>Inne</i>	0	0	5	105	83	0	193
Zmniejszenia, w tym:	0	0	397	271	160	0	828
<i>Sprzedaż, Likwidacja</i>	0	0	345	166	131	0	642
<i>Inne</i>	0	0	52	105	29	0	186
Różnice kursowe z przeliczenia j. zagranicznej	0	-1 323	-4 453	-481	-523	0	-6 780
31 grudnia 2017	0	47 186	113 710	11 801	14 276	0	186 973
Odpisy aktualizujące							
1 stycznia 2017	0	7 015	3 212	0	0	-1	10 226
Zwiększenia	0	0	0	0	0	607	607
Zmniejszenia	0	0	4	0	0	27	31
Różnice kursowe z przeliczenia j. zagranicznej	0	-777	-377	0	0	0	-1 154
31 grudnia 2017	0	6 238	2 831	0	0	579	9 648
Wartość netto							
1 stycznia 2017	23 058	118 241	73 596	5 678	5 227	6 003	231 803
31 grudnia 2017	21 930	109 446	72 074	4 913	4 560	7 902	220 825

Dane w tys. zł	Grunty	Budynki i budowle	Urządzenia i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
Wartość początkowa							
1 stycznia 2016	22 524	151 235	165 896	15 378	16 605	7 196	378 834
Zwiększenia, w tym:	0	605	1 977	2 698	1 613	18 581	25 474
<i>Nabycie</i>	0	521	1 961	2 662	1 608	18 581	25 333
<i>Inne</i>	0	84	16	36	5	0	141
Transfery z inwestycji	0	12 934	6 749	43	53	-19 779	0
Zmniejszenia, w tym:	30	51	1 396	3 047	607	34	5 165
<i>Sprzedaż, Likwidacja</i>	0	0	886	3 011	270	0	4 167
<i>Utrata kontroli w jednostce zależnej (Chemistry for Building s.r.o.)</i>	0	0	0	0	160	0	160
<i>Inne</i>	30	51	510	36	177	34	838
Różnice kursowe z przeliczenia j. zagranicznej	564	2 180	4 039	634	313	38	7 768
31 grudnia 2016	23 058	166 903	177 265	15 706	17 977	6 002	406 911
Umorzenie							
1 stycznia 2016	0	35 828	88 448	10 351	11 225	0	145 852
Zwiększenia, w tym:	0	5 528	10 581	2 086	1 614	0	19 809
<i>Amortyzacja okresu</i>	0	5 528	10 561	2 067	1 599	0	19 755
<i>Inne</i>	0	0	20	19	15	0	54
Zmniejszenia, w tym:	0	8	760	2 805	293	0	3 866
<i>Sprzedaż, Likwidacja</i>	0	3	637	2 772	122	0	3 534
<i>Utrata kontroli w jednostce zależnej (Chemistry for Building s.r.o.)</i>	0	0	0	0	160	0	160
<i>Inne</i>	0	5	123	33	11	0	172
Różnice kursowe z przeliczenia j. zagranicznej	0	299	2 188	396	204	0	3 087
31 grudnia 2016	0	41 647	100 457	10 028	12 750	0	164 882
Odpisy aktualizujące							
1 stycznia 2016	0	4 132	1 997	0	0	-1	6 128
Zwiększenia	0	2 919	1 340	0	0	0	4 259
Zmniejszenia	0	47	119	0	0	0	166
Różnice kursowe z przeliczenia j. zagranicznej	0	11	-6	0	0	0	5
31 grudnia 2016	0	7 015	3 212	0	0	-1	10 226
Wartość netto							
1 stycznia 2016	22 524	111 275	75 451	5 027	5 380	7 197	226 854
31 grudnia 2016	23 058	118 241	73 596	5 678	5 227	6 003	231 803

13.2. Pozostałe ujawnienia dotyczące środków trwałych

	Dane w tys. zł	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Środki trwałe używane na podstawie umowy leasingu finansowego		27 729	22 283
Środki trwałe będące przedmiotem zabezpieczenia kredytów bankowych (hipoteka)		83 226	92 329
Wartość skapitalizowanych kosztów finansowania zewnętrznego za rok		0	2

14. Wartości niematerialne
14.1. Zmiany wartości niematerialnych

Dane w tys. zł	Wartość firmy	Oprogra- mowanie	Znaki towarowe	Inne	Wartości niematerialne w budowie	Razem
Wartość początkowa						
1 stycznia 2017	16 321	13 161	25 600	9 701	23 344	88 127
Zwiększenia, w tym:	5 418	939	337	271	2 663	9 628
<i>Nabycie</i>	0	779	32	216	2 663	3 690
<i>Nabycie udziałów w jednostce zależnej</i>	5 418	158	305	55	0	5 936
<i>Inne</i>	0	2	0	0	0	2
Transfery z inwestycji	0	16 515	0	2 718	-19 233	0
Zmniejszenia, w tym:	0	16	0	336	0	352
<i>Sprzedaż, Likwidacja</i>	0	6	0	116	0	122
<i>Utrata kontroli w jednostce zależnej (Seleno Sever Moskwa)</i>	0	8	0	0	0	8
<i>Inne</i>	0	2	0	220	0	222
Różnice kursowe z przeliczenia j. zagranicznej	-1 237	-485	-1 179	-468	-429	-3 798
31 grudnia 2017	20 502	30 114	24 758	11 886	6 345	93 605
Umorzenie						
1 stycznia 2017	0	9 650	13 348	3 513	0	26 511
Zwiększenia, w tym:	0	2 446	1 925	873	0	5 244
<i>Amortyzacja okresu</i>	0	2 302	1 857	818	0	4 977
<i>Nabycie udziałów w jednostce zależnej</i>	0	142	68	55	0	265
<i>Inne</i>	0	2	0	0	0	2
Zmniejszenia, w tym:	0	16	0	115	0	131
<i>Sprzedaż, Likwidacja</i>	0	6	0	115	0	121
<i>Inne</i>	0	2	0	0	0	2
<i>Utrata kontroli w jednostce zależnej (Seleno Sever Moskwa)</i>	0	8	0	0	0	8
Różnice kursowe z przeliczenia j. zagranicznej	0	-251	-580	-121	0	-952
31 grudnia 2017	0	11 829	14 693	4 150	0	30 672
Odpisy aktualizujące						
1 stycznia 2017	7 506	0	0	0	0	7 506
Zwiększenia	0	0	0	0	0	0
Utrata kontroli w jednostce zależnej	0	0	0	0	0	0
Różnice kursowe z przeliczenia j. zagranicznej	-48	0	0	0	0	-48
31 grudnia 2017	7 458	0	0	0	0	7 458
Wartość netto						
1 stycznia 2017	8 815	3 511	12 252	6 188	23 344	54 110
31 grudnia 2017	13 044	18 285	10 065	7 736	6 345	55 475

Dane w tys. zł	Wartość firmy	Oprogra- mowanie	Znaki towarowe	Inne	Wartości niematerialne w budowie	Razem
Wartość początkowa						
1 stycznia 2016	15 298	12 501	24 513	9 473	17 682	79 467
Zwiększenia, w tym:	0	473	207	730	5 254	6 664
<i>Nabycie</i>	0	473	207	700	5 254	6 634
<i>Inne</i>	0	0	0	30	0	30
Transfery z inwestycji	0	0	0	0	0	0

Zmniejszenia, w tym:	0	25	0	658	0	683
<i>Sprzedaż, Likwidacja</i>	0	2	0	1	0	3
<i>Utrata kontroli w jednostce zależnej (Chemistry for Building s.r.o.)</i>	0	0	0	657	0	657
<i>Inne</i>	0	23	0	0	0	23
Różnice kursowe z przeliczenia j. zagranicznej	1 023	212	880	156	408	2 679
31 grudnia 2016	16 321	13 161	25 600	9 701	23 344	88 127
Umorzenie						
1 stycznia 2016	0	8 488	11 107	3 297	0	22 892
Zwiększenia, w tym:	0	1 089	1 811	729	0	3 629
<i>Amortyzacja okresu</i>	0	1 089	1 811	729	0	3 629
<i>Inne</i>	0	0	0	0	0	0
Zmniejszenia, w tym:	0	20	0	540	0	560
<i>Sprzedaż, Likwidacja</i>	0	2	0	0	0	2
<i>Inne</i>	0	18	0	0	0	18
<i>Utrata kontroli w jednostce zależnej (Chemistry for Building s.r.o.)</i>	0	0	0	540	0	540
Różnice kursowe z przeliczenia j. zagranicznej	0	93	430	27	0	550
31 grudnia 2016	0	9 650	13 348	3 513	0	26 511
Odpisy aktualizujące						
1 stycznia 2016	7 397	4	0	113	0	7 514
Zwiększenia	0	0	0	0	0	0
<i>Utrata kontroli w jednostce zależnej (Chemistry for Building s.r.o.)</i>	0	0	0	-116	0	-116
Pozostałe zmniejszenia	0	5	0	0	0	5
Różnice kursowe z przeliczenia j. zagranicznej	109	1	0	3	0	113
31 grudnia 2016	7 506	0	0	0	0	7 506
Wartość netto						
1 stycznia 2016	7 901	4 009	13 406	6 063	17 682	49 061
31 grudnia 2016	8 815	3 511	12 252	6 188	23 344	54 110

14.2. Wartość firmy

Ujętą w bilansie wartość firmy powstałą w wyniku zakupu spółek wchodzących w skład Grupy przedstawia tabela poniżej.

	Dane w tys. zł	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Uniflex		5 283	0
Oligo		18	0
Tytan EOS		874	874
Vostok		1 557	1 753
Matizol		715	715
Big Elit		4 597	5 473
Razem		13 044	8 815

Zmiany ujętej w bilansie wartości firmy w trakcie roku przedstawia poniższa tabela.

	Dane w tys. zł	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Wartość firmy z konsolidacji na początek okresu		8 815	7 901
Nabycie kontroli w Uniflex S.p.A.		5 400	0
Nabycie kontroli w Oligo Sp. z o.o.		18	0
Różnice kursowe z przeliczenia wartości firmy		-1 189	914
Razem wartość bilansowa na koniec okresu		13 044	8 815

Dnia 29 marca 2017 roku nastąpiło objęcie kontroli nad spółką Uniflex S.p.A. W wyniku rozliczenia nabycia została rozpoznana wartość firmy w wysokości 5.400 tys. zł. Szczegóły dotyczące rozliczenia nabycia przedstawione są w notce 1.7.

14.3. Nakłady na prace badawcze i rozwojowe

Koszty poniesione w ramach prac badawczych i rozwojowych przedstawia poniższa tabela.

Dane w tys. zł	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Nakłady na prace badawcze i rozwojowe ujęte w rachunku zysków i strat:	11 244	10 810

15. Pozostałe aktywa trwałe

W czerwcu 2009 roku jednostka zależna Seleno Nantong Building Materials Co., Ltd. nabyła na okres 50 lat prawo użytkowania gruntu na mocy umowy leasingu operacyjnego. Skapitalizowane przyszłe opłaty za prawo użytkowania gruntu prezentowane są w pozycji „pozostałe aktywa trwałe”.

Opłaty amortyzowane są w sposób liniowy w okresie trwania umowy. Stosowana metoda amortyzacji odzwierciedla sposób konsumpcji korzyści ekonomicznych z aktywa.

16. Utrata wartości aktywów trwałych

16.1. Wartość firmy

Zgodnie z wymaganiami MSR 36 – Utrata wartości, na dzień 31 grudnia 2017 roku dokonano oceny wykazywanej w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym wartości firmy (nota 14.2) pod kątem utraty wartości. Na podstawie analizy modeli przyszłych przepływów pieniężnych planowanych w latach 2016-2020 dla ośrodków generujących przepływy pieniężne (CGU) tożsamy z wymienionymi spółkami nie stwierdzono potrzeby dokonania odpisu aktualizującego wartość firmy. Ze względu na istotność, w notce 16.4 przedstawiono założenia dotyczące testu na utratę wartości firmy powstałej na nabyciu Uniflex S.p.A. oraz Big Elit.

16.2. Seleno Nantong Building Materials Co., Ltd.

W związku z niższym niż planowane wykorzystaniem mocy produkcyjnych zakładu w poprzednich okresach sprawozdawczych oraz wolniejszym niż planowany wzrostem sprzedaży osiąganym przez spółkę Seleno Nantong Building Materials Co., Ltd i weryfikacją jej planów biznesowych, Zarząd Jednostki Dominującej przeprowadził na dzień 30 czerwca 2017 roku test na utratę wartości aktywów trwałych tej jednostki zgodnie z wytycznymi MSR 36 „Utrata wartości”. Na podstawie projekcji przyszłych przepływów pieniężnych generowanych przez spółkę, nie stwierdzono konieczności dokonywania dodatkowego odpisu aktualizującego wartość aktywów zaangażowanych w spółce Seleno Nantong Building Materials Co., Ltd. W poprzednich latach dokonano odpisu aktualizującego wartość budynków i budowli oraz maszyn i urządzeń w kwocie 4.937 tys. zł (rok 2013) oraz 4.259 tys. zł (rok 2016).

Na dzień 31 grudnia 2017 roku test na utratę wartości został powtórzony. Na podstawie projekcji przyszłych przepływów pieniężnych generowanych przez Seleno Nantong Building Materials Co., Ltd. w okresie 7-letniej prognozy określono wartość odzyskiwalną aktywów zaangażowanych w spółkę. Przeprowadzony test nie wykazał konieczności dokonania dodatkowych odpisów aktualizujących.

Ze względu na długoterminowy charakter inwestycji, do testu wykorzystano 7-letnią prognozę przepływów pieniężnych. Dla potrzeb testu przyjęto WACC przed podatkiem na poziomie 13,9% oraz rezydualną stopę wzrostu 2,5%.

Przyszłe projekcje przepływów pieniężnych uwzględniają pozytywny wpływ realizowanych przez Zarząd jednostki programów restrukturyzacyjnych polegających na zmianie modelu dystrybucji oraz operacji, głównie na rynku lokalnym oraz

wdrożeniu nowej oferty produktowej przy udziale partnerów biznesowych. Celem podjętej współpracy z partnerem chińskim jest zdynamizowanie rozwoju działalności na rynku chińskim poprzez wprowadzanie na rynek lokalny innowacyjnych produktów chemii budowlanej bazujących na portfolio produktowym Grupy Selena. W przypadku wystąpienia znaczących, negatywnych odstępstw od przyjętego planu działania może zaistnieć potrzeba dokonania odpisu z tytułu utraty wartości aktywów zaangażowanych w Selena Nantong w przyszłych okresach sprawozdawczych.

Opisany powyżej test nie wykazał konieczności dokonania w sprawozdaniu jednostkowym spółki Selena FM S.A. odpisu z tytułu utraty wartości aktywów zaangażowanych w spółkę Selena Nantong Building Materials. Szczegóły odpisu zawiera nota 17.3 rocznego sprawozdania finansowego spółki Selena FM S.A. za rok 2017.

16.3. Selena Romania srl oraz EURO MGA Product srl

Ze względu na nieosiągnięcie przez spółki na rynku rumuńskim w pierwszym półroczu 2017 roku oczekiwanego poziomu sprzedaży oraz ze względu na wolniejszy niż pierwotnie zakładano rozwój dywizji zapraw suchych, tynków mokrych oraz klejów ceramicznych, Zarząd Jednostki Dominującej przeprowadził na dzień bilansowy test na utratę wartości aktywów zaangażowanych w spółki Selena Romania srl oraz EURO MGA Product srl (jednostka zależna od Selena Romania srl). Na podstawie projekcji przyszłych przepływów pieniężnych generowanych przez podmioty określono wartość odzyskiwalną aktywów trwałych spółek i nie stwierdzono konieczności dokonania odpisu z tytułu utraty wartości aktywów.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku test na utratę wartości został powtórzony. Na podstawie projekcji przyszłych przepływów pieniężnych generowanych na rynku rumuńskim w okresie 5-letniej prognozy określono wartość odzyskiwalną aktywów zaangażowanych w spółkę i nie stwierdzono konieczności dokonania odpisu z tytułu utraty wartości aktywów spółek wykazanych w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Do testu wykorzystano 5-letnią prognozę przepływów pieniężnych. Dla potrzeb testu przyjęto WACC przed podatkiem na poziomie 14,1% oraz rezydualną stopę wzrostu 2,5%.

Przyszłe projekcje przepływów pieniężnych uwzględniają prowadzone obecnie działania na rynku rumuńskim, w szczególności w obszarze dywizji zapraw suchych i tynków mokrych, ukierunkowane na wdrożenie produktów innowacyjnych oraz dalszy rozwój dystrybucji przy jednoczesnej optymalizacji kosztów produkcji oraz logistyki. W przypadku wystąpienia negatywnych odchyżeń od założonych planów rozwoju rynku może zaistnieć potrzeba dokonania odpisu z tytułu utraty wartości aktywów zaangażowanych w Selena Romania srl oraz EURO MGA Product srl w przyszłych okresach sprawozdawczych.

W sprawozdaniu jednostkowym spółki Selena FM S.A. wykazany jest odpis z tytułu utraty wartości udziałów i pożyczek długoterminowych udzielonych do spółki Selena Romania srl i EURO MGA Product srl w pełnej wysokości.

16.4. Założenia testów na utratę wartości i wrażliwość modeli przepływów pieniężnych

Wybrane założenia modeli dla wyżej wymienionych testów przedstawia poniższa tabela.

CGU	Uniflex	Big Elit	Selena Nantong	Selena Romania + EURO MGA
Testowane aktywa	wartość firmy	wartość firmy	aktywa trwałe	aktywa trwałe
WACC przed podatkiem	12,7%	21,0%	13,9%	14,1%
Rezydualna stopa wzrostu	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%
Utrata wartości	brak	brak	brak	brak
Wrażliwość modelu - kwota odpisu przy:				
WACC przed podatkiem podwyższonym o 1 p.p.	brak odpisu	brak odpisu	brak odpisu	brak odpisu
rezydualnej stopie wzrostu obniżonej o 1 p.p.	brak odpisu	brak odpisu	brak odpisu	brak odpisu
rentowności EBIT obniżonej o 1 p.p.	brak odpisu	brak odpisu	brak odpisu	407

17. Inwestycje w jednostki wyceniane metodą praw własności

W Grupie Selena na dzień 31 grudnia 2017 roku funkcjonują dwie jednostki wyceniane metodą praw własności – Hamil – Selena Co. Ltd, z siedzibą w Kimhae (Korea Płd.), producent pianek poliuretanowych oraz produktów w aerozolu a także House Selena Trading Company Ltd. (Chiny), będąca dystrybutorem produktów spółki Selena Nantong na rynek chiński.

Wartość udziałów przedstawia poniższa tabela.

Jednostka	Rok nabycia	Udział Grupy w kapitale	Wartość udziału na moment nabycia	Wartość netto udziału	
				31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Hamil - Selena Co. Ltd	2001	30%	1 317	5 713	6 226
House Selena Trading Company Ltd.	2017	40%	110	107	0
Oligo Sp. z o.o.	2016	24%	7		7
Wartość netto udziałów				5 820	6 233

Podstawowe dane dotyczące spółki Hamil – Selena Co. Ltd.:

Dane w tys. zł	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Przychody ze sprzedaży	93 157	72 683
Zysk/strata netto	7 557	5 429
Aktywa	51 353	41 095
Zobowiązania	11 579	4 950

*Dane finansowe spółki Hamil – Selena Co. Ltd. za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2017 roku nie podlegały do dnia publikacji badaniu.

W 2017 roku Selena S.A., która jest właścicielem udziałów w jednostce stowarzyszonej Hamil - Selena Co. Ltd., uzyskała prawo do dywidendy spółki za rok 2016 w wysokości 114,7 tys. euro. Dywidenda została wypłacona 28 kwietnia 2017 roku.

Podstawowe dane dotyczące spółki House Selena Trading Company Ltd. przedstawia poniższa tabela.

Dane w tys. zł	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Przychody ze sprzedaży	4 005
Zysk/strata netto	-793
Aktywa	1 439
Zobowiązania	2 203

18. Pozostałe aktywa finansowe

Specyfikację salda pozostałych aktywów finansowych przedstawia poniższa tabela.

Dane w tys. zł	31 grudnia 2017		31 grudnia 2016	
	Długo-terminowe	Krótko-terminowe	Długo-terminowe	Krótko-terminowe
Obligacje	0	0	0	60 396
Udziały w PDR Recycling GmbH (pośrednio przez Orion PU Sp. z o.o.)	619	0	619	0
Czeki	0	4 717	0	4 031
Inne aktywa finansowe	852	356	1 008	224
RAZEM	1 471	5 073	1 627	64 651

W styczniu 2017 roku Universal Energy Sp. z o.o. wykupił obligacje w kwocie 350 tys. zł. Spółka Universal Energy Sp. z o.o. jest podmiotem powiązaniem, zgodnie z MSR 24, poprzez osobę Pana Krzysztofa Domareckiego, Przewodniczącego Rady Nadzorczej Seleno FM S.A.

W dniu 25 lipca 2017 roku spółka AD Niva Sp. z o.o. skorzystała z prawa wcześniejszego wykupu części obligacji nabytych przez Seleno FM S.A. Wcześniejszy wykup dotyczył obligacji o łącznej wartości 20 mln zł.

W dniu 26 grudnia 2017 roku spółka AD Niva Sp. z o.o. skorzystała z prawa wcześniejszego wykupu części obligacji nabytych przez Seleno FM S.A. Wcześniejszy wykup dotyczył obligacji o łącznej wartości 23 mln zł.

W dniu 29 grudnia 2017 roku spółka AD Niva Sp. z o.o. skorzystała z prawa wcześniejszego wykupu części obligacji nabytych przez Seleno FM S.A. Wcześniejszy wykup dotyczył obligacji o łącznej wartości 17 mln zł.

Na dzień bilansowy spółka AD Niva Sp. z o.o. dokonała wykupu wszystkich wyemitowanych przez siebie obligacji, których Obligatariuszem była Spółka.

AD Niva Sp. z o.o. posiada 51,29% głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy Seleno FM S.A. Pan Krzysztof Domarecki, Przewodniczący Rady Nadzorczej Seleno FM S.A. jest jedynym udziałowcem spółki Sirius Investments S.a.r.l., będącej jedynym udziałowcem AD Niva Sp. z o.o.

19. Zapasy

	Dane w tys. zł	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Materialy		75 243	44 569
Produkcja w toku		3 612	1 129
Produkty gotowe		96 448	81 953
Towary		17 737	17 193
Razem zapasy netto		193 040	144 844
Odpis aktualizujący wartość zapasów		4 623	4 664
Razem zapasy brutto		197 663	149 508

Zmiany odpisu aktualizującego wartość zapasów przedstawia poniższa tabela.

	Dane w tys. zł	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Odpis aktualizujący wartość zapasów na początek okresu		4 664	4 043
Utworzenie odpisu aktualizującego wartość zapasów		1 777	2 034
Odwrocenie odpisu aktualizującego wartość zapasów		-646	-368
Wykorzystanie odpisu aktualizującego wartość zapasów		-1 043	-1 129
Różnice kursowe z przeliczenia		-129	84
Odpis aktualizujący wartość zapasów na koniec okresu		4 623	4 664

20. Należności handlowe

20.1. Struktura wiekowa należności handlowych

Poniższa tabela przedstawia wiekowanie należności handlowych nie objętych odpisami aktualizującymi.

Dane w tys. zł	Razem	W terminie	Przeterminowane, nie objęte odpisem aktualizującym (przeterminowanie w dniach):				
			< 30	31 – 60	61 – 90	91 – 180	>180
31 grudnia 2017	206 435	179 322	20 842	3 534	1 625	1 052	60
31 grudnia 2016	181 630	158 594	16 130	5 235	1 479	192	0

20.2. Odpisy aktualizujące wartość należności handlowych i pozostałych

Dane w tys. zł	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Odpis aktualizujący na początek okresu	38 555	28 364
Utworzony	2 943	10 925
Odwrócony	-658	-102
Wykorzystany	-1 820	-1 997
Nabycie udziałów w jednostce zależnej	1 170	0
Utrata kontroli w jednostce Chemistry for Building s.r.o.	0	-121
Pozostałe	0	0
Różnice kursowe z przeliczenia	-4 184	1 486
Odpis aktualizujący na koniec okresu	36 006	38 555

w tym:

Odpis aktualizujący wartość należności handlowych	30 875	32 615
Odpis aktualizujący wartość pozostałych należności	5 131	5 940

21. Pozostałe należności krótkoterminowe

Zestawienie pozostałych należności krótkoterminowych na dzień bilansowy przedstawia poniższa tabela.

Dane w tys. zł	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Należności z tytułu podatku VAT	29 107	11 281
Zaliczki na poczet dostaw	3 933	5 359
Rozliczenia międzyokresowe kosztów	3 826	3 538
Inne	3 771	5 197
Razem	40 637	25 375

Wzrost należności z tytułu podatku VAT wynika z poziomu rozliczeń z tytułu VAT w spółce Selena FM S.A. Należność na dzień 31 grudnia 2017 wykazana była w kwocie 21.440 tys. zł (rozrachunki z tytułu podatku VAT dotyczące miesięcy październik, listopad oraz grudzień 2017, które nie zostały rozliczone z Urzędem Skarbowym na dzień bilansowy) wobec należności na poziomie 3.801 tys. zł na dzień 31 grudnia 2016 roku (rozrachunki dotyczące miesiąca grudnia 2016).

22. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych. Lokaty krótkoterminowe są dokonywane na różne okresy (do 3 miesięcy) i są oprocentowane według ustalonych dla nich stóp procentowych.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku spółki Grupy dysponowały niewykorzystanymi przyznanymi środkami kredytowymi w wysokości 168,8 mln zł. Stan na 31 grudnia 2016 roku: 78,9 mln zł.

Wysoki poziom środków pieniężnych na rachunkach bankowych jest związany z prezentacją szykiem rozwartym w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym rozliczeń między spółkami polskimi należącymi do Grupy Selena FM w ramach umów wspólnego limitu kredytowego (umów kredytów parasolowych).

Strukturę salda środków pieniężnych na dzień bilansowy przedstawia tabela.

	Dane w tys. zł	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Środki pieniężne na rachunkach bankowych		46 598	47 426
Środki pieniężne w kasie		266	490
Czeki (do 3 miesięcy)		4 611	2 920
Lokaty krótkoterminowe		1 422	3 868
Środki pieniężne w drodze		24	0
Razem		52 921	54 704

23. Kapitał własny

23.1. Kapitał podstawowy

23.1.1. Wartość nominalna akcji

Strukturę kapitału akcyjnego Jednostki Dominującej przedstawia poniższa tabela.

Seria	Typ	Wartość nominalna akcji (zł)	Ilość (szt.)	Wartość (zł)
A	uprzywilejowane	0,05	4 000 000	200 000
B	zwykłe	0,05	13 724 000	686 200
C	zwykłe	0,05	5 000 000	250 000
D	zwykłe	0,05	110 000	5 500
			22 834 000	1 141 700

Wszystkie akcje zostały w pełni opłacone.

23.1.2. Prawa akcjonariuszy

Akcje serii A uprzywilejowane są co do głosu w ten sposób, że jednej akcji uprzywilejowanej przyznane są dwa głosy. Akcjom serii B, C i D przypada jeden głos na akcję. Akcje wszystkich serii są jednakowo uprzywilejowane co do dywidendy oraz zwrotu kapitału.

23.1.3. Akcjonariusze o znaczącym udziale

Udział w kapitale akcyjnym oraz udział w głosach znaczących akcjonariuszy przedstawia poniższa tabela.

Akcjonariusz	Rodzaj akcji	Liczba objętych akcji	Udział w kapitale akcyjnym	Liczba głosów	Udział w głosach na WZA
AD Niva Sp. z o.o. *	Imienne uprzywilejowane	4 000 000	17,52%	8 000 000	29,81%
	Na okaziciela	5 763 000	25,24%	5 763 000	21,48%
Syrius Investments S.a.r.l.*	Na okaziciela	8 050 000	35,25%	8 050 000	30,00%

*jednostka kontrolowana przez Krzysztofa Domareckiego, Przewodniczącego Rady Nadzorczej

23.2. Pozostałe kapitały rezerwowe

Elementy wchodzące w skład kapitałów rezerwowych przedstawia poniższa tabela.

	Dane w tys. zł	Wartość
Wartość godziwa warrantów przyznanych w ramach programu motywacyjnego		1 633
Kapitał rezerwowy przeznaczony na wykup akcji własnych		8 000
Pozostałe kapitały rezerwowe		9 633

23.3. Udziały niedające kontroli

Zmiany w kapitale przypadającym na udziały niedające kontroli przedstawia poniższa tabela.

	Dane w tys. zł	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Na dzień 1 stycznia		553	332
a) zwiększenie		20	221
- zysk za rok obrotowy		20	219
- różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej		0	2
b) zmniejszenie		83	0
- strata za rok obrotowy		0	0
- różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej		59	0
- umorzenie udziałów (Orion PU Sp. z o.o.)		24	0
Na dzień 31 grudnia		490	553

23.4. Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej

	Dane w tys. zł	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej		10 963	-104
Różnice kursowe z wyceny inwestycji w aktywa netto jednostki działającej za granicą		-25 789	6 158
Podatek dochodowy		3 456	-1 092
Razem		-11 370	4 962

	Dane w tys. zł	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej		6 568	-4 454
Różnice kursowe z wyceny inwestycji w aktywa netto jednostki działającej za granicą		-36 520	-10 730
Podatek dochodowy		1 467	-1 990
Razem		-28 485	-17 174

Pozycja „Różnice kursowe z wyceny inwestycji w aktywa netto jednostki działającej za granicą” obejmuje te elementy rozrachunków wewnątrzgrupowych, (pożyczek udzielonych przez spółkę Seleno FM S.A. jednostkom zależnym oraz należności od tych spółek), które w ocenie Zarządu kwalifikowane są jako element inwestycji w aktywa netto tych spółek. Rozrachunki te są wyłączone w konsolidacji, jednak różnice kursowe z ich wyceny powstające w sprawozdaniach jednostkowych poszczególnych spółek są na poziomie konsolidacji eliminowane z przychodów (lub kosztów) finansowych tych spółek i prezentowane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

24. Kredyty i pożyczki

24.1. Stan kredytów bankowych

Stan zaciągniętych kredytów bankowych przedstawia poniższa tabela.

Lp	Typ kredytu	Termin spłaty	31 grudnia 2017		31 grudnia 2016	
			Część długo-terminowa	Część krótko-terminowa	Część długo-terminowa	Część krótko-terminowa
1	Obrotowy	07/2018	0	33 902	51 469	0
2	Obrotowy	07/2018	0	26 686	25 401	0
3	Obrotowy	01/2017	0	0	0	10 536
4	Obrotowy	12/2018	0	47 635	55 861	0
5	Inwestycyjny	03/2018	0	411	440	1 759
6	Obrotowy	09/2019	9 428	0	19 805	0
7	Obrotowy	06/2018	0	18 260	0	0
8	Obrotowy	01/2019	0	3 844	0	0
9	Pozostałe	różne	3 286	8 677	5 754	7 065
			12 714	139 415	158 730	19 360

* długoterminowa część umów kredytowych, dla których wymagane wskaźniki skonsolidowane nie były na dzień bilansowy spełnione (patrz nota 28.3)

24.2. Specyfikacja kredytów

- Umowa o limit wierzytelności zawarta w dniu 25 czerwca 2009 roku przez Selenę FM S.A. oraz spółki zależne Orion PU Sp. z o.o, Libra Sp. z o.o. i Seleno S.A. Aneksem z dnia 1 października 2013 roku podpisanym przez spółki Seleno FM S.A., Orion PU Sp. z o.o, Libra Sp. z o.o., Seleno S.A., IZOLACJA – MATIZOL Sp. z o.o, TYTAN EOS Sp. z o.o. ustalono łączny limit kredytowy w wysokości 70 mln zł. Spłata kredytu nastąpi do dnia 12 lipca 2018 roku, oprocentowanie zmienne WIBOR/EURIBOR/LIBOR 1M+marża. Zabezpieczeniem kredytu jest hipoteka na nieruchomości należącej do spółki Orion PU Sp. z o.o, cesja należności od dłużników spółki Seleno S.A. pełnomocnictwo do rachunków bieżących kredytobiorców oraz weksel in blanco.
- Umowa wieloproduktowa z dnia 22 lutego 2011 roku (wraz z aneksem z dnia 8 lipca 2016 roku) dla Seleno FM S.A. oraz spółek zależnych Carina Silicones Sp. z o.o. oraz Orion PU Sp. z o.o. Umowa ustala łączny limit kredytowy w wysokości 70 mln zł. Spłata kredytu nastąpi do dnia 6 lipca 2018 roku. Oprocentowanie zmienne WIBOR/EURIBOR 1M+marża. Zabezpieczeniem kredytu są hipoteki na nieruchomościach należących do spółek zależnych Carina Silicones Sp. z o.o., Seleno Labs Sp. z o.o. oraz Tytan EOS Sp. z o.o., zastaw rejestrowy na nieruchomościach Carina Silicones Sp. z o.o., Tytan EOS Sp. z o.o., Orion PU Sp. z o.o., Libra Sp. z o.o., Seleno S.A. wraz z cesjami praw z polisy ubezpieczenia ww. majątku oraz poręczeń wg prawa cywilnego spółek Tytan EOS Sp. z o.o. oraz Libra Sp. z o.o. Spółki wystawiły na rzecz banku weksle in blanco wraz z deklaracją wekslową.
- Umowa o linię wieloproduktową z dnia 25 stycznia 2013 roku, spółki Seleno FM S.A. Orion PU Sp. z o.o. Kwota kredytu wynosi równowartość 7,35 mln EUR, przy czym w listopadzie i grudniu każdego roku obowiązywania umowy limit zostanie tymczasowo zredukowany do kwoty stanowiącej równowartość 2,45 mln euro, po czym w styczniu zostaje ponownie zwiększony do pełnej kwoty. Oprocentowanie zmienne (WIBOR/EURIBOR/LIBOR) w zależności od waluty + marża. Zabezpieczeniem umowy jest hipoteka na nieruchomości należącej do Orion PU Sp. z o.o. oraz weksle in blanco wystawione przez kredytobiorców. Spłata kredytu nastąpiła w styczniu 2017 roku.
- Umowa wielocelowa z 26 listopada 2013 roku dla Seleno FM S.A. oraz spółek zależnych Seleny S.A., Tytan EOS Sp. z o.o., IZOLACJA – MATIZOL Sp. z o.o., wraz z późniejszymi aneksami, kwota kredytu 65 mln zł i termin spłaty do 22 lutego 2018 roku. Oprocentowanie zmienne (WIBOR/EURIBOR 1M + marża). Zabezpieczeniem kredytu jest przelew wszystkich istotnych wierzytelności od ustalonych dłużników, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej, oświadczenie o poddaniu się egzekucji, pełnomocnictwo do rachunków bieżących oraz hipoteka

umowna na nieruchomości należącej do Libra Sp. z o.o. W dniu 30 listopada 2017 roku podpisano aneks wydłużający termin spłaty do 31 grudnia 2018 roku i zwiększający limit kredytowy z 65 mln do 70 mln zł.

- 5) W dniu 12 marca 2014 roku została podpisana umowa o kredyt nieodnawialny dla spółki Libra Sp. z o.o. Wartość kredytu 7 mln zł, kredyt udzielony został do dnia 12 marca 2018 roku. Zabezpieczeniem kredytu jest hipoteka kaucyjna do wysokości 10,5 mln zł należąca do Libra Sp. z o.o., cesja praw z polisy ubezpieczeniowej, poręczenie Seleny S.A. oraz poręczenie Seleny FM S.A. Oprocentowanie zmienne WIBOR 1M/ EURIBOR 1M+marża. Kredyt został spłacony w marcu 2018 roku.
- 6) Umowa limitu kredytowego wielocelowego z dnia 5 sierpnia 2016 roku dla Seleny FM S.A. oraz spółek zależnych: Orion PU Sp. z o.o., Carina Silicones Sp. z o.o., Libra Sp. z o.o., IZOLACJA-MATIZOL Sp. z o.o. Kwota udostępnionego limitu kredytowego wynosi 50 mln zł dla wszystkich Kredytobiorców i została przyznana do września 2019 roku. Oprocentowanie zmienne WIBOR 1M+marża dla wykorzystania środków w PLN oraz EURIBOR 1M+marża dla wykorzystania środków w EUR. Zabezpieczeniem kredytu są: hipoteka umowna łączna na nieruchomościach spółki IZOLACJA-MATIZOL Sp. z o.o. oraz zastaw rejestrowy na ruchomościach spółki IZOLACJA-MATIZOL Sp. z o.o. wraz z cesjami praw z polisy ubezpieczenia ww. majątku, poręczenie wg prawa cywilnego spółki Seleny S.A., przelew wierzytelności handlowych podmiotów zewnętrznych przysługujących Orion PU Sp. z o.o., Carina Silicones Sp. z o.o., Libra Sp. z o.o. wraz z cesją praw z polisy ubezpieczenia ww. wierzytelności.
- 7) W dniu 9 czerwca 2017 roku spółka zależna - Seleny Vostok zawarła umowę o udzielenie linii kredytu obrotowego. Okres udostępnienia linii kredytowej przez bank wynosi 12 miesięcy. Udzielony limit kredytowy do wysokości 300 mln rubli. Oprocentowanie zmienne zależne od stopy Rosyjskiego Banku Centralnego. Udzielony limit kredytowy będzie wykorzystywany do finansowania bieżącej działalności operacyjnej Spółki. Zabezpieczenie kredytu stanowi gwarancja udzielona przez Seleny FM S.A.
- 8) Dnia 27 lipca 2017 roku spółka zależna - Seleny Vostok zawarła umowę o udzielenie linii kredytu obrotowego. Wysokość udostępnionej linii wynosi 400 mln rubli. Oprocentowanie zmienne zależne od stopy Rosyjskiego Banku Centralnego. Kredyt został udzielony na okres 18 miesięcy. Zabezpieczenie kredytu stanowi gwarancja udzielona przez Seleny FM S.A. Gwarancja zaczęła obowiązywać od dnia 12 października 2017 roku.
- 9) Kredyty o różnym charakterze zaciągane przez jednostki zagraniczne Grupy (w tym Seleny Iberia: 8,93 mln zł) w różnych walutach i o różnych terminach spłaty.

Zdarzenia po dniu bilansowym

W marcu 2018 roku nastąpiła spłata kredytu nr 5 z zestawienia powyżej.

24.3. Ryzyko walutowe i ryzyko stopy procentowej dla kredytów

Szczegóły dotyczące typu oprocentowania kredytów oraz waluty kredytu przedstawia tabela.

waluta	oprocentowanie	stopa bazowa	(dane w tys. zł)	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
PLN	zienne	WIBOR		92 727	117 907
EUR	zienne	EURIBOR		29 897	47 548
	stałe	-		5 841	9 152
RUB	zienne	różne		22 104	0
Pozostałe	różne	różne		1 560	3 483
Razem				152 129	178 090

24.4. Warunki umów kredytowych

W ramach umów kredytowych podpisanych przez Jednostkę Dominującą samodzielnie lub wspólnie z wybranymi jednostkami zależnymi, Selena FM S.A. zobowiązała się do utrzymywania określonych skonsolidowanych wskaźników finansowych na uzgodnionym z bankami poziomie. Na dzień 31 grudnia 2017 roku Grupa Selena utrzymała wymagane przez kredytodawców poziomy skonsolidowanych wskaźników finansowych.

24.5. Zabezpieczenia kredytów bankowych

Zestawienie głównych aktywów będących przedmiotem zabezpieczenia zobowiązań z tytułu kredytów przedstawia tabela.

Rodzaj zabezpieczenia	Wartość zabezpieczenia (dane w mln zł)
Środki trwałe (hipoteka/zastaw)	83,2
Zapasy	82,0
Należności handlowe od jednostek niepowiązanych	57,2

Poza zabezpieczeniami w postaci aktywów wykazanych w tabeli, stosowane są również dodatkowe zabezpieczenia, m.in.:

- Wymóg określonych obrotów na rachunku bieżącym kredytobiorcy,
- Poręczenie innej jednostki z Grupy Selena,
- Należności wewnątrzgrupowe,
- Weksel In blanco.

25. Uzgodnienie stanu zadłużenia

Informacje o zmianach stanu zadłużenia w zakresie obsługi zadłużenia pozycji wynikających z przepływów pieniężnych oraz zmian niepieniężnych przedstawia poniższa tabela.

Dane w tys. zł	Kredyty bankowe	Umowy leasingu	Pozostałe zobowiązania finansowe	Razem
Stan zadłużenia na 1 stycznia 2017	178 090	11 797	0	189 887
Zmiany wynikające z przepływów gotówkowych, w tym:				
otrzymane finansowanie	-31 153	-5 464	0	-36 617
spłata kapitału	91 138	0	0	91 138
zapłacone odsetki i prowizje	-115 234	-5 106	0	-120 340
inne	-7 057	-358	0	-7 415
inne	0	0	0	0
Zmiany bezgotówkowe, w tym:				
zawarte umowy leasingowe	5 192	7 059	5 708	17 959
naliczone odsetki i prowizje	0	7 244	0	7 244
różnice kursowe	7 220	358	0	7 578
zmiana z tytułu nabycia jednostki	-3 546	-543	0	-4 089
inne	1 518	0	450	1 968
inne	0	0	5 258	5 258
Stan zadłużenia na 31 grudnia 2017	152 129	13 392	5 708	171 229

26. Pozostałe zobowiązania finansowe

Zestawienie pozostałych zobowiązań finansowych przedstawia poniższa tabela.

Dane w tys. zł	31 grudnia 2017		31 grudnia 2016	
	Długo-terminowe	Krótko-terminowe	Długo-terminowe	Krótko-terminowe
Zobowiązania z tyt. leasingu finansowego	8 462	4 930	7 590	4 207
Zobowiązania z tyt. rozliczenia weksli	0	9 599	0	9 508
Inne zobowiązania finansowe	5 708	0	0	0
Zobowiązania finansowe ogółem	14 170	14 529	7 590	13 715

Pozycja „Inne zobowiązania finansowe” dotyczy wyceny opcji wykupu mniejszości (dotyczy akcji posiadanych w spółce Uniflex S.p.A. przez akcjonariuszy mniejszościowych) oraz wyceny odroczonej płatności dla akcjonariuszy mniejszościowych Uniflex S.p.A. Rozliczenie nabycia zostało przedstawione w nocie 1.7.

27. Pozostałe zobowiązania

Zestawienie pozostałych zobowiązań na dzień bilansowy przedstawia poniższa tabela.

Dane w tys. zł	31 grudnia 2017		31 grudnia 2016	
	Długo-terminowe	Krótko-terminowe	Długo-terminowe	Krótko-terminowe
Zobowiązania inwestycyjne	107	1 481	0	1 137
Zaliczki na poczet dostaw	0	4 625	0	1 100
Zobowiązania z tytułu podatku VAT	0	7 240	0	5 414
Zobowiązania z tytułu innych podatków i ubezpieczeń	0	8 503	0	6 110
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	0	13 119	0	12 459
Pozostałe zobowiązania	2 821	3 419	2 071	3 122
Rozliczenia międzyokresowe przychodów	1 819	4 494	2 519	1 186
Pozostałe zobowiązania ogółem	4 747	42 881	4 590	30 528

28. Rezerwy

Zmiany stanu rezerw przedstawia poniższa tabela.

Dane w tys. zł	Rok zakończony 31 grudnia 2017			Rok zakończony 31 grudnia 2016		
	Rezerwa na odprawy emerytalne	Pozostałe rezerwy	Razem	Rezerwa na odprawy emerytalne	Pozostałe rezerwy	Razem
Długoterminowe						
Stan na początek okresu	491	2	493	429	2	431
Utworzenie rezerw	469	14	483	216	0	216
Rozwiązanie rezerw	-163	0	-163	-137	0	-137
Wykorzystanie rezerw	0	0	0	-17	0	-17
Nabycie udziałów w jednostce zależnej	2 038	84	2 122	0	0	0
Różnice kursowe	-42	4	-38	0	0	0
Stan na koniec okresu	2 793	104	2 897	491	2	493
Krótkoterminowe						
Stan na początek okresu	8	15 350	15 358	2	3 823	3 825
Utworzenie rezerw	15	2 004	2 019	12	12 177	12 189
Rozwiązanie rezerw	-6	-818	-824	0	-545	-545
Wykorzystanie rezerw	-12	-6 232	-6 244	-6	-531	-537
Nabycie udziałów w jednostce zależnej	0	1 804	1 804	0	0	0
Różnice kursowe	0	-617	-617	0	426	426
Stan na koniec okresu	5	11 491	11 496	8	15 350	15 358

29. Zobowiązania warunkowe

29.1. Poręczenia i gwarancje wewnątrz Grupy

Jednostki z Grupy udzielają sobie wzajemnych poręczeń zarówno w związku z zaciąganiem wspólnie kredytami, jak i w ramach transakcji zakupowych. Transakcje te mają charakter wewnątrzgrupowy, poręczenie dotyczy zobowiązań kredytowych oraz zobowiązań handlowych wobec jednostek niepowiązanych, które są wykazane w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji bilansowej. Dlatego zobowiązania z tytułu takich poręczeń wewnątrzgrupowych nie są wykazywane w sprawozdaniu skonsolidowanym. Zobowiązania warunkowe tego typu udzielane jednostkom zależnym przez spółkę Selena FM S.A. zostały szczegółowo opisane w nocie 29.1 jednostkowego sprawozdania finansowego spółki Selena FM S.A. za rok 2017.

29.2. Aktywa i zobowiązania warunkowe w ramach umowy nabycia spółki Selena Iberia

W ramach akwizycji spółki Selena Iberia (dawniej: Industrias Quimicas Lowenberg) w 2009 roku, w przejmowanej spółce zidentyfikowano na dzień nabycia potencjalne aktywa związane z realizacją korzyści, jakie Selena Iberia może w przyszłości uzyskać z tytułu podatkowych aktywów warunkowych. Zgodnie z porozumieniem pomiędzy Grupą Selena i poprzednimi udziałowcami spółki, jeżeli z tytułu powyższych pozycji zostaną przez nabywaną spółkę uzyskane faktyczne korzyści ekonomiczne, wówczas zostaną one zwrócone poprzednim udziałowcom w kwocie równej tym korzyściom (ujęcie symetryczne, bez wpływu na wynik Grupy). W dniu 30 września 2010 roku podpisano dodatkową umowę regulującą tę kwestię; zgodnie z nią, potencjalne korzyści ekonomiczne wynikające z tych aktywów zostaną zwrócone poprzednim udziałowcom w części odpowiadającej 70% lub 85% (w zależności od rodzaju aktywa) wartości tych korzyści.

Maksymalna wartość nominalna nieujętych w rozliczeniu nabycia zobowiązań warunkowych wynosi na dzień bilansowy 1,29 mln euro.

29.3. Sprawy sądowe

Spór pomiędzy Carina Silicones Sp. z o.o. a Bank Millennium S.A.

W dniu 27 marca 2009 roku spółka zależna Carina Silicones Sp. z o.o. (poprzednio Carina Sealants Sp. z o.o. SKA) złożyła pozew do Sądu Okręgowego we Wrocławiu X Wydział Gospodarczy przeciwko Bank Millennium S.A. o ustalenie braku istnienia stosunku prawnego transakcji opcji walutowych z dnia 8 lipca 2008 roku. Sprawa została przekazana do rozstrzygnięcia Sądowi Okręgowemu w Warszawie.

Bank przedstawił w sądzie szacunek zobowiązania w wysokości 6,9 mln zł z tytułu rozliczenia transakcji walutowych. Dnia 27 lutego 2015 roku Sąd Okręgowy w Warszawie wydał wyrok, mocą którego Sąd I instancji oddalił powództwo i została złożona przez Spółkę apelacja. Dnia 8 września 2016 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie wydał wyrok w sprawie z powództwa Carina Silicones Sp. z o.o. przeciwko Bank Millennium S.A. utrzymując w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 27 lutego 2015 roku.

W dniu 11 marca 2013 roku Carina Silicones Sp. z o.o. otrzymała od Sądu Okręgowego w Warszawie XVI Wydział Gospodarczy odpis pozwu Millennium Bank wobec spółki o zapłatę, który datowany jest na dzień 4 stycznia 2013 roku. Bank określił łączną wartość pozwu na kwotę 10.256 tys. zł. Pozew dotyczy zasądzenia ww. roszczenia z tytułu domniemanego zawarcia przez spółkę z bankiem transakcji walutowych w 2008 roku. Powielając stanowisko zarządu Carina Silicones Sp. z o.o. poparte opiniami prawnymi Zarząd Jednostki Dominującej podtrzymuje stanowisko o bezzasadności roszczeń banku. Na podstawie uzyskanej opinii prawnej, spółka złożyła odpowiedź na pozew wnioskując o odrzucenie pozwu albo o oddalenie powództwa w całości i zawieszenie postępowania do czasu rozstrzygnięcia sprawy o ustalenie zaistnienia transakcji. Dnia 11 maja 2013 roku Sąd Okręgowy w Warszawie przychylił się do wniosku Cariny Silicones Sp. z o.o. i na czas rozstrzygnięcia postępowania o ustalenie wydał postanowienie o zawieszeniu postępowania w przedmiotowej sprawie.

Na wniosek Banku Millennium Sąd Okręgowy w Warszawie odwiesił postępowanie o zapłatę. W trakcie pierwszej rozprawy w dniu 14 marca 2017 roku pełnomocnik Banku Millennium złożył wniosek o skierowanie stron postępowania do mediacji. Sąd postanowił odroczyć decyzję w przedmiocie wniosku. Na dzień sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania Sąd

Okręgowy kontynuuje prowadzenie postępowania dowodowego w sprawie, przy czym Spółka szacuje, że rozstrzygnięcie sądu I instancji nastąpić powinno w 2018 roku. Spółka posiada opinię prawną, która w bardzo wysokim stopniu uprawdopodobnia wygraną w sprawie o zapłatę.

Postępowanie administracyjne pomiędzy Seleno S.A. a Urzędem Celnym

Seleno S.A. jest stroną postępowań celnych związanych z nałożeniem przez organy celne cła antydumpingowego na spółkę w związku z importem siatki podtylnkowej o otwartych oczkach z włókien szklanych z Tajwanu. Import spółki odbywał się m.in. w latach 2011 – 2012. Nie obowiązywało wówczas jeszcze cło antydumpingowe na przywóz niektórych rodzajów tkanin siatkowych o otwartych oczkach z włókien szklanych wysłanych z Tajwanu. Cło antydumpingowe na przywóz tego towaru z Tajwanu zostało wprowadzone dopiero począwszy od 25 maja 2012 roku, na podstawie Rozporządzenia nr 437/2012 z 23 maja 2012 roku w związku z rozporządzeniem nr 21/2013 z dnia 10 stycznia 2013 roku.

W dniu 24 lutego 2014 roku Naczelnik Urzędu Celnego w Gdyni wszczął wobec Seleno S.A. pierwsze postępowanie w przedmiocie określenia kwoty cła antydumpingowego od importu siatki podtylnkowej z Tajwanu, zaś w dniu 27 maja 2014 roku Naczelnik Urzędu Celnego w Gdańsku wszczął kolejne 37 postępowań w przedmiocie określenia kwoty cła antydumpingowego od importu siatki podtylnkowej z Tajwanu. Podstawą wszczęcia postępowań przez polskie organy celne było otrzymanie raportu Europejskiego Urzędu ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) z dochodzenia przeprowadzonego przez OLAF na Tajwanie w 2013 roku dotyczącego podejrzenia omijania cła antydumpingowego nałożonego na import siatki podtylnkowej.

Obecnie wobec Spółki toczą się 32 postępowania, w których na Spółkę zostało nałożone łącznie w I instancji cło antydumpingowe w wysokości 7.992,9 tys. zł. Podstawą decyzji I instancji nakładających cło antydumpingowe jest wyłącznie przesłany przez OLAF raport z przeprowadzonego dochodzenia, a de facto przesłane przez władze tajwańskie zestawienia (załączone do raportu OLAF tabelę), którego jakość jak i zawartość merytoryczna wzbudza uzasadnione wątpliwości Spółki, na które konsekwentnie zwraca ona uwagę Sądu. W przypadku wydawania niekorzystnych decyzji przez organ II instancji, składała skargi do NSA.

Do dnia 15 grudnia 2016 roku przebieg postępowań przed sądami administracyjnymi był korzystny dla Spółki. Pierwsze niekorzystne dla Spółki rozstrzygnięcie sądowe w sprawach celnych zostało wydane w dniu 15 grudnia 2016 roku, kiedy to po ponownym rozpoznaniu ww. spraw. Sąd oddalił skargi Seleno S.A. jednak, nie odniósł się przy tym do rozbieżnych danych wynikających z raportu OLAF oraz uzupełniającej korespondencji OLAF. Powyższe niekorzystne rozstrzygnięcie w sprawie trzech złożonych skarg na decyzję Dyrektora Izby Celnej do WSA podniosło ryzyko negatywnego zakończenia sporu, wobec czego zdecydowano o zawiązaniu rezerwy na ten cel. Z wyrokami nie zgadza się Spółka i w dniach 20 i 22 lutego 2017 roku wniosła skargi kasacyjne do NSA od niekorzystnych rozstrzygnięć.

Organ drugiej instancji po rozpatrzeniu sprawy wydał w dniu 27 września 2017 roku decyzje utrzymujące w mocy decyzje organu I instancji. Spółka zapłaciła cło wynikające z przedmiotowych 15 decyzji w łącznej kwocie 4,4 mln zł wraz odsetkami w łącznej kwocie 0,2 mln zł.

Na przełomie października i listopada do WSA w Gdańsku złożone zostały skargi w kolejnych 15 postępowaniach zawieszonych dotychczas przed organem drugiej instancji. WSA w Gdańsku utrzymał w mocy skarżone decyzje. Wyroki nie są prawomocne. Spółka nie zgadza się z wyrokami i planuje wnieść skargi kasacyjne do NSA. Cło wynikające ze wszystkich 15 decyzji zostało zapłacone.

Na kwotę potencjalnych przyszłych obciążeń celnych została utworzona rezerwa w ciężar kosztów 2016 roku, częściowo wykorzystana w roku 2017.

29.4. Rozliczenia podatkowe

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności podlegające regulacjom (na przykład sprawy celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów administracyjnych, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i sankcji. Brak odniesienia do utrwalonych regulacji prawnych w Polsce oraz w niektórych krajach Europy Środkowo - Wschodniej, powoduje występowanie w obowiązujących przepisach niejasności i niespójności. Często występujące różnice w opiniach co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych zarówno wewnątrz organów państwowych, jak i pomiędzy organami

państwowymi i przedsiębiorstwami, powodują powstawanie obszarów niepewności i konfliktów. Zjawiska te powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce oraz w niektórych krajach Europy Środkowej i Wschodniej jest znacząco wyższe niż istniejące zwykle w krajach o bardziej rozwiniętym systemie podatkowym.

30. Leasing

30.1. Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego – Grupa jako leasingobiorca

Grupa użytkuje maszyny i urządzenia oraz środki transportu na mocy umów leasingu finansowego.

Przyszłe minimalne opłaty leasingowe oraz wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych przedstawia poniższa tabela.

Dane w tys. zł	31 grudnia 2017		31 grudnia 2016	
	Wartość nominalna	Wartość bieżąca	Wartość nominalna	Wartość bieżąca
Płatności w okresie 1 roku	5 179	4 930	4 367	4 207
Płatności w okresie od 1 do 5 lat	8 728	8 462	7 738	7 590
Płatności w okresie powyżej 5 lat	0	0	0	0
Oplaty leasingowe ogółem	13 907	13 392	12 105	11 797
Minus koszty finansowe	-515		-308	
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych	13 392	13 392	11 797	11 797

Warunki istotnych umów leasingowych są następujące:

- Hala produkcyjna spółki Seleno Iberia:
 - okres trwania leasingu – 15 lat,
 - okres amortyzacji – różny w zależności od komponentu, maksymalnie 40 lat dla konstrukcji budynku,
 - oprocentowanie zmienne,
 - po zakończeniu okresu leasingu własność aktywów przechodzi na jednostkę.
- Samochody
 - okres trwania leasingu – 3 lata,
 - okres amortyzacji – głównie 5 lat,
 - wysokość okresowych opłat jest zmienna i zależna od bieżącej stopy oprocentowania,
 - po zakończeniu leasingu korzystający ma prawo do nabycia przedmiotu za wartość końcową wynikającą z umowy leasingu.

30.2. Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego – Grupa jako leasingobiorca

Grupa użytkuje pomieszczenia biurowe i magazynowe na mocy umów leasingu operacyjnego. Przyszłe minimalne opłaty z tytułu tych umów przedstawia poniższa tabela.

	Dane w tys. zł	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
W ciągu roku		7 872	6 073
Od roku do pięciu lat		16 715	16 231
Razem		24 587	22 304

Istotne warunki umów leasingu operacyjnego są następujące:

- umowy zawarte są na czas określony (najczęściej 5 lat) z opcją przedłużenia pod warunkiem uzgodnienia warunków dalszej współpracy lub umowy zawarte na okres 12 miesięcy lub czas nieokreślony z opcją przedłużenia,
- na okres korzystania wpłacona jest kaucja pieniężna w wysokości 2-miesięcznego czynszu,

- dopuszczalne są prace adaptacyjne w celu przygotowania pomieszczeń do potrzeb korzystającego,
- płatność zawiera stałą kwotę czynszu oraz zryczałtowaną opłatę eksploatacyjną oraz koszty mediów i innych usług (np. drobne naprawy, konserwacje),
- umowy leasingu operacyjnego nie zawierają żadnych ograniczeń np. dotyczących dywidend, dodatkowego zadłużenia czy dodatkowych umów leasingowych.

Oplaty leasingowe ujęte jako koszty okresu z tytułu tych umów wyniosły 6.688 tys. zł za rok 2017 oraz 5.938 tys. zł za rok 2016.

30.3. Należności z tytułu leasingu operacyjnego – Grupa jako leasingodawca

Grupa wynajmuje jako leasingodawca pomieszczenia biurowe na mocy umów leasingu operacyjnego. Umowy zawarte zostały na czas nieokreślony.

Przyszłe należności z tytułu minimalnych opłat leasingowych wynikających z umów nieodwoływalnego leasingu operacyjnego przedstawia poniższa tabela.

	Dane w tys. zł	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
W ciągu roku		38	40
Od roku do pięciu lat		0	0
Razem		38	40

Oplaty leasingowe ujęte jako przychody okresu z tytułu tych umów wyniosły 38 tys. zł za rok 2017 oraz 39 tys. zł za rok 2016.

31. Przyczyny występowania różnic pomiędzy bilansowymi zmianami wybranych pozycji bilansowych oraz zmianami wynikającymi z rachunku przepływów pieniężnych

Przyczyny występowania różnic pomiędzy bilansowymi zmianami niektórych pozycji oraz zmianami wynikającymi z rachunku przepływów pieniężnych przedstawiają poniższe tabele.

Należności:	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Bilansowa zmiana stanu należności	-45 912	-1 845
Zmiana stanu należności z tytułu podatku dochodowego	5 850	-789
Zmiana stanu należności inwestycyjnych i zaliczek na inwestycje	-2 014	-3 052
Nabycie kontroli w jednostce zależnej (Uniflex i Oligo)	12 846	0
<i>saldo należności łącznie</i>	13 376	0
<i>należności z tytułu podatku dochodowego</i>	-530	0
Czeki otrzymane w rozliczeniu należności	-2 630	-559
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	-16 382	13 339
Eliminacja zmiany salda należności w związku z utratą kontroli w Chemistry for Building s.r.o.	0	-1
Eliminacja wzrostu salda należności w związku z przyznaną dotacją	60	-629
Zmiana stanu należności w rachunku przepływu środków pieniężnych	-48 182	6 464

Zapasy:	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Bilansowa zmiana stanu zapasów	-48 196	-27 870
Nabycie kontroli w jednostce zależnej (Uniflex i Oligo)	4 738	0
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	-13 737	8 456
Zmiana stanu zapasów w rachunku przepływu środków pieniężnych	-57 195	-19 414

Zobowiązania:	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Bilansowa zmiana stanu zobowiązań	34 970	4 572
Zmiana stanu kredytów i pożyczek	25 961	16 580
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu leasingu finansowego	-1 595	2 747
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu podatku dochodowego	1 418	-1 658
Zmiana stanu zobowiązań inwestycyjnych	-683	62
Nabycie kontroli w jednostce zależnej (Uniflex i Oligo), w tym:	-16 189	0
<i>saldo zobowiązań łącznie</i>	<i>-17 907</i>	<i>0</i>
<i>zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek</i>	<i>1 513</i>	<i>0</i>
<i>zobowiązania z tytułu podatku dochodowego</i>	<i>205</i>	<i>0</i>
Eliminacja zmiany salda przychodów przyszłych okresów z tytułu dotacji rządowej	-2 593	-429
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej i pozostałe	7 209	-2 794
Zmiana stanu zobowiązań w rachunku przepływu środków pieniężnych	48 498	19 080

Pozostałe w działalności operacyjnej	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Wpływ środków z otrzymanych dotacji do podstawowej działalności operacyjnej	3 878	1 615
Wypływ środków z realizacji transakcji walutowych (Selena FM)	958	-1 157
Razem pozostałe	4 836	458

Pozostałe w działalności inwestycyjnej	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Wpływ należności za sprzedaż spółki Chemisty for Building s.r.o.	5	0
Zwrot oprocentowanego zastawu bankowego	250	0
Eliminacja zmiany salda środków pieniężnych w związku z utratą kontroli w spółce Chemisty for Building s.r.o.	0	-44
Razem pozostałe	255	-44

Pozostałe w działalności finansowej	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Wpływ środków z otrzymanych dotacji na wydatki inwestycyjne	354	188
Umorzenie udziałów przez jednostkę zależną (Orion PU Sp. z o.o.)	-24	0
Razem pozostałe	330	188

32. Informacje o podmiotach powiązanych

Poniższa tabela przedstawia transakcje z osobami zarządzającymi i nadzorującymi Jednostki Dominującej oraz jednostkami stowarzyszonymi. Dane dotyczące sprzedaży i zakupów obejmują okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia (odpowiednio 2017 i 2016 roku), natomiast dane dotyczące należności i zobowiązań obejmują stan na 31 grudnia 2017 roku oraz 31 grudnia 2016 roku.

Dane w tys. zł			Sprzedaż	Zakupy	Pozostałe przychody ¹⁾	Należności	Zobowiązania	Pozostałe aktywa
		Okres						
Właściciele	AD Niva Sp. z o.o. (pośrednio Krzysztof Domarecki)	2017	8	0	3 371	1	0	2 446
		2016	8	0	4 020	0	0	60 000
	AD Niva Sp. z o.o. SKA (Krzysztof Domarecki)	2017	2	0	0	0	0	0
		2016	2	0	0	0	0	0
	Syrius Investment (Krzysztof Domarecki)	2017	0	0	0	0	0	0
		2016	0	0	0	0	0	0
Jednostki stowarzyszone oraz JV	Hamil - Selena Co Ltd.	2017	4 917	36	0	1 215	0	0
		2016	4 130	42	0	618	11	0
	House Selena Trading Company Ltd.	2017	3 857	0	0	135	0	0
		2016	0	0	0	0	0	0
Członkowie Rady Nadzorczej	Krzysztof Domarecki (CONSILE)	2017	0	684	0	0	65	0
		2016	0	679	0	0	65	0
	Universal Energy Sp. z o.o. (Krzysztof Domarecki)	2017	4 447	0	-4	2 446	0	0
		2016	522	49	25	101	0	396
	Jean-Noël Fourel	2017	0	332	0	0	0	0
		2016	0	88	0	0	0	0
Marcin Macewicz	2017	0	0	0	50	0	0	
	2016	0	0	0	0	0	0	
Członkowie Zarządu	Hubert Rozpędek	2017	0	420	0	0	43	0
		2016	0	102	0	0	43	0
	Agata Gładysz-Stańczyk (AG Consulting)	2017	0	440	0	0	54	0
		2016	0	0	0	0	0	0
	Krzysztof Kluza *	2017	0	0	0	0	0	0
		2016	0	350	0	0	0	0
Andrzej Feruga (MERITUM) **	2017	0	0	0	0	0	0	
	2016	0	420	0	0	0	0	
RAZEM		2017	13 231	1 912	3 367	3 847	162	2 446
		2016	4 662	1 730	4 045	719	119	60 396

¹⁾ kwota obejmuje przychody z tytułu odsetek od obligacji

* wartość sprzedaży i zakupów do momentu rezygnacji z funkcji Wiceprezesa Zarządu w dniu 28 lipca 2016 roku

** wartość sprzedaży i zakupów do momentu odwołania z funkcji Członka Zarządu z dniem 31 grudnia 2016 roku

Informacje na temat uchwalonej i wypłaconej w roku 2017 dywidendy zawiera nota 11.

33. Wynagrodzenie kadry kierowniczej Spółki

Wynagrodzenie członków Zarządu Jednostki Dominującej przedstawia poniższa tabela.

ZARZĄD	Dane w tys. zł	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze, w tym premie (wynagrodzenia i narzuty)		2 124	2 168
<i>Jean-Noël Fourel</i>		1 160	388
<i>Hubert Rozpędek</i>		240	64
<i>Marcin Macewicz</i>		270	302
<i>Agata Gładysz-Stańczyk</i>		150	0
<i>Artur Ryglowski</i>		221	0
<i>Jarosław Michniuk</i>		0	1 021
<i>Krzysztof Kluza</i>		0	192
<i>Andrzej Feruga</i>		83	201

Odprawy emerytalne	0	0
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	0	0
Razem	2 124	2 168

RADA NADZORCZA	Dane w tys. zł	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze, w tym premie (wynagrodzenia i narzuty)		309	238
<i>Krzysztof Domarecki</i>		86	74
<i>Andrzej Krämer</i>		33	19
<i>Borysław Czyżak</i>		46	57
<i>Stanisław Knaflowski</i>		34	38
<i>Sylvia Sysko-Romańczuk</i>		34	23
<i>Marlena Łubieszko-Siewruk</i>		18	0
<i>Jacek Olszański</i>		18	0
<i>Mariusz Warych</i>		12	0
<i>Hans Kongsted</i>		14	19
<i>Francisco Azcona</i>		14	8
Odprawy emerytalne		0	0
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy		0	0
Razem		309	238

Członkowie Zarządu uzyskują wynagrodzenie stałe oraz premie zmienne. Decyzję o ewentualnej wypłacie premii za rok 2017 podejmie Rada Nadzorcza.

AD Niva Sp. z o.o. i Sirius Investments S.a.r.l. jako udziałowcy spółki Seleno FM S.A. otrzymali w 2017 roku dywidendę (nota 11) zgodnie z ilością posiadanych akcji (nota 23.1.3).

34. Wynagrodzenie podmiotu uprawnionego do badania

Badanie za rok 2017 i 2016 przeprowadziła firma Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp.k. Wynagrodzenie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdania finansowego Spółki za rok 2017 i rok 2016 przedstawia poniższa tabela.

	Dane w tys. zł	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Badanie rocznego sprawozdania finansowego		145	85
Przegląd półrocznego sprawozdania finansowego		55	55
Razem		200	140

W dniu 25 maja 2016 roku Rada Nadzorcza spółki Seleno FM S.A. podjęła uchwałę o wyborze firmy Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp.k. jako podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych, do przeglądu półrocznego i badania rocznego sprawozdania finansowego Jednostki Dominującej oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy za lata 2016 i 2017. Umowa o badanie została zawarta w dniu 6 lipca 2016 roku.

35. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Analizując cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym w Grupie, Zarząd bierze pod uwagę następujące czynniki:

- Specyfika branży i charakterystyczne dla niej transakcje i powiązania ze środowiskiem zewnętrznym Grupy,
- Lokalizacja poszczególnych jednostek i wynikające z tego konsekwencje operacyjne, finansowe, biznesowe i prawo-podatkowe,
- Podział funkcji operacyjnych i zarządczych pomiędzy poszczególne jednostki w Grupie,

- Planowany rozwój jednostek w ramach Grupy i związane z tym zapotrzebowanie na kapitał,
- Środowisko mikro- i makroekonomiczne Grupy.

Na podstawie analizy powyższych czynników Zarząd analizuje następujące ryzyka finansowe:

- Ryzyko walutowe,
- Ryzyko kredytowe,
- Ryzyko płynności,
- Ryzyko stopy procentowej,
- Pozostałe ryzyka (ryzyka specyficzne).

35.1. Ryzyko walutowe

Ryzyko walutowe jest dla potrzeb analizy ryzyka definiowane jako ryzyko wahań przyszłych przepływów pieniężnych denominowanych w walutach innych niż waluta funkcjonalna podmiotów Grupy, w wyniku wahań kursów walut. W przypadku Grupy ryzyko to wynika z faktu, że znaczna część jej operacji jest prowadzona poza granicami Polski i rozliczana w walutach innych niż waluta funkcjonalna. W konsekwencji, wahania kursów wpływają na wyrażony w walucie funkcjonalnej poziom przepływów pieniężnych generowanych przez spółki w Grupie (zarówno od strony przychodowej, jak i kosztowej), oraz na otwarte pozycje bilansowe (aktywa netto) wyrażone w walutach obcych.

Poniższa tabela przedstawia największe ekspozycje Grupy w walutach zagranicznych (euro, rubel, lej, tenge, lira turecka). Ekspozycja obejmuje aktywa i zobowiązania denominowane w euro, rublu, lejach rumuńskich, tenge i lirze tureckiej, które nie podlegają wyłączeniu w konsolidacji. Poniższa tabela przedstawia hipotetyczny wpływ na wartość netto tych pozycji wyrażony w złotych, jaki miałby miejsce, gdyby na koniec roku kursy walut osłabiły (umocniły) się do poziomu wykazanego w tabeli (poziomy wrażliwości kursów przyjęto na bazie ich rzeczywistej zmienności w latach 2015-2017).

waluta ekspozycji	31 grudnia 2017					31 grudnia 2016				
	euro	rubel	lej	tenge	lira	euro	rubel	lej	tenge	lira
	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN
Należności handlowe	91 893	32 730	6 245	3 849	7 019	72 283	27 725	10 352	5 480	4 943
Środki pieniężne	17 890	2 716	4 541	3 038	4 948	14 722	5 056	3 134	10 721	291
Pozostałe aktywa	3 440	3 433	224	4 068	5 143	3 460	2 858	670	4 932	5 590
	113 223	38 879	11 010	10 955	17 110	90 465	35 639	14 156	21 133	10 824
Zobowiązania handlowe	114 552	902	603	2 303	1 800	73 155	1 012	1 486	3 047	1 726
Kredyty bankowe	35 738	22 104	0	0	1 381	56 701	0	0	0	174
Pozostałe zobowiązania finansowe	24 866	0	0	0	0	18 794	0	0	0	0
Inne zobowiązania	10 773	3 968	2 288	1 297	2 333	8 923	2 642	335	1 439	2 063
	185 929	26 974	2 891	3 600	5 514	157 573	3 654	1 821	4 486	3 963
Ekspozycja netto	-72 706	11 905	8 119	7 355	11 596	-67 108	31 985	12 335	16 647	6 861

wpływ zmiany kursu przy kursie:

EUR/PLN: 4,0349 / RUB/PLN: 0,0520 /

RON/PLN: 0,8616 / KZT/PLN: 0,0102 /

TRY/PLN: 1,0473

2 371 -1 660 -306 -1 456 -1 362 2 185 -8 450 -437 -2 903 -727

EUR/PLN: 4,3243 / RUB/PLN: 0,0705 /

RON/PLN: 0,9259 / KZT/PLN: 0,0146 /

TRY/PLN: 1,3314

-2 674 1 981 277 1 100 1 414 -2 336 5 352 337 2 466 648

Grupa stosuje wybrane instrumenty finansowe w celu zabezpieczenia wartości wyrażonych w walutach obcych planowanych przepływów pieniężnych oraz wartości aktywów netto jednostek zagranicznych. Grupa Selena zabezpiecza tzw. aktywną część ekspozycji walutowej, dotyczącą należności i zobowiązań handlowych tj. takich które w perspektywie 12 miesięcy mogą faktycznie zostać zrealizowane. Grupa Selena poprzez wypracowaną w 2017 roku Politykę Zarządzania Ryzykiem Walutowym, dokonuje zabezpieczenia ekspozycji walutowej poprzez wykorzystywanie wielowalutowych linii kredytowych oraz stosowanie wdrożonej Polityki Zarządzania Ryzykiem Walutowym, w szczególności poprzez zawieranie transakcji typu forward, przede wszystkim na parach walut EUR/RUB oraz EUR/PLN.

35.2. Ryzyko stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej jest dla potrzeb analizy ryzyka definiowane jako ryzyko wahań wartości godziwej przyszłych przepływów pieniężnych w wyniku zmian rynkowych stóp procentowych. W przypadku Grupy, ryzyko to dotyczy głównie zaciągniętych kredytów i pożyczek, zobowiązań z tytułu leasingu oraz posiadanych przez jednostki Grupy przynoszących odsetki aktywów finansowych (głównie środki pieniężne).

Podsumowanie umownych terminów zapadalności otwartych oprocentowanych pozycji, od których są otrzymywane lub płacone odsetki przedstawia poniższa tabela.

31 grudnia 2017	< 1 roku	1 – 3 lat	3 – 5 lat	> 5 lat	Razem
Oprocentowanie stałe					
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	0	0	0	0	0
Kredyty bankowe	2 985	2 856	0	0	5 841
Inne pożyczki otrzymane	64	115	0	4	183
Udzielone pożyczki	90	0	0	0	90
Lokaty bankowe	1 422	0	0	0	1 422
Oprocentowanie zmienne					
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	4 930	8 462	0	0	13 392
Kredyty bankowe	108 634	9 428	0	0	118 062
Inne pożyczki otrzymane	27 732	311	0	0	28 043
Udzielone pożyczki	408	45	0	0	453
Środki pieniężne na rachunkach bankowych	46 598	0	0	0	46 598

31 grudnia 2016	< 1 roku	1 – 3 lat	3 – 5 lat	> 5 lat	Razem
Oprocentowanie stałe					
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	22	54	0	0	76
Kredyty bankowe	947	0	0	0	947
Inne pożyczki otrzymane	4 281	621	4 529	0	9 431
Udzielone pożyczki	0	71	0	0	71
Lokaty bankowe	3 868	0	0	0	3 868
Oprocentowanie zmienne					
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	4 185	7 536	0	0	11 721
Kredyty bankowe	12 295	152 976	0	0	165 271
Inne pożyczki otrzymane	1 837	604	0	0	2 441
Udzielone pożyczki	554	0	0	0	554
Środki pieniężne na rachunkach bankowych	47 426	0	0	0	47 426

Potencjalny wpływ zmiany oprocentowania rynkowego na wynik finansowy generowany z instrumentów finansowych o zmiennym oprocentowaniu przedstawia poniższa tabela. Kalkulacja zakłada ekspozycję na daną stopę procentową w stałej wartości na dzień 31 grudnia 2017 (oraz 31 grudnia 2016 roku). Tabela uwzględnia tylko waluty i instrumenty, dla których ekspozycja Grupy dla instrumentów oprocentowanych stopą zmienną jest istotna.

	dane w tys. zł	2017		2016	
		PLN	EUR	PLN	EUR
Środki pieniężne		4 948	17 890	9 242	14 722
Kredyty otrzymane		-92 727	-29 897	-117 907	-47 548
Ekspozycja netto		-87 779	-12 007	-108 665	-32 826
Wpływ* wzrostu** stopy procentowej*** o 1 p.p.		-878	-120	-1 087	-328

* bez uwzględnienia ewentualnych efektów podatkowych

** wpływ spadku jest analogiczny

*** odpowiednio: WIBOR lub EURIBOR

Otwierane przez spółki Grupy lokaty pieniężne mają charakter krótkoterminowy, co wpływa na dostosowanie ich warunków do sytuacji rynkowej, ale jednocześnie zwiększa ryzyko stabilności przyszłych przepływów pieniężnych z tytułu odsetek.

Co do zasady, Grupa nie stosuje instrumentów zabezpieczających przed zmianami rynkowych stóp procentowych.

35.3. Ryzyko kredytowe

Ze względu na charakter i skalę prowadzonej działalności, ryzyko kredytowe jest przedmiotem regularnej analizy dla wszystkich jednostek handlowych wchodzących w skład Grupy. Grupa zawiera transakcje handlowe z firmami wykazującymi dobrą zdolność kredytową. Klienci, którym przyznawane są kredyty kupieckie, poddawani są procedurom weryfikacji uzależnionym od charakteru i skali kooperacji, w wyniku czego indywidualnie ustalany jest limit kredytowy oraz warunki płatności klienta. Spółki z Grupy regularnie monitorują poziom i przeterminowanie należności oraz podejmują działania windykacyjne w celu minimalizacji ryzyka kredytowego. Ponadto wybrane spółki Grupy zawarły umowę z firmą Atradius Credit Insurance N.V.S.A. o ubezpieczenie należności handlowych.

Informacje dotyczące wiekowania należności handlowych oraz odpisów aktualizujących ich wartość zawiera nota 20. niniejszego sprawozdania.

Środki pieniężne są lokowane w instytucjach finansowych w formie krótkoterminowych lokat. Ryzyko kredytowe związane z lokowanymi środkami pieniężnymi jest w ocenie Zarządu niskie.

Maksymalna ekspozycja Grupy z tytułu ryzyka kredytowego na koniec okresu sprawozdawczego sięga pełnej wysokości salda należności z tytułu dostaw i usług, pożyczek, środków pieniężnych oraz pozostałych należności, bez uwzględniania wartości godziwej przyjętych zabezpieczeń.

Informacja na temat aktywów będących przedmiotem zabezpieczenia zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek przedstawia nota 24.5. Ryzyko, że nie nastąpi wpływ środków pieniężnych z tytułu wymienionych składników aktywów oceniane jest jako niskie. W sytuacjach podwyższonego ryzyka kredytowego zostały bowiem utworzone odpisy aktualizujące aktywa, co uwzględnione jest w ich wartościach bilansowych.

35.4. Ryzyko płynności

Celem Zarządu Grupy jest utrzymanie równowagi pomiędzy ciągłością a elastycznością finansowania. W tym celu wykorzystywane są różne źródła finansowania – kredyty inwestycyjne, kredyty w rachunku bieżącym, leasing finansowy.

W ramach realizacji funkcji centralnej koordynacji zarządzania finansami Grupy, w celu zapewnienia bieżącego finansowania i płynności jednostkom zależnym, Seleno FM S.A. udziela pożyczek oraz skupuje emitowane przez jednostki zależne obligacje, przy czym efekt tych transakcji jest wyłączany w sprawozdaniu skonsolidowanym Grupy. Szczegóły tych transakcji zawiera jednostkowe sprawozdanie finansowe Jednostki Dominującej za rok 2017.

Poniższa tabela przedstawia zobowiązania Grupy na dzień bilansowy według daty zapadalności na podstawie umownych zdyskontowanych harmonogramów płatności.

31 grudnia 2017 (tys. zł)	Na żądanie	Poniżej 3 miesięcy	Od 3 do 12 miesięcy	Od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
Oprocentowane kredyty i pożyczki	2 204	49 658	87 553	12 710	4	152 129
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	0	1 226	3 704	8 462	0	13 392
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	26 505	120 830	4 680	0	0	152 015
Pozostałe zobowiązania*	3 331	12 488	28 312	8 529	107	52 767
	32 040	184 202	124 249	29 701	111	370 303

*pozycja ta nie uwzględnia kwot związanych z zaliczkami na dostawy oraz przychodami przyszłych okresów

31 grudnia 2016 (tys. zł)	Na żądanie	Poniżej 3 miesięcy	Od 3 do 12 miesięcy	Od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
Oprocentowane kredyty i pożyczki	0	6 143	13 217	158 730	0	178 090
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	1	1 007	3 199	7 590	0	11 797
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	12 063	89 955	7 552	0	0	109 570
Pozostałe zobowiązania*	1 731	18 489	19 718	2 071	0	42 009
	13 795	115 594	43 686	168 391	0	341 466

*pozycja ta nie uwzględnia kwot związanych z zaliczkami na dostawy oraz przychodami przyszłych okresów

35.5. Pozostałe ryzyka

Grupa w szerokim zakresie współpracuje z klientami z rynków wschodnich (Rosja, Ukraina, Kazachstan). Zarządy spółek wchodzących w skład Grupy są świadome ryzyk związanych z rynkami wschodnimi (ryzyko walutowe, kredytowe, prawne, podatkowe i polityczne). W roku 2015 i 2014 nastąpiła materializacja części opisanych ryzyk. W związku z powyższym Zarząd wprowadził nowy model zarządzania sprzedażą oraz częściowe zabezpieczanie transakcji walutowych, pozwalające na łagodzenie wyżej wymienionych ryzyk. W Grupie wdrożona została Polityka Zarządzania Ryzykiem Walutowym, w szczególności poprzez zawieranie transakcji typu forward, przede wszystkim na parach walut EUR/RUB oraz EUR/PLN. Dodatkowo w roku 2017 Grupa zapewniła finansowanie działalności spółki Seleno Vostok z kredytów lokalnych, jako element zarządzania ryzykiem walutowym.

Ponadto, istotną część kosztów operacyjnych Grupy stanowią koszty surowców, w tym nabywanych na rynkach zagranicznych. Ceny surowców charakteryzują się zmiennością i powiązane są z wahaniami koniunktury w gospodarce światowej oraz w szeregu przypadków ze zmiennością ceny ropy naftowej. Rosnące ceny surowców wpływają na obniżenie marż dystrybutorów oraz na spadek popytu. Z drugiej strony, malejące ceny mogą wskazywać na słabnący popyt i początek dekoniunktury. Utrzymywanie się stabilnego tempa wzrostu i nierosnących cen surowców ma pozytywny wpływ na funkcjonowanie Grupy, wpływając na większą przewidywalność wyników działalności, z kolei wahania popytu i wzrost cen surowców wpływają negatywnie na poziom zysku Grupy.

W procesie zarządzania i podejmowania strategicznych decyzji, które wywierają również skutki w zakresie rozliczeń podatkowych, spółki Grupy Kapitałowej narażone są na ryzyka podatkowe. Ryzyka podatkowe zostały opisane w nocie 1.11. skonsolidowanego sprawozdania z działalności Zarządu za rok 2017.

36. Instrumenty finansowe

36.1. Wartości godziwe poszczególnych klas instrumentów finansowych

Dane w tys. zł	Kategoria zgodnie z MSR 39	31 grudnia 2017 Wartość bilansowa	31 grudnia 2016 Wartość bilansowa
Aktywa finansowe			
Pozostałe długoterminowe należności (1)	PiN	365	370
Pożyczki udzielone	PiN	45	71
Obligacje	PiN	0	60 396
Transakcje forward	WwWGpWF	309	10
Pozostałe długoterminowe aktywa finansowe	DDS	1 471	1 627
Pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe	PiN	5 073	4 255
Należności handlowe	PiN	206 435	181 630
Pozostałe należności krótkoterminowe (1)	PiN	2 087	1 872
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	WwWGpWF	52 921	54 704
Zobowiązania finansowe			
Kredyty bankowe i pożyczki, w tym:			
- o oprocentowaniu stałym	PZFwgZK	6 024	10 378

- o oprocentowaniu zmiennym	PZFWgZK	146 105	167 712
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	-	13 392	11 797
Pozostałe zobowiązania finansowe	PZFWgZK	9 599	9 508
Zobowiązania handlowe	PZFWgZK	152 015	109 570
Pozostałe zobowiązania (2)	PZFWgZK	20 947	18 789

Użyte określenia

WwWGpWF Aktywa/ zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

PiN Pożyczki i należności

PZFWgZK Pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu

DDS Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

1) kwota nie uwzględnia należności publiczno-prawnych, zapłaconych zaliczek oraz rozliczeń międzyokresowych kosztów

2) kwota nie uwzględnia zobowiązań publiczno-prawnych, otrzymanych zaliczek oraz rozliczeń międzyokresowych przychodów

Wartość godziwa instrumentów finansowych, jakie Grupa posiada na dzień 31 grudnia 2017 roku i 31 grudnia 2016 roku nie odbiega istotnie od wartości prezentowanej w sprawozdaniu finansowym za poszczególne lata z następujących powodów: w odniesieniu do instrumentów krótkoterminowych ewentualny efekt dyskonta nie jest istotny; instrumenty te dotyczą transakcji zawieranych na warunkach rynkowych.

36.2. Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w rachunku zysków i strat w podziale na kategorie instrumentów finansowych

Rok zakończony	31 grudnia 2017	Nota	WwWGpWF	PiN	PZFWgZK	Razem	Leasing finansowy
Przychody/koszty z tytułu odsetek	9	125	3 473	-6 985	-3 387	-372	
Zyski/straty z tytułu różnic kursowych	9	418	-23 425	-1 163	-24 170	0	
Utworzenie odpisów aktualizujących	8	0	-2 943	0	-2 943	0	
Odwrocenie odpisów aktualizujących	8	0	657	0	657	0	
Zyski/straty z tytułu wyceny do wartości godziwej*	9	299	0	0	299	0	
Zyski/straty z tytułu realizacji instrumentów finansowych		958	0	0	958	0	
Ogółem zysk/strata netto		1 800	-22 238	-8 148	-28 586	-372	

*wycena kontraktów walutowych

Rok zakończony	31 grudnia 2016		WwWGpWF	PiN	PZFWgZK	Razem	Leasing finansowy
Przychody/koszty z tytułu odsetek	9	131	4 095	-6 552	-2 326	-329	
Zyski/straty z tytułu różnic kursowych	9	-457	5 492	10 079	15 114	0	
Utworzenie odpisów aktualizujących	8	0	-10 925	0	-10 925	0	
Odwrocenie odpisów aktualizujących	8	0	102	0	102	0	
Zyski/straty z tytułu wyceny do wartości godziwej*	9	-140	0	0	-140	0	
Zyski/straty z tytułu realizacji instrumentów finansowych		-1 157	0	0	-1 157	0	
Ogółem zysk/strata netto		-1 623	-1 236	3 527	668	-329	

*wycena kontraktów walutowych

36.3. Zabezpieczenia

Spółka nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń.

37. Zarządzanie kapitałem i zadłużenie netto

Głównym celem zarządzania kapitałem Grupy jest utrzymanie dobrego ratingu kredytowego i bezpiecznych wskaźników kapitałowych, które wspierałyby działalność operacyjną Grupy i zwiększały wartość dla akcjonariuszy.

Spółka zarządza strukturą kapitałową i w wyniku bieżących potrzeb a także zmian warunków ekonomicznych wprowadza do niej zmiany. W celu utrzymania lub zmiany struktury kapitałowej, Spółka może zastosować m.in. następujące instrumenty:

- wypłata dywidendy dla akcjonariuszy,
- emisja nowych akcji,
- zaciągnięcie lub spłata kredytów.

W ramach zarządzania kapitałem, Zarząd monitoruje poziom zadłużenia stosując wskaźnik dźwigni, który jest liczony jako stosunek zadłużenia netto do sumy kapitałów powiększonych o zadłużenie netto. Do zadłużenia netto wliczane są kredyty i pożyczki oraz inne oprocentowane zobowiązania, pomniejszone o środki pieniężne i ich ekwiwalenty. Kapitał obejmuje kapitał własny należny akcjonariuszom jednostki dominującej.

	Dane w tys. zł	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Oprocentowane kredyty i pożyczki		152 129	178 090
Pozostałe zobowiązania finansowe		28 699	21 305
Minus środki pieniężne i ich ekwiwalenty		-52 921	-54 704
Zadłużenie netto		127 907	144 691
Kapitał własny przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej		422 235	433 576
Kapitał i zadłużenie netto		550 142	578 267
Wskaźnik dźwigni (zadłużenie netto / kapitał + zadłużenie netto)		23%	25%

38. Struktura zatrudnienia

Przeciętne średnioroczne zatrudnienie w Grupie przedstawia poniższa tabela.

	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Administracja	146	145
Dział sprzedaży	763	766
Pion produkcji	669	608
Pozostali	192	191
Razem	1 770	1 710

39. Zdarzenia po dniu bilansowym

Po dniu bilansowym, do dnia zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, nie miały miejsca wydarzenia, inne niż opisane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, mogące mieć istotny wpływ na dane wykazane w niniejszym sprawozdaniu.

**Osoba, której powierzono
prowadzenie
ksiąg rachunkowych**

.....
Agnieszka Rumczyk

p. o. Prezesa Zarządu

.....
Marcin Macewicz

**Wiceprezes Zarządu
ds. Finansowych**

.....
Hubert Rozpędek

Wiceprezes Zarządu

.....
Agata Gładysz-Stańczyk

Członek Zarządu

.....
Artur Ryglowski